

25

2004

75-5556

ՆՐՆԻ ԳԻՐԻ
ՍՈՍ ՈՄՈՆԻ

այսինքն՝
Լ. ռազայց ,
Իմաստու թեան ,
և խոշովողի :

Ի ԹԻՐԵՍՏ.

1802. ռմ ծա .

Ի Տպարանի Հարց
Սխիթարեանց :

241 + 171

ԿԻՐԱՆԻ

ՎԵՐՈՒՄ

ՏԻՒՆԻ

ԳԵՂԱՐՈՒՄ

ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ

ԳԵՂԱՐՈՒՄ

ՎԵՐՈՒՄ

ՏԻՒՆԻ

ԳԵՂԱՐՈՒՄ

ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ

ԳԵՂԱՐՈՒՄ

Գ Ի Ր Ք
 Ե Ռ Ե Կ Ե Ց.

Զ Ո Ր Ե Բ Ր Ա Յ Ե Ց Ի Ք

Մ Ի Ս Լ Ի

Յ Ո Ր Զ Ո Ր Զ Ե Ն

Գ Լ Ո Ւ Խ Ե Ե Ռ Ե Ջ Ի Ն

1 Եւստի Սաղմոնի որդւոյ Դաւիթ
 արքայի Իսրայելի:

2 Ե Ն Ե Զ Ե Լ
 Զ Ի Մ Ե Ս Տ Ո Ւ

նալ զբանս հանճարոյ:

3 Ընդունիլ զդարձունւածս բանից, 'ի
 2 2 միտ

Handwritten blue text: Զ Ե Ն Ե Զ Ե Լ

միտ առնուլ զարդարութիւն ճշմարիտ: և ուղղել զերաւունս:

Օհ տացէ անմեղաց զխորագիտութիւն: մանկանց տղայոց զմիտս և զհանձար: 4

Որոց իբրև լուսիցէ իմաստունն, իմաստնագոյն լիցի: իսկ որ հանձարեղն է, զառաջնորդութի ստասցի: 'Ի միտ առցէ զառակս՝ և զբանս խորինս, զճառս իմաստնոց՝ և զառակսնց: 5

Ակիզբն իմաստութեն երկիւղ ՏՆ: 7 հանձար բարի ամենեցուն՝ որք առնեն զնա: պաշտօն բարի առ ՄԺ սկիզբն զգօնութեն: զիմաստութի և զխրատ ամպարիշտք անգոսնեն: 6

Վեր որդեակ խրատու հօր քոյ՝ և մի մերժեր զօրէնս մօր քոյ: 8

Օհ պսակ շնորհաց ընկալցիս 'ի զլուիս քո. և մանեակ ոսկի՝ ի պարանոցի քում: 9

Որդեակ՝ մի խաբեսցեն զքեզ արքամպարիշտք. և մի ախորժեսցիս: 10

Եթէ կոչեսցեն զքեզ՝ և ասացեն. եկ ընդ մեզ՝ կցորդ լեր արեան. ծածկեսցուք յերկրի զայր արդար 'ի տարապարտուց: 11

Ալլա

- 12 Կլցուք զնա կենդանւոյն իբրեւ դը-
ժոխք . և բարձցուք զյիշատակս
13 Եւ զստացունաժս նորա զպէսպէսս
ըմբռնեսցուք : Լցցուք զտունս մեր
աւարաւ :
14 Օ, փիճակ քո արկ ընդ մեզ : զքսակ
Հասարակաց ստասցուք ամենեքեան :
գանձարան 'ի միա : ին եղիցի մեր :
15 Որդեակ՝ մի երթար ճանապարհ
ընդ նոսա . խոտորեալ զոտն քո 'ի
շաւղաց նոցա :
16 Օ, ի ոտք նց 'ի չարիս ընթանան .
և երազունք են 'ի հեղուլ զա-
րիւնս :
17 Օ, ի ոչ եթէ տարապարտուց ձգին
գործիք թռչնոց :
18 Վանդի նոքին իսկ որք սպանու-
թեան հաղորդին , գանձեն անձանց
իւրեանց չարիս : (կործանումն ա-
րանց անօրինաց չար է :)
19 Եւս ճանապարհք են ամենեցուն՝
որք գործեն զանօրէնս : զի ամ-
պարշտութիւն զանձինս իւրեանց սա-
տակեն :
20 Իմաստութի յիշս ճանապարհաց
գովի .

գովի, և 'ի հրապարակս զհամար-
ձակութի բերէ :

Եւ 'ի գլուխս պարսպաց քարոզի, 21
և առ դրունս հզօրաց յաճախէ. և
'ի դրունս քաղաքաց համարձա-
կեալ խօսի :

Յորչափ ժամանակս անմեղքն ի- 22
ցեն զհետ արդարութե, մի ամա-
չեսցեն : իսկ անմիտք ցանկացօղք
թշնամանաց, ամպարշտեալք ատե-
ցին զիմաստութի :

Եւ դատապարտք եղեն յանդի- 23
մանութե : ահաւասիկ առաջի առ-
նեմ ձեզ զհոգւոյ իմոյ պատգամս .
ուսուցից ձեզ զբանս իմ :

Քանզի կոչէի՝ և ոչ լսէիք : յեր- 24
կարէի զբանս իմ, և ոչ անսայիք :

Եւլ ապախտ առնէիք զխորհուրդս 25
իմ, և յանդիմանութեց իմոց ոչ
անսայիք :

Եւ յսուհետե ես ծիծաղեցայց ըզ- 26
կորստեամբ ձերով, և ոտնհար ե-
ղէց՝ յորժամ գայցէ ձեզ նեղութի՝
և պաշարումն :

Եւ յորժամ հասանիցի ձեզ յան- 27
կարծակի խռովութիւն, և կործա-
նումն

7

նումն 'ի նմանութի մորկի գայցէ .
կամ յորժամ հասցէ 'ի վերայ ձեր
սատակումն :

28 Իցէ՛ զի կարդայցէք առ իս՝ և ես
ոչ լսիցեմ ձեզ . խնդրիցեն զիս չարք՝
և ոչ գտանիցեն :

29 Օ՛հ ատեցին զիմաստութիւն . և
զերկիւղ Տ՛ն ոչ խնդրեցին :

30 Եւ ոչ կամեցան անսալ խորհրդոց
իմոց . և արհամարհեցին զյանդի-
մանութիս իմ :

31 Եւ յուհետե կերիցեն զպտուղս ճա-
նապարհաց իւրեանց . և իւրեանց
ամպարշտութեամբն յագեցին :

32 Փոխանակ զի զրկէին զտղայս՝ կո-
տորեսցին . և կշտամբութիւն զամ-
պարիշտս սատակեսցէ :

33 Իսկ որ ինձ լսէ՛ բնակեսցի յուսով .
և դադարեսցէ աներկիւղ յամ չա-
րութէ :

ԳԼ Բ :

1 Ո՛րդեակ՝ եթէ ընկալեալ զպատ-
գամս պատուիրանի իմոյ ծածկե-
ցես յանձին քում :

2 Իղնիցէ իմաստութե ունկն քո : և

առակեսցես զսիրտ քո՝ի հանճար :
Եւ աւանդեսցես զնոսա որդւոյ քում
ի խրատ :

Օ՛ի եթէ զիմաստութիւն կոչեսցես 3
ի քեզ . և հանճարոյ տացես զանձն
քո :

Եւ եթէ խնդրիցես զնա իբրեւ զար- 4
ծաթ ընտիր . և իբրեւ զգանձս քըն-
նեսցես զնա :

Յայնժամ ՚ի միտ առցես զերկիւղ 5
հն : և զգիտութիւն V, 5 գտցես :

Օ՛ի Տր տայ զիմաստութիւն . և յե- 6
րեսաց նորա գիտութիւն և հանճար :

Եւ գանձէ ուղղոց զփրկութիւն . 7
վերակացու լինի գնացից նոցա :

Պահել զճանապարհս իրաւանց . 8
և զճանապարհս երկիւղածաց իւրոց
ամրացուցէ :

Յայնժամ ՚ի միտ առցես զարդա- 9
րութիւն և զիրաւունս . և ուղղեսցես
զամ շաւիղս բարութե :

Օ՛ի եթէ եկեսցէ իմաստութիւն ՚ի 10
միտս քո . և զհանճար անձին քում
բարի համարեսցիս լինիլ :

Խորհուրդ բարեաց զգուշացի զքեւ . 11
և միտք սբբ պահեսցեն զքեզ :

- 12 Օ՛ի ապրեցուցեն զքեզ ՚ի ճանապարհէ չարէ . և յառնէ՝ որ խօսիցի և ոչինչ հաւատարիմս :
- 13 Ա՛հ որոց թողեալ են զճանապարհս ուղիղս՝ գնալ ՚ի ճանապարհս խաւարինս :
- 14 Ուրախ լինին ընդ չարիս . և խընդայցեն ընդ խոտորումն չարութեն :
- 15 Որոց թիւրք են ճանապարհք իւրեանց՝ և կամակորք շաւիղք նոցա :
- 16 Հեռի առնել զքեզ յուղիղ ճանապարհէ . և տարացուցանել յարդար խորհրդոց : (որդեակ՝ մի՛ հասցին քեզ խորհուրդք չարք :)
- 17 Որոց թողեալ իցէ զուսումն մանկութեն : և մոռացեալ զուխտն անձեղէն :
- 18 Օ՛ի եղ մերձ ՚ի մահ զտուն իւր . և մօտ ՚ի դժոխս (ընդ երկրածինս) զչաւիղս իւր :
- 19 Լ՛մենեքեան՝ որք գնան ընդ նա՝ ոչ դարձցին անդրէն : (այլ և ՚ի զղջումն ևս եկեսցեն .) և ոչ ժամանեսցեն ՚ի ճանապարհս ուղիղս : և ոչ հասցին ՚ի տարեկանս կենդանութեն :
- 20 Օ՛ի եթէ գնացեալ էր նոցա ՚ի ճա-

Ճանապարհս բարիս . գտանէին ար-
դեօք զՀաւիլս արդարութեւ , զդիւ-
րինս : քաղցրացեալք եղիցին բնա-
կիչք երկրի : անմեղք մնասցեն 'ի
նմա :

Օ՛ի անմեղք բնակեսցին յերկրի : 21
և անարատք մնասցեն 'ի նմա :
Ճ'անապարհք սոմպարշտաց կորի- 22
ցեն յերկրէ . և անօրէնք մերժես-
ցին 'ի նմանէ :

ԳԼ . Գ .

Ո'րդեակ՝ զօրէնս իմ մի՛ մոռանար : 1
և զբանս իմ պահեսցէ սիրտ քո :
Օ՛ի ընդ երկարութի կենաց . և 2
ամբ կենդանութեւ . և խաղաղութի
յաւելցին քեզ :

Ողորմութիւն և հաւատք 'ի քէն 3
մի՛ պակասեսցին : անկ զնս ընդ պա-
րանոց քո . և գրեալ զնս յընդար-
ձակութիւն սրտի քո :

Եւ գացես շնորհս . և խորհեաց 4
զբարիս առաջի Տեառն և մարդկան :
Եւր յուսացեալ 'ի Տէր յամ սրտէ 5
քումմէ : և յիմաստութիւն քո մի՛
հպարտանար :

Յամ

- 6 Յամ ճանապարհս քո ծանիր զնա :
զի ուղիղ արասցէ զչաւիղս քո :
(և ոտն քո մի՛ գայթաղղեսցի :)
- 7 Սի լինիր իմաստուն յաչս անձին
քո : այլ երկիր՝ի Տէ . և խոտորեաց
յամ չարութէ :
- 8 Լպա բժշկութի եղիցի մարմնոյ
քում . և դարման ոսկերաց քոց :
- 9 Պատուեալ զՏր՝ի քոյոց արդար
վաստակոց : և հան նմա պտուղ՝ի
քոց արդարութե արմտեաց :
- 10 Օհ լցցին շտեմարանք քո լիութի
ցորենոյ . և հնձանք գինեաւ քով
առաւել ևս բղխեսցին :
- 11 Ո՛րդեակ՝ մի լքանիր՝ի խրատու Տն :
և մի՛ լուծանիր՝ յանդիմանեալ՝ի
նմանէ :
- 12 Օհ զոր սիրէ Տր՝ խրատէ . տանջէ
զամենայն որդի . զոր ընդունի :
- 13 Երանեալ է այր՝ որ եգիտ զիմաս-
տութի : և մահկանացու՝ որ ետես
զհանճար :
- 14 Օհ լաւ է զվաճառն զայն գտանել .
քան զգանձս ոսկւոյ և արծաթոյ :
- 15 Պատուականագոյն է քան զականս
պատուականս . (և ոչ ինչ է չար .
որ

որ հակառակ կայցէ նմա : յայտնի
է ամենեցուն , որք մերձին առ նա :)
և ամ ինչ որ պատուական է , չար-
ժէ զնա :

Օ՛ի երկայն աւուրք՝ և ամք կենաց 16
'ի յաջմէ իւրմէ : և յահեկէ իւրմէ
փառք և մեծութի : 'ի բերանոյ նր
բղխի արդարութի : զօրէնս՝ և զո-
ղորմութի 'ի լեզուի իւրում կրէ :
Ճանապարհք նր , ճանապարհք 17
բարեաց . և ամ շաւիղք նր խաղա-
ղութի :

Փայտ կենաց է ամենեցուն . որք 18
պատասպարին 'ի նա : և որք յենուն
'ի նա՝ իբրև 'ի Տր հաստատութի :
Եւ իմաստութի հիմունս էարկ երկ- 19
րի . պատրաստեաց զերկինս խոր-
հրդով :

Եւ հանձարով իւրով զանդունդս 20
պատառեաց : և ամպք հոսեցին
զանձրև :

Արդեակ՝ մի լքանիր : պահեա՛ 21
ղխորհուրդս իմ , և զիմաստութիւն :
Օ՛ի կեցցէ անձն քո . և շնորհք 22
իցեն 'ի վր պարանոցի քում : եղի-
ցի բժշկութիւն մարմնոյ քում . և
զարման ոսկերաց քոց : Օ՛ի

- 23 Օ՛ի գնասցես յուսով խաղաղութն
յամ՝ ճանապարհս քո . և ոտն քո
ոչ գայթապղեսցի :
- 24 Օ՛ի եթէ նստիցիս՝ աներկիւղ ի-
ցես : և եթէ ննջիցես՝ քաղցր ՚ի
քուն լեցիս :
- 25 Եւ ոչ երկիցես ՚ի զարհուրանաց
ի վերայ հասելոց ամպարշտաց . և
յարշաւանաց ՚ի վերայ եկելոց :
- 26 Օ՛ի Տ՞ր եղիցի ՚ի վ՞ր ամ ճանա-
պարհաց քոց : և հաստատեսցէ
զոտն քո . զի մի սասանեսցի :
- 27 Ս՛ի՛ յապաղեր բարի առնել կարօ-
տելոյն . յորժամ ձեռնհաս իցես
օգնել նմա :
- 28 Ս՛ի ասիցես թէ երթ՝ և եկեսջիր .
և վաղիւ տաց : զի կարօղ ևս իցես
բարի առնել : քանզի՝ ոչ գիտես .
զինչ վաղիւն ծնանիցի քեզ :
- 29 Ս՛ի նիւթեր բարեկամի քում չա-
րիս , որ յեցեալ և յուսացեալ իցէ
ի քեզ :
- 30 Ս՛ի թշնամանասէր լինիր մարդոյ
ի տարապարտուց . զի մի չար ինչ
գործիցէ քեզ :
- 31 Ս՛ի՛ ստանար նախատինս յարանց
չա-

չարաց . և մի նախանձիր ընդ

Ճանապարհս նց :

Քանզի պիղծ է առաջի Տ՛ն ամ ա . 32

նօրէն . և ընդ արդարս ոչ հա-

ղորդին :

Անէծք Տ՛ն 'ի տունս ամպարշտաց . 33

յարկք արդարոց օրհնին :

Տէր ամբարտաւանից հակառակ կայ . 34

տայ շնորհս խոնարհաց :

Օփառս իմաստունք ժառանգես . 35

ցեն . իսկ ամպարիշտք բարձրացու-

ցին զանարգանս :

ԳԼ: Դ:

Լուարուք մանկունք զխրատ հօր . 1

և անսացէք , ճանաչել զիմաս-

տութի :

Օ՛ի պարգես բարեաց պարգևեցից 2

ձեզ . զօրէնս իմ մի թողուք :

Օ՛ի որդի եղեալ եմ և ես հպա- 3

տակ հօր իմոյ . և սիրեցեալ յաչս

մօր իմոյ :

Որք ուսուցանէին զիս՝ և ասէ- 4

ին . հաստատեցի բան մեր՝ի սրտի

քում : պահեա՞ղբան մեր՝ և կեանց :

Ատացիր զիմաստութիւն . ստացիր 5

զհան-

զհանճար՝ և մի՛ մոռանար . և մի՛
արհամարհեր զպատգամս բերանոյ
իմոյ : Եւ մի՛ խոտորիր ՚ի բանից
շրթանց իմոց :

6 Մի՛ թողուր զնա . և պատսպարես-
ցէ զքեզ . սիրեա՛ զնա . և պահեսցէ
զքեզ :

7 Ակիզքն զգօնութե՛ն ստացիր զիմաս-
տութի՛ . և յիմ՝ ստացունա՛ծս քո
ստացիր զհանճար :

8 Ե՛ւրջ փակեա զնովա՛ւ՝ և բարձ-
րացուսցէ զքեզ . մեծարեա՛ զնա՝ զի
գիրկս արկցէ զքեզ :

9 Օ՛հ տացէ գլխոյ քում զպսակ շնոր-
հաց . և պսակաւն փափկութե՛ն վե-
րակացու լինիցի քեզ :

10 Ի՛նչ որդեակ՝ և ընկա՛լ զբանս իմ :
զի բազմասցին ամբ կենաց քոց : (և
յաճախեսցեն ճանապարհք կենաց
քոց :)

11 Օ՛հ ճանապարհս իմաստութեան ու-
սուցանեմ քեզ . խելամուտ առնել
զքեզ ուղիղ շաւղաց :

12 Օ՛հ եթէ գնասցես , ոչ խափանես-
ցին գնացք քո : և եթէ ընթա-
նայցես , ոչ վաստակեսցիս :

Իսկուն հար զխրատոճէ իմմէ, և մի 13
 թողուցուս. այլ պահեա՛ զնա ան-
 ձին քում ՚ի կեանս:

Դ՛ Ծանապարհս ամպարշտաց մի 14
 երթայցես, և մի՛ նախանձիցիս ընդ
 Ծանապարհս անօրինաց:

Եւ ՚ի տեղւոջ ուր բնակիցինն՝ ընդ 15
 այն մի՛ գնայցես. խոտորեաց՝ ՚ի նո-
 ցանէ, և խորշեաց անտի:

Օ՛ ի ոչ ննջին, եթէ ոչ չար գոր- 16
 ծեն, բարձեալ է քուն նոցա՝ և
 ոչ ննջին:

Որք ուտեն զկերակուրս ամպարշ- 17
 տութե՛, և գինեաւ անօրէնութե
 արբենան:

Ճ՛ անապարհք արդարոց իբրեւ զլոյս 18
 ծագին: առաջնորդեն՝ և լուսա-
 ւորեն, մինչև տի՛ւն ծագեսցի:

Ճ՛ անապարհք ամպարշտաց խաւա- 19
 րինք, և ոչ զիտեն՝ զխարդ գայ-
 թագղին:

Որդեակ՝ իմոյ իմաստութե՛ անսա՛, 20
 և իմոց բանից մատո՛ զունկն քո:

Օ՛ ի մի՛ պակասեսցին աղբիւրք քո, 21
 պահեա՛ զնոսա՛ ՚ի սրտի քում:

Վ՛ անզի կեանք են՝ որոց գտանենն 22
 զնոսա,

- 23 զնոսա. և ամ մարմնոյ՝ բժշկութիւն:
 Ըմ պահպանութիւն պահեա՛ զսիրտ
 քո. զի՛ի սոցանէ են ելք կենաց:
 24 Ի բաց արա՛ ի քէն զբերան կա-
 մակոր. և զշրթունս անիրաւս մեր-
 ժեա՛ ի քէն:
 25 Ըք քո ուղիղ հայեսցին. և արտե-
 ւանուիք քո արդար ակնարկեսցեն:
 26 Շաւիղս ուղիղս արասցես ոտից
 քոց. և զճանապարհս քո ուղղեսցես:
 27 Սի՛ խոտորեսցիս յաջ՝ և մի՛ յա-
 հեակ. դարձո՛ զոտն քո ի ճանա-
 պարհէ չարէ. զի զճանապարհս
 որ յաջմէ են՝ գիտէ Ըմ. թիւրք են
 ճանապարհք՝ որք ի ձախմէ են:
 այլ ինքն Տր ուղիղ արասցէ զշա-
 վիղս քո. և զգնացս քո խաղաղու-
 թեամբ յառաջեցուցէ:

ԳԼԵ:

- 1 Արդեակ՝ իմոյ իմաստութեան անսա՛.
 և իմոց բանից մատո՛ զունկն քո:
 2 Օ՛ի պահեսցես զխորհուրդս բա-
 րեաց. զիմաստութի շրթանց իմոց
 պատուիրեմ քեզ: Սի՛ հայիր ընդ
 կին չար:

բ Ե

Օ՛ի

1943
 55-55
 55-55

Օ՛ի մեղը կաթէ՛ի շրթանց կնոջ 3
պոռնկի, որ առ ժամանակ մի պա-
րարէ զքիմս քո:

Իայց յետոյ դառնագոյն ևս գըտ- 4
ցես քան զլեզի. և սրեալ առաւել՝
քան զսուր երկապրի:

Սօզի ոտք անզգամութե՛ն իջու- 5
ցանեն զմերձաւորս նր՝ մահու հան-
դերձ՛ի դժոխս:

Եւ հետք նր ոչ են հաստատուիք. 6
զի՛ի ճանապարհս կենաց ոչ գնան.
զեղևք են ճանապարհք նր՛ և ոչ
յայտնիք:

Երգ՝ որդեակ լուր ինձ, և մի՛ ա- 7
պախտ առնիցես զբանս իմ:

Էռի արա՛ի նմանէ զճանապարհս 8
քո: և մի՛ մերձենար՛ի դրունս տանց
նորա:

Օ՛ի մի՛ մատնեսցես օտարաց զկեանս 9
քո. և զստացունաժս քո անո-
ղորմից:

Օ՛ի մի՛ լցցին օտարք ՛ի զօրութե՛ 10
քումմէ. և մի՛ մտցեն վաստակք
քո ՛ի տունս այլոց:

Եւ զղջանայցես յետոյ, յորժամ 11
մաշիցին անդամք մարմնոյ քո:

- 12 Եւ ասիցես՝ թէ՛ զիսորդ ասեցի
զխրատ . և ՚ի յանդիմանութեց խո-
տորեցաւ սիրտ իմ :
13 Ոչ լսէի ձայնի խրատաւորի իմոյ .
և ուսուցչի իմոյ ոչ զնէի զունկն իմ :
14 Սակաւիկ մի ևս անկտնէի ՚ի մէջ
իմ՝ չարեաց . ՚ի մէջ եկեղեցւոյ՝ և
Ժողովրդոց :
15 Ա՛րք ջուր ՚ի քոց ամանոց . և ՚ի
քոց աղբերաց ջրհորոց :
16 Բղխեսցին քեզ ջուրք ՚ի քումմէ
աղբերէ . և ՚ի քո հրապարակս
գնասցեն ջուրք քո :
17 Եւ եղիցի քեզ միայնոյ լինիլ . և
մի՛ ոք օտար հաղորդեսցի քեզ :
18 Եղբւր ջրոյ քո եղիցի քեզ ա-
ռանձին . և ուրակս լեր ը կնոջ ման-
կութե քո :
19 Եղն սիրոյ՝ և յաւանակ քոց շնոր-
հաց խօսեսցի ընդ քեզ . և քեզ
առանձինն եղիցի յիմ ժամ . զի
եթէ զնորա սիրովն գայցես՝ բազ-
մապատիկ եղիցիս :
20 Մի՛ յաճախեր առ օտար . և մի՛
փարիւր ՚ի գիրկս՝ որք ոչ քո իցեն :
21 Անգի առաջի աչաց Ե. Ե են ճա-
նա .

նապարհք առն . և յամ շաւիղսնր
դիտէ :

Եւ որէնու թիւնք որսան զայր . և 22
'ի տոռունս մեղաց շաղի իւրա-
քանչիւրոք :

Մեռանի նա ընդ անխրատս՝ մի 23
անխրատութեան . և 'ի բազմութե
կենաց իւրոց արտաքս ընկեցաւ .
և կորեաւ մի անզգամութե իւրոյ :

ԳԼ . Գ :

Որդեակ՝ եթէ լինիցիս երաշխաւոր 1
բարեկամի քում . մատնեցեր զքեզ
'ի ձեռս թշնամւոյն :

Օ՛ի որոգայթք բուռն են առն շըր- 2
թունք իւր . և ըմբռնի բանիւ բե-
րանոյ իւրոյ :

Եւ որդ՝ արա՛ որդեակ՝ զորինչ ես պատ- 3
ռւիրեմ . քեզ՝ և կեցցես . զի ան-
կար 'ի ձեռս չարաց վասն բարեկա-
մին քո : Եւ որդ պնտեաց . և մի՛ լը-
քանիր . յորդորեա՛ և զբարեկամն՝
զոր առեր յերաշխի :

Սի՛ տար քուն աչաց քոց . և մի՛ 4
նիրհումն արտեանաց քոց :

Օ՛ի ապրեսցիս իբրեւ զայծեամն 'ի 5
Հաղ-

հաղբից . և իբրև զհաւ յորոգայ-
թից :

6 Եւ թառ մըջիւնն ո՛վ վատ . և
նախանձեաց ընդ ճանապարհսն .
լեր իմաստնագոյն ևս քան զնա :

7 Օհ նորա ոչ գոյ երկրագործու-
թիւն . և ոչ հարկադիր . և ոչ
այն՝ որ տագնապիցէ . և ոչ ընդ
տերամբք է :

8 Եւ պատրաստէ յամարայնոյ զկե-
րակուր . և բաղում համբարս զնէ
'ի հունձս : (կամ երթ առ մեղու . և
ուսիր՝ զխորդ գործունեայ է . գործ
նր ո՛նց պարկեշտութիւն է . զորոյ ըզ-
վաստակն թագաւորք և տնանկք՝ի
բժշկութի մատուցանեն . ցանկալի
է ամենեցուն և փառաւորեալ . զի
թէպէտ և տկար է զօրութիւն . պատ-
ուհեաց զիմաստուի և յարգեցաւ :))

9 Աինչև յերբ անկեալ կաս ո՛վ
վատ . կամ երբ 'ի քնոյ զար-
թիցես :

10 Փոքր մի ննջիցես . փոքր մի նստի-
ցիս . փոքր մի նիրհիցես . փոքր մի
հանգուցանիցես զձեռն քո 'ի վը-
լանջաց քոց :

Եւ պա այնուհետեւ հասանիցի քեզ 11
 իբրեւ զչար ճանապարհորդ աղքա-
 տութի. և կարօտութի իբրեւ զժիր
 տուրհանդակ : ապա եթէ անգան-
 դաղ լինիցիս. եկեսցէ իբրեւ զաղ-
 քիւր ամառն քո. և կարօտութիւն
 իբրեւ զայր մի չար ինքնահալած լի-
 նիցի :

Եւ յր անօրէն և անզգամ գնայ զճա- 12
 նապարհս թիւրս :

Եւ նոյն ինքն ակնարկէ ակամբ. և 13
 նշանակէ ոտամբ. և ուտուցանէ
 նշանացի մատամբ :

Եւ իրտ խօսողեալ նիւթէ զչարիս. 14
 յամ ժամանակի այնպիսին խռ-
 վութի առնէ քաղաքի :

Եւ վնայնորիկ յանկարծակի հասցի 15
 նմա կորուստ իւր. հաշումն՝ և բե-
 կումն անբժշկելի :

Օհ խնդայլն ամ, զոր ատէ Տր. և 16
 խորտակի վն պղծուն անձին իւրոյ :

Եւ չք թշնամանողի լեզու անիրաւ. 17
 ձեռք՝ որք հեղուն զարիւն անպարտ :

Եւ սիրտ՝ որ նիւթէ զխորհուրդս 18
 չարս. և ոտք՝ որք փութան գործել
 զչարիս, սատակեսցին :

Իոր.

- 19 Բորբորէ զստուծի վկայ անիրաւ .
 և արկանէ դատաստանս 'ի մէջ
 եղբարց :
- 20 Որդեակ՝ պահեա՛ զօրէնս հօր քո .
 և մի՛ մերժեր զխրատ մօր քո :
- 21 Ինկա՛լ զնա 'ի գլուխ քո հանա-
 պազ . և արկ իբրեւ զմանեակ 'ի
 պարանոց քո :
- 22 Յորժամ գնասցես , ընդ քեզ տար-
 ջիր . և ընդ քեզ եղիցի : զի յոր-
 ժամ ննջիցես՝ պահեսցէ զքեզ : և
 յորժամ յառնիցես՝ խօսակից իցէ
 քեզ :
- 23 Օ՛ի պատուիրան ճրագ է . և օրէնք
 լոյս . և ճանապարհ կենաց՝ յանդի-
 մանուծիւն խրատու :
- 24 Պահել զքեզ 'ի կնոջէ առն . և 'ի
 չարախօսութենէ օտար լեզունի :
- 25 Որդեակ մի՛ յաղթեսցէ քեզ գեղոյ
 ցանկութի : և մի՛ ըմբռնեսցիս ա-
 չօք քովք : և մի՛ յաւիչտակեսցիս
 արտեանամբք նր՛ :
- 26 Օ՛ի գինք կնոջ պոռնկի՝ որչափ
 նկանակի միոյ հացի է : քանզի կին
 չար զարանց պատուականաց զոգիս
 որսայ :

Օրարիցէ՞ որ զհուր 'ի գող' և 27

զհանդերձն ոչ այրիցէ :

Կամ գնայցէ՞ որ 'ի վն կայծականց 28

հրոյ . և զոտս իւր ոչ խարշիցէ :

'Առնպէս' և որ մտանէ առ առնա 29

կին՝ ոչ լինի առանց պատժոց : և

ոչ արդարասցի՝ ամ որ մերձենայ

'ի նա :

Ոչինչ են զարմանք եթէ ըմբռնես 30

ցի որ 'ի գողութե . գողանայ՝ զի

լցուցէ զանձն իւր քաղցեալ :

Ապա եթէ ըմբռնեսցի, եօթնպա 31

տիկ տուժեսցի : և զամ ինչս իւր

տուժեալ փրկեսցէ զանձն իւր :

Իսկ որ շնայ, առ պակասութեան 32

մտաց՝ զկորուստ անձին իւրում

ստանայ :

Հաւս և անարգանս կրէ . և նա 33

խատինք նորա՝ ոչ ջնջեսցին յաւի-

տեան :

Ի է նախանձու սրտմտութի առն 34

նր : և ոչ խնայեսցէ յաւուր դա-

տաստանի :

Իւր ոչ փոխանակեսցէ . և ոչ ընդ 35

միոյ իրիք փրկանաց զթշնամութի :

և ոչ վճարեսցի բազում կաշառօք :

ԳԼ.

ԳԼ: Լ:

- 1 Ո՛րդեակ՝ պահեա՛ զբանս իմ: և
զպատու՛նիրանս իմ՝ ծածկեա՛ յանձին
քում: օրդեակ՝ պատու՛եա՛ զՏէր՝
և զօրասցիս. և բաց՝ ի՛նմանէ յայլ
ումէքէ մի՛ երկնչիցիս:
- 2 Ո՛րդեակ պահեա՛ զպատու՛նիրանս իմ,
և կեցցես: և զբանս իմ իբրև զբիբ
աչաց:
- 3 Յե՛ռ զնոսա ընդ մատու՛նս քո. և
գրեա՛ յընդարձակութի՛ սրտի քո:
- 4 Ե՛սա իմաստութե՛ն քոյր քեզ լինիլ:
և զհանձար կոչեա՛ քեզ ծանօթ:
- 5 Օ՛հ պահեսցէ զքեզ ՚ի կնոջէ օտաւ
րէ և ՚ի չարէ: յորժամ բանիւք
զքեզ ՚ի պատրանս արկանիցէ:
- 6 Ի՛ պատուհանից տան իւրոյ՝ ՚ի հրաւ
պսրակս կարկառեալ:
- 7 Լաւ տեսանիցէ յանմիտ մանկանց,
զպակասամիտսն յերիտասարդաց:
- 8 Ո՛ր անցանիցէ ընդ հրապարակսն
առ անկեամբ գնացից տան նորա:
- 9 Լաւ խօսեսցի ընդ խաւար երեկոյ
ին. յորժամ դադարումն՝ և մութն
գիշերոյն իցէ:

Եւ ահա կինն ը առաջ լինիցի նմա 10
պոռնկութեան դիմօք . որ յիմարե-
ցուցանէ զմիտս երիտասարդաց : որ
արբեալ , և պակշոտեալ :

Եւ 'ի տան ոչ դադարեն ոտք 11
նորա :

Օ՛ի ժամանակ ինչ արտաքոյ յա- 12
ծի : և ժամանակ ինչ 'ի հրապա-
րակս : առ ամ անկեան դարանա-
կալ լինի :

Եւ պաբուռն հարեալ համբուրեաց 13
զնա . և լրբենի երեսօք ասէ ցնա :

Սխտք խաղաղութեան են ինձ այ- 14
սօր . հատուցանեմ զաղօթս իմ :

Վիմն իրի իսկ ելի ընդ առաջ 15
քո : ցանկացեալ երեսաց քոց գտի
զքեզ :

Երիզուպատ պնտեցի զգահոյս իմ : 16
եգիպտացի պաստառակալօք լցեալ
զարդարեցի :

Քրքմացան պատրաստեցի զանկո- 17
ղինս իմ : և զտուն իմ կինամօնով
խնկեցի :

Եկ՛ և վայելեսցուք սիրով մինչև 18
յառաւօտն . եկ՛ և խաղասցուք
ցանկութեամբ :

- 19 Օ՛ի ոչ է այր իմ 'ի տան . այլ
գնացեալ է 'ի ճանապարհ հեռի :
- 20 Օքսակն արծաթոյ 'ի ձեռին իւ-
րում առեալ է : յետ բազմաց ա-
ւուրց՝ թէ ուրեք գայցէ 'ի տուն իւր :
- 21 Լա մոլորեցոյց գնա բազում խօ-
սիւք . և խեղդիւք շրթանց իւրոց
վարանեաց գնա :
- 22 Լա գնաց զկնի նր յիմարեալ՝ իբրեւ
զարջառ 'ի սպանումն . և իբրեւ զշուն
տոռամբ :
- 23 Կամ իբրեւ զեղջերու հարեալ նե-
տիւն ընդ լերդակողմն : և փութայ
իբրեւ զհաւ 'ի ծողակս . ոչ գիտէ
թէ վն անձին կորստեան ընթանայ :
- 24 Արդ՝ որդեակ լուր ինձ . և անսա-
բանից բերանոյ իմոյ :
- 25 Սի՛ խոտորեսցի սիրտ քո 'ի ճա-
նապարհս նր . և մի՛ մոլորեսցիս 'ի
շաւիղս նր :
- 26 Օ՛ի զբազումս տապաստ արկեալ
է նորա խոցոտելով . և անթիւք են
սպանեալքն 'ի նմանէ :
- 27 Ճանապարհք դժոխոց են տուն
նորա : որք իջուցեն 'ի շտեմա-
րանս մահու :

ԳԼ: Ը:

Ասան այսորիկ դու զիմաստութի 1
քարոզեսցես: զի հանճար ձայնա-
տու լիցի քեզ:

Քանզի 'ի վերայ լերանց գլխա- 2
ւորաց է: և 'ի մէջ շաւղաց հաս-
տատեալ կայ:

Եւ առ դրունս հզօրաց սպասէ. 3
և 'ի մուտս օրհնի:

Օձեզ աղաչեմ, ով մարդիկ. 4
և բաշխեմ զբարբառ իմ որդւոց
մարդկան:

Խմացարձք անմեղք զխորագիտու 5
թիւն: և անխրատք դիք 'ի սիրտս
ձեր:

Լուարձք ինձ. զի զպարկեշտս 6
բարբառիմ. և բղխեմ 'ի շրթանց
իմոց զուղղութի:

Օճմարտութի խոկայ կոկորդ իմ: 7
և պիղծք են առաջի իմ շրթունք
սուտք:

Լրդարութիւն են ամ բանք բերա- 8
նոյ իմոյ. և ոչ գոյ 'ի նոսա ծուութի
և ոչ թիւրութի:

Լմենայն ինչ ուղիղ է իմաստնոց. և 9
յար-

- 9 յարմարեալ է այնոցիկ՝ ոյք գտանեն
 զգիտութիւն :
- 10 Ինկալարո՛ք զխրատ՝ և մի՛ զար-
 ծաթ : և զգիտութի՛ առաւել քան
 զոսկի ընտիր : (ընտրելի է հանճար
 քան զոսկի մաքուր :)
- 11 Եւ լաւագոյն է իմաստութի՛ քան զա-
 կանս պատճառականս : ամ ինչ պատ-
 ճառական չարժէ զնա :
- 12 Եւ իմաստութի՛ բնակիմ՝ ի խորհրդ-
 դեան : զգիտութիւն և զհանճար
 կոչեմ յիս :
- 13 Երկիւղ Տ՛ն ատեայ զանիրաւութի՛ :
 զթշնամանս՝ զամբարտաւանութի՛ .
 և զճանապարհս չարեաց . և զերբան
 երկլեզու ապականէ :
- 14 Իմ է խորհուրդ՝ և զգուշութի՛ : Իմ
 է հանճար՝ և իմ զօրութի՛ :
- 15 Ինե թագաւորք թագաւորեն : և
 հզօրք գրեն զարդարութիւն :
- 16 Ինե մեծամեծք մեծանան : և բռունք
 ինե ունին զերկիր :
- 17 Եւ՛ որք զիսն սիրեն՝ սիրեմ : և
 որք զիս խնդրեն , գացեն շնորհս :
- 18 Ս՛եծութի՛ և փառք իմ են : ստաց-
 ո՛ւածք բազմաց՝ և արդարութի՛ :
- Իււ

Լաւ է զիս ստանալ՝ քան զոսկի . 19
 և զականս պատուականս : և ար-
 դիւնք իմ լաւագոյնք են քան զար-
 ծաթ ընտիր :

Ի ճանապարհս արդարութե գնամ : 20
 և ի մէջ շաւղաց ճշմարտութե շըր-
 ջիմ :

Օ ի բաշխեցից սիրելեաց իմոց զմե- 21
 ծութիւն : և զգանձս նց լցուցից
 բարութիւն : (Եթէ պատմեցից ձեզ
 զճանապաշորդ լինելոցսն . և յիշե-
 ցուցից զայն . որք յաւիտեանց հա-
 մարեալք են :)

Տո՛ ստացաւ զիս ի սկիզբն ճանա- 22
 պարհաց իւրոց ի գործս իւր : յա-
 ռաջ քան զյաւիտեանս հաստա-
 տեաց զիս :

Ի սկզբանէ . յառաջ քան զերկիր 23
 առնել :

Եւ նախ քան զանդունդս գործել : 24
 և յառաջ քան զբղխել աղբերաց
 ջուրց :

Եւ նախ քան զերինս հաստատել : 25
 և յառաջ քան զամբ բլուրս ծնաւ
 զիս :

Տո՛ արար զէնս՝ և զանշէնս : և 26
 զե-

զեզերս զընակեալս 'ի ներքոյ երկ-
նից :

27 Յորժամ պատրաստէր զերկինս՝ ը-
նմա էի : և մինչ զատուցանէր զա-
թու իւր 'ի վերայ հողմոց :

28 Եւ յորժամ զօրաւոր առնէր զամօրս
վերինս : յորժամ անսխալ դնէր
զաղբիւրս 'ի ներքոյ երկնից :

29 'Ի դնել ծովու զգուշութե նորա :
զի ջուրք մի՝ անցցեն ընդ ամին նորա :
'ի ժամանակի՝ յորժամ հաստա-
տուն դնէր զհիմունս երկրի :

30 Եւ էի առ նմա պատշաճեալ : ես
էի՝ որով ուրախ լինէր Տէր հանա-
պազ : և ցնծայի առաջի նորա յամ-
ժամ :

31 Յորժամ զոճարձացեալ էր զտիե-
զերս բովանդակել : և ուրախ լինէր
յորդիս մարդկան :

32 Երդ՝ որդեակ . լուր ինձ : երանելիք
են՝ որք զճանապարհս իմ պահեն :

33 Ի ոճարո՞ք զիմաստութի՝ և իմաս-
տունք լերուք . և մի՛ պաշարիցիք :

34 Երանելի է այր , որ լուիցէ ինձ .
և մարդ , որ զճանապարհս իմ պա-
հիցէ : որ տքնիցի առ դրունս իմ
հա-

Հանապազ . և պահիցէ զսեամս մտից
իմոց :

Օհ որ զիս գտանիցէ՝ գտանիցէ 35
զկեանս . և ընդունիցի զփրկութի
'ի Տէ : Ճանապարհք իմ են ճա-
նապարհք կենաց : և պատրաստին
կամք իմ 'ի Տէ :

Իսկ որք յիսն մեղանչեն՝ ամբարըշ- 36
տին յանձինս իւրեանց : և որք
ատենն զիս՝ սիրեն զմահ :

ԳԼԶ Թ :

Լմաստութիւն շինեաց իւր տուն . 1
և կանգնեաց սիւնս եօթն :

Լզեն զզենլիս իւր . և խառնեաց 2
'ի խառնարանս զգինի իւր . և պատ-
րաստեաց զսեղան իւր :

Լա առաքեաց զծառայս իւր՝ կոչել 3
բարձր քարոզուի՝ ի խառնելիս իւր :

Լա ասէ՝ որոք իցէ անդգամ՝ եկեսցէ 4
առ իս : և ցպակասամիտս ասէ :

Լկայք՝ կերայք 'ի հացէ իմմէ՝ և 5
արբէք զգինի իմ . զոր խառնեցի
ձեզ :

Թողէք զանդգամութիւն , և կեց- 6
ջիք . խնդրեցէք զլմաստութիւն .

զի ապրեսցիք : և ուղղեցէք գի-
տութիւն զհանճար : և ուղիղ ճա-
նապարհաւ իմացարուք զխրատ :

7 Ար խրատէ զչարս՝ առցէ անձին իւ-
րում անարգանս : և որ յանդի-
մանէ զամբարիշտն , ատեսց զանձն :

8 Մի՛ յանդիմաներ զչարս՝ զի մի՛
ատեսցեն զքեզ : յանդիմանեա՛ զի-
մաստունն , և սիրեսցէ զքեզ : (զան-
միտն , և յաւելցի ատել զքեզ :)

9 Տո՛ւր իմաստնոյն պատճառս՝ և ի-
մաստնագոյն ևս լիցի : ծանո՛ արդա-
րոյն՝ և յաւելցի ընդունիլ :

10 Սկիզբն իմաստութե՛ն՝ երկիւղ Տ՛ն :
և խորհուրդ սրբոց հանճար : (իմա-
նալ զօրէնս՝ մտաց առատաց է :)

11 Ե՛ւ յսու օրինակաւ բազում ժամա-
նակս կեցցես : և յաւելցին քեզ
ամբ կենաց :

12 Ա՛րդեակ՝ թէ իմաստուն լինիցիս .
անձին քում իցես՝ և ընկերաց : և
եթէ անզգամ իցես՝ միայն պեղես-
ցես զչարիս : (որ հաստատի՛ի սը-
տութե՛ն՝ այնպիսին զհողմս արածէ :
և նոյն հալածէ զթռչունս թեաւորս :
քանզի եթող զճանապարհս այգւոյ

իւրոյ : և 'ի շաւղաց անդոյ իւրոյ
մօլորեալ է : գնայ ընդ անջուր՝ և
ընդ անապատ : և չերկիր կարգեալ
'ի ծարաւուտ : և ժողովէ ձեռօք
իւրովք զանպաղուծիւն :)

Աին անզգամ և յանդուգն կարօտ 13

լիցի հացի : և որ ոչ գիտէ զամօթ :

'Եստաւ առ դուրս տան իւրոյ ա- 14

թոռով յայտնապէս 'ի հրապա-
րակս :

Առչէ զանցաւորս՝ որք գնան ուղիղ 15

զճանապարհս իւրեանց :

Որոք իցէ 'ի ձէնջ առաւել ան- 16

մտադոյն՝ խոտորեսցի առ իս : և պա-

կասամտացդ հրաման տամ , և

ասեմ :

Օհաց գաղտնի մտադիւր կերի- 17

ջիք , և զջուր գաղտնի ախորժե-

լով արբջիք :

Եւ ոչ գիտէ եթէ երկրածինք առ 18

նմա կորնչին , և յատակս դժօխոց

հասանեն : (Եւ 'ի բաց վազեալ՝

և մի՛ յամեր 'ի տեղւոյ նորա : և մի՛

հաստատեր զակն քո 'ի նա : քանզի

այնպէս անցցես ը ջուր օտար : և

անցանիցես ընդ գետն օտարական :

և

և 'ի ջրոյ օտարէ 'ի բայ լինիցիս :
 և յօտար աղբերէ մի ըմպիցես : զի
 բազում ժամանակս կեցցես : և
 յաւելցին քեզ ամբ կենաց :

ԸՈՒՆԿՐ ՍՈՂՈՍՊՈՆԻ :

ԳԼԶ Ժ :

- 1 **Ո**րդի իմաստուն ուրախ առնէ ըզ-
 հայր . որդի անմիտ տրտմութի է մօր :
- 2 Ոչինչ օգնեսցեն գանձք անօրի-
 նաց . այլ արդարութիւն փրկէ 'ի
 մահոճանէ :
- 3 Ոչ սովամահ առնէ Տր զանձն ար-
 դարոյ : բայց զկեանս ամբարշտաց
 կործանեսցէ :
- 4 Եղբատութիւն զայր խոնարհե-
 ցուցանէ . ձեռք թրաց մեծացու-
 ցանեն : Որ ջանայ ստութիւն . նա ա-
 լածէ զհողմս . նոյն իսկ ինքն հե-
 տեի հաւուց թռուցելոց :
- 5 Որ ժողովէ 'ի հունձս, որդի ի-
 մաստուն է . այլ որ ննջէ յամա-
 րայնի՝ որդի պատկառանաց : Որդի
 խրատեալ իմաստուն եղիցի : և ան-
 միտն 'ի ծառայութիւն վարեացի :

Եպրեցաւ 'ի խորշակէ որդի իմաս-
տուն : խորշակահար լինի յամա-
րայնի որդի անօրէն :

(Օրհնութի Տն'ի գլուխս արդարոց : 6
զբերանս ամբարշտաց ծածկեսցէ
սուգ տարածամ :

Տիշատակ արդարոց հանգերձ գո- 7
վութի : և անուն ամպարշտաց շիջցի :
Իմաստունն սրտիւ ընկալցի զպատ- 8
ուհիւրանս : և ցոփն շրթամբք գայ-
թագղելով կործանեսցի :

Ար գնայ միամտութիւն գնայ յուսով . 9
իսկ որ թիւրէ զճանապարհս իւր'
յայտնի եղիցի :

Ար ակնարկէ ակամբ նենգութե . 10
ժողովէ արանց զտրտմութի : Իսկ
որ յանդիմանէ համարձակութիւն ,
առնէ զխաղաղութիւն :

Եղբիւր կենաց յԵ բերան ար- 11
դարոյ : զբերան ամբարշտի ծած-
կեսցէ կորուստ :

Ետելութի գրգռէ զհակառակու 12
թիւն : և զամենեսին որք ոչն հա-
կառակին , ծածկէ սէր :

Ար 'ի շրթանց իւրոց բղխէ զիմաս- 13
տութիւն . իբրեւ գաւազանաւ հար-
կանէ

կանէ զայր անմիտ :

- 14 Իմաստունք ծածկեն զիմաստութի .
բերան յանդուգն , մերձ է 'ի բե-
կումն :
- 15 Ստացունա՛ծ մեծատանց քաղաք ա-
մուր : և բեկումն ամբարշտաց աղ-
քատութի :
- 16 Գործք արդարոց կեանս առնեն .
և պտուղք ամբարշտաց մեղք :
- 17 Օճանապարհս կենաց պահէ Տէր :
խրատ առանց յանդիմանութեան
մոլար է :
- 18 Կա՛ծկեն զթշնամութի շրթունք
արդարք : իսկ որք 'ի վեր հանեն
զբամբասանս , անզգամք են :
- 19 Շատախօս լինելով ոչ զերծցիս 'ի
մեղաց : եթէ խնայես 'ի շրթունս
քո , իմաստուն լինիս :
- 20 Բրժաթ ընտիր է լեզու իմաստ-
նոյ , սիրտ ամբարշտի նո՛ւաղեսցի :
- 21 Շրթունք արդարոց ճանաչեն
զբարձունս : իսկ անզգամք 'ի կարօ-
տութե սատակեսցին :
- 22 Երհնութի Տէր 'ի գլուխս արդարոց .
և նոյն մեծացուցանէ : և ոչ ևս
յաւելանայ տրտմութի 'ի սիրտ նր :
Ե 3 Օ՛ի-

Օ՛իծաղելով գործէ անղգամն զչա- 23
րիս : իսկ իմաստութի ասն՝ նիւթէ
զհանճար :

Ի կորստեան շրջի ամբարիշտն . 24
ցանկութի արդարոց ընդունելի է :

Ի յանցանել մրրկի՝ եղծանի ամ- 25
բարիշտն . և արդարոյն խոյս տուեալ՝
կեցցէ յաւիտեան :

Որպէս ազդիս ատամանց մնասա- 26
կար է՝ և ծուխ աչաց . նոյնպէս և
անօրէնութիւն՝ որոց նովաւ վարին :

Երկիւղ Տ՛ն յաւելու զաւուրս : ամբ 27
ամբարշտաց նո՛ւազեցին :

Յերկարի արդարոց ուրախութի . 28
յոյս ամպարշտաց կորիցէ :

Եմբութի արդարոց երկիւղ Տ՛ն . և 29
խորտակումն սցնոցիկ . որք գործեն
զչարիս :

Արդարն յաւիտեան ոչ սասանեա- 30
ցի . և ամպարիշտք մի՛ բնակեցին
յերկրի :

Բերան արդարոյ բղխէ զիմաստու- 31
թիւն : լեզու անիրաւի սատակեցի :

Շքթունք արանց արդարոց կաթեն 32
շնորհս : բերան ամպարշտաց կոր-
ծանի :

ԳԼ: ԺԸ:

- 1 Աշիւ նենգութե պիղծ է առաջի
Տն. կշիւ արդար ընդունելի է նմա :
- 2 Ուր մտանեն թշնամանք , անդ են
և անարգութիք : իսկ ուր է խոնար-
հութի՝ անդ և իմաստութի : բերան
խոնարհաց խօսի զիմաստութի :
- 3 Ատաւորելութի ուղղոց առաջնոր-
դեսցէ նոցա : և գայթաղութի
արհամարհողաց աւերեսցէ զնոսա :
- 4 Ոչինչ օգնեսցեն ինչք յաւուր բար-
կութե . այլ արդարութի փրկէ 'ի
մահոճանէ : (մեռաւ արդարն . և
եթող զղջումն յոյժ : յանդուգն
և ոտնհարութիւ լինի կորուստ ամ-
բարշտաց :)
- 5 Արդարութի անարատի ուղղէ զճա-
նապարհս . և յամպարշտութիս ար-
կանէ անիրաւութիւն :
- 6 Արդարութի արանց ուղղոց փրկէ
զնոսա : անմտութիւ կորնչին անօ-
րէնք :
- 7 'Ի վախճանիլ առն արդարոյ ոչ
կորնչի յոյս . բայց պարծանք ամ-
բարշտաց կորնչին :

Երդարն յորսողաց փրծանի : և 8
փոխանակ նր մատնի ամբարիշտն :

Ի բերանս ամբարշտաց՝ որոգայթ 9
քաղաքակցաց . իմաստութի ար-
դարոց յաջողեալ է :

Բարութիք արդարոց յօրինեն զքա- 10
ղաք : և ՚ի կորուստ ամբարշտաց
եղև ուրախութիւն :

() րհնութիւն արդարոց բարձրանայ 11
քաղաք : և բերանօք ամբարշտաց
կործանի :

Երհամարհէ զքաղաքակիցս այր 12
պակասամիտ : և այր իմաստուն
զլուութի սիրէ :

Եւ յր երկխօս՝ յայտնէ զխորհուրդս 13
յատենի : իսկ հաւատարիմն հոգւով
ծածկէ զնոսա :

Որոց ոչ գոյ առաջնորդութի՝ թօ- 14
թափին որպէս զտերև՝ փրկութի
գտանի ՚ի բազում խորհուրդս :

Չարն առնէ զչարիս՝ յորժամ խառ- 15
նակի ընդ արդարոյն : և ասէ զբար-
բառ զգուշութե :

Աին շնորհակալու բարձր առնէ 16
զփառս առն իւրոյ . (աթոռ անար-
գութե , կին՝ որ ասէ զարդարու-
թի :

Թիւն : 'ի մեծութե՛ վատք կարօտք
լինին :) իսկ որք ժիրքն են՝ հաս-
տատին մեծութիւն :

17 Ենձին իւրում գործէ բարիս ողոր-
մածն : կորուսանէ զմարմին իւր այր
անողորմ :

18 Եմբարիշտն գործէ զգործ անիրա-
ւութեան : զաւակ արդարոց վարձ
ճշմարտութե :

19 Որդի արդար 'ի կեանս ծնանի : հա-
լածանք տմբարշտաց 'ի մահ :

20 Պիղծք են Տն ճանապարհք Թիւրք :
ընդունելի են նմա ամ անարատք
'ի ճանապարհս իւրեանց :

21 Որ ձեռներէց լինի 'ի տարապար-
տուց՝ առանց պատժի ոչ լիցի : իսկ
որ սերմանէ զարդարութի, ընկալ-
ցի վարձս հաւատարիմս :

22 Որպէս գինտ ոսկի 'ի քիթ խողի :
նոյնպէս կնոջ չարի գեղեցկութի :

23 Հանկութի արդարոց ամ բարութի .
յոյս ամբարշտաց կորնչի :

24 Են՝ որք զիւրեանց սերմանեն՝ և
բազմապատիկ առնեն : և են՝ որք
յանիրաւութենէ ժողովեն՝ և կա-
րօտանան :

Եւ ամեն օրհնեալ պարզամիտ է : 25
 և այր բարկացող տգեղ է կեր-
 պարանօք :

Ար խնայէ 'ի ցորեան , լքցէ զնա 26
 օտարաց : և որ ճշդէ զցորեան՝ հրա-
 պարականէ՞ լիցի : օրհնութի՛ ՏՆ
 'ի գլուխս սիւռողաց :

Արնիւթէ զբարիս՝ խնդրէ զչնորհս 27
 բարութեան : իսկ որ խնդրէ զչար՝
 հասցէ նմա :

Ար յուսոյ 'ի մեծութի՛ այնպիսին 28
 կործանեսցի : իսկ որ օգնական լինի
 արդարոց՝ ծագեսցի :

Եւ որ ոչ գայ զտամբ իւրով , նա 29
 զհողմս արածէ , և ծառայեսցէ ան-
 միտն իմաստնոյն :

'Ի պտղոյ արդարութե՛ բուսանի 30
 ծառ կենաց : բարձցին տարածամ
 որդիք անօրինաց :

Եւթէ արդարն հաղիւճ կեցցէ՝ իսկ 31
 մեղաւորն և ամբարիշտն ուր երե-
 ւեսցի :

ԳԼԶ ԺԲ :

Ար սիրէ զխրատ , սիրէ զիմաստութիւն 1
 և որ ատէ զյանդիմանութի՛ անմիտ է :
 Լաւ

- 2 Լաւ է գտանել զշնորհս'ի Տէ . իսկ
այր անօրէն կարկեսցի :
- 3 Ոչ յաջողեսցի մարդոյ յանի-
րաւութի : արմատք արդարոց ոչ
հասցին :
- 4 Կին ժրագլուխ պսակ է առն իւ-
րում : ոնց որդն փայտի . նոյնպէս
կորուսանէ զայր , կին չարագործ :
- 5 Խորհուրդք արդարոց՝ իրաւունք :
առաջնորդեն ամբարիշտք նենգու-
թեանց :
- 6 Բերանք ամբարշտաց նենգաւորք :
բերան ուղղոց փրկէ զնն :
- 7 Յոր կողմն և դարձցի ամբարիշտն՝
եղծանի : տունք արդարոց յերկա-
րասցին :
- 8 Բերան իմաստնոց գովի'ի մարդկա-
նէ : իսկ խօթասիրտն տրհամար-
հեսցի :
- 9 Լաւ է մարդոյ խոնարհութեամբ
ծառայել անձին : քան անձին շուք
եղեալ՝ և զհաց մուրանայցէ :
- 10 Երդարն ողորմի անասնոյ իւրոյ :
աղիք ամբարշտաց անողորմք են :
- 11 Որ գործէ զերկիր իւր՝ լցցի հացիւ :
և որ զհետ երթայ դատարկու-
թեան՝

Թեան՝ լցցի աղքատութեամբ : որ
 ախորժէ զգինեաց դեգերանս, Թող-
 ցէ՝ ի բնակութիս իւր զանարգանս :
 Հանկուծիւնք ամբարշտաց չարք 12
 են : և արմատք բարեպաշտաց հաս-
 տատունք :

Ս քնասու շրթանց անկանի յորո- 13
 գայթս մեղաւորն : և արդարն զեր-
 ծանի՝ ի նմանէ : (քաղցրահայեաց
 զգթութի գտցէ : որ պատահի՝ ի
 դրունս . նեղէ զանձն :)

Դ պտղոյ բերանոյ առն լցցի անձն 14
 իւր բարութք : և հատուցումն շըր-
 թանց իւրոց հատուցցի նմա :

Ճ անապարհք անմտաց ուղիղ թը- 15
 ունին առաջի նոցա : ունկնդիր լինի
 խրատու իմաստունն :

Իսկ անմիտն առօրին յայտնէ զբար- 16
 կութիւն իւր : ծածկէ զանարգանս
 իւր խորագէտն :

Եւ յայտնի զհաւատս պատմէ ար- 17
 դարն : վկայ անօրինաց նենգաւոր է :

Են՝ որք բանիւք իւրեանց խոցոտեն 18
 որպէս որով : բայց լեզուք իմաստ-
 նոց բժշկեն :

Ը ըթուիք իմաստունք հաստատուն 19
 զ վկայ-

զ վկայութի : վկայ վաղվադակ՝ ունի
զլեզու անիրաւ :

20 'Նենգութի'ի սրտի չարանիւթի :
իսկ որ առնէ զխաղաղութի՝ ուրախ
լինի :

21 Ոչ է հաճոյ արդարոյ՝ և ոչինչ
անիրաւ : իսկ ամբարշտօք լցցին
չարեօք :

22 Պիղծք են առաջի Տ՛ն շրթունք
սուտք : իսկ որ առնէ զհաւատա-
րիմս՝ ընդունելի է նմա :

23 Եւր իմաստուն աթոռ հանձա-
րոյ : սիրտ անզգամաց պատահեսցի
նզովից :

24 Չեռն ընտրելոց դիւրաւ յաղթես-
ցէ : նենգաւորք մատնեսցին՝ի յա-
փշտակութի :

25 Բան ահաւոր՝ խռովեցուցանէ ըզ-
սիրտ առն արդարոյ : աւետիք բա-
րեաց ուրախ առնեն զնա : (ար-
դարն իրաւախոհ սիրէ զանձն իւր .
բարք ամբարշտաց մեղմէիք են :)

26 Եւրդարոց հասցեն բարութիք : ճա-
նասլարհք ամբարշտաց մոլորեցու-
ցէ զնոսա :

27 Ոչ պատահեսցի որս նենգաւորի :
ստաց-

ստացունած պատուական է այր
բարի :

Ի ճանապարհս արդարուն կեանք : 28
ճանապարհք ռիսակալաց 'ի մահ :

ԳԼԽԻ ԺԳԻ :

Արդի խորագէտ հնազանդի հօր . 1
որդի անհնազանդ 'ի կորուստ եղիցի :
'Ի պողոյ արդարութե կերիցէ ա . 2
ռատ : և անձինք անօրինաց սատա
կեսցին տարաժամ :

Ար խնայէ 'ի բերան իւր՝ զանձն իւր 3
սիրէ : իսկ որ յանդուգն է շըր
թամբք , խռովէ զանձն :

'Ի կարօտութե է ամ վատ : ձեռք 4
ժրաց 'ի դարմանս :

Օբերան անիրաւ ատեայ արդար : 5
իսկ ամբարիշտն ամաչէ . և ոչ ունի
զհամարձակութիւն :

Բրդարութիւն պահէ զանմեղս 'ի 6
ճանապարհի : զամբարիշտս պիղծ
առնեն մեղք :

Են՝ որք մեծացուցանեն զանձինս՝ 7
և զոչինչ ունին : և են՝ որք խոնար
հեցուցանեն զանձինս՝ և լիք են մե
ծութիւն բաղմաւ :

- 8 Փրկանք անձին մարդոյ՝ մեծութի
իւր : իսկ աղքատն՝ ոչ հանդարտի
պատուհասի :
- 9 Եւս արդարոց յամենայն ժամ :
լոյս ամպարշտաց՝ շիջցի : (Անձինք
նենգաւորք մոլորեսցին՝ ի մեղս :
այլ արդարք գթասցին՝ և ողոր-
մեսցին :)
- 10 Անզգամն թշնամանօք գործէ զչա-
րիս : իսկ որք իրաւախօհք են յան-
ձինս, իմաստունք են :
- 11 Անծութի խռկեալ անիրաւութիւն՝
պակասեսցի : իսկ որ Աճպաշտութիւն
ժողովէ, բաղմասցի անձին իւրում :
(Ըաւ է՝ ի սկզբան օգնել սրտիւն .
քան վաղվաղիցէ խոստանալ :)
- 12 Եւ կախեալ կայցէ զյուսոյ : ար-
դարն ողորմի՝ և տայ փոխ . ծառ
կենաց է ցանկութի բարեաց :
- 13 Որ արհամարհէ զիրօք՝ արհամար-
հեսցի՝ ինոցանէ : որ երկնչի՝ ի պատ-
ռնիրանէն ԱՅ, առողջ լիցի : որդ-
ւոյ նենգաւորի բարի ինչ մի՝ եղի-
ցի : ծառայի իմաստնոյ յաջողեսցին
գործք իւր : և ուղղեսցին ճանա-
պարհք նի :

() րէնք իմաստնոյ ազբիւր կենաց : 14
 իսկ անմիտն ընդ որոգայթիւն մեռցի :
 Իմաստութի բարի՝ տայ շնորհս : 15
 և ճանաչել զօրէնս՝ մտաց բարեաց
 է : ճանապարհք արհամարհողաց
 ՚ի կորուստ :

Եւ խորագէտ գործէ իմաստութիւն . 16
 իսկ անմիտն տարածեաց յանձն իւր
 չարիս :

Թագաւոր յանդուգն՝ անկցի յորո- 17
 գայթ : և հրեշտակ հաւատարիմ
 փրկէ զնա :

Օաղքատութիւն և զանարգանս ՚ի 18
 բաց բառնայ խրատ : և որ պահէ
 զյանդիմանութի, փառաւորեսցի :

Հանկուծիք բարեպաշտաց քաղ- 19
 ցրացուցանեն զոգիս : գործք ամ-
 բարշտաց հեռի են ՚ի գիտութի :

Արգնայ ընդ իմաստունս՝ իմաստուն 20
 եղիցի : և որ թարթափի ընդ անըզ-
 գամս՝ յայտնի լիցի :

Օմեղաւորս հալածեն չարիք . և 21
 արդարոց հասցեն բարութիւնք :

Եւր անարատ ժառանգեցուցանէ 22
 զորդիս որդւոց : գանձի արդարոց
 մեծութի ամպարշտաց :

- 23 Լորդարք վայելեսցեն 'ի մեծութեն ,
ամս բազումս : և անիրաւք կորնչին
վաղվաղակի :
- 24 Որ խնայէ 'ի գաւազան , ատեայ
զորդի իւր : իսկ որ սիրէ՝ խնամով
խրատէ :
- 25 Լորդարն՝ յուտելն իւրում յագե-
ցուցանէ զանձն իւր : և անձինք
ամպարշտաց կարօտք եղիցին :

ԳԼԶ ԺԴ :

- 1 Ի մաստուն կանայք շինեցին տու-
նըս . իսկ անզգամքն ձեռօք իւրեանց
կործանեցին :
- 2 Որ գնայ ուղիղ՝ երկնչի 'ի Տէ : և
որ կամակորի 'ի ճանապարհս իւր ,
անարգեսցի :
- 3 'Ի բերանոյ անզգամաց գաւազան
բարկութեան : շրթունք իմաստնոց
պահեսցեն զնն :
- 4 Ուր ոչ գոն եղինք՝ մտուրք սուրբք
են : և ուր բազում արդիւնք են ,
յայտնի է ելին զօրութիւն :
- 5 Այ կայ հաւատարիմ , ոչ ստէ : բոր-
բոքէ զստութիւն վկայ անիրաւ :
- 6 Խնդրեսցես զիմաստութիւն առ 'ի
դ և չա-

չարաց՝ և ոչ գտցես : և զհանճար
առ յիմաստնոց դիւրաւ :

Եւ յենայն ինչ հակառակ է անզգա- 7
մին : զէն հանճարոյ՝ շրթունք ի-
մաստունք :

Իմաստութի խորագիտաց ծանիցէ 8
զճանապարհս նոցա : անմտութիւն
անզգամաց մոլորութեամբ :

Տունք անօրինաց պարտաւորեսցին 9
'ի սրբութենէ : տունք արդարոց
ընդունելիք են նմա :

Սիրտ առն ընդմտատարի՝ տրտմու- 10
թիւն է անձին իւրոյ : և յորժամ
ուրախ լինի՝ չխառնի՝ ի թշնամանս :

Տունք ամբարշտաց կործանեսցին : 11
յարկք արդարոց օրհնեսցին :

Եւ ճանապարհ՝ որ թո՛ւի յաչս 12
մարդկան թէ ուղիղ իցէ , բայց կա-
տարած նորա երթայ 'ի յատակս
դժոխաց :

Ընդ ուրախութիս ոչ խառնի տրտ- 13
մութիւն : բայց յետոյ ուրախութի
'ի սուգ գայ :

Յիւրոց ճանապարհաց յագեսցի 14
խստասիրտն : և 'ի խորհրդոց իւրոց
ուղղեսցի այր բարերար :

- 15 Ենեղն հաւատայ ամենայն բանի :
 իսկ խորագէտն գայ 'ի զղջումն :
 (որդւոյ նենգաւորի ոչինչ եղիցի
 բարի, իսկ ծառայի իմաստնոյ՝ պատ-
 կանաւորք եղիցին գործք, և ուղ-
 ղեսցին ճանապարհք նորա :)
- 16 Իմաստունն զարհուրեալ՝ խոտորե-
 ցաւ 'ի չարէ : իսկ անզգամն յանձն-
 ապաստան խառնակի ընդ անօրինին :
- 17 Բարկասիրտն գործէ առանց խոր-
 հրգոյ : և այր իմաստուն յոյժ
 համբերէ :
- 18 Բաժանեն ամբարիշտք 'ի չարիս :
 իսկ խորագէտք զօրանան իմաս-
 տութիւն :
- 19 Գայթապղեսցին չարք առաջի բա-
 րեաց . և ամբարիշտք կողկողես-
 ցին առ դրունս արդարոց :
- 20 (Բայց բարեկամի իւրոյ աղքատն
 ատելի եղիցի :) բարեկամք ատես-
 ցեն զբարեկամս աղքատս : բարե-
 կամք մեծատանց բազումք :
- 21 Որ անարգէ զաղքատն՝ մեղանչէ :
 և որ ողորմի աղքատաց, երանելի
 է : (որ հաւատայ 'ի Տր՝ շողորմու-
 թիւն սիրէ :)

Սողորեալք նիւթեն զչարիս : զողորմութի 22
 մութի և զճշմարտութի նիւթեն
 բարիք : (ոչ գիտեն զողորմութի
 և զհաւատնիւթօղք չարեաց : ողոր-
 մութի և հաւատք առ նիւթօղա
 բարեաց :)

Լմենայնի որ հոգայ, մի ինչ է աւել 23
 լի՝ իմաստութի : իսկ անձնդիւրն՝
 և անհոգն՝ ի կարօտութե եղիցի :
 Պսակ իմաստնոց խորագիտութի : 24
 և գնացք անմտաց՝ չարութի :
 Փրկէ ի չարէ զանձն՝ վկայ հաւա- 25
 տարիմ : և բորբոքէ ստութիքն են-
 գաւորն :

Յերկիւղ Տ՛ն յոյս զօրութե : և 26
 որդւոց իւրոց թողու զհաստատու-
 թիւն խաղաղութե :

Երկիւղ Տ՛ն աղբիւր կենաց . և առ 27
 նէ խոտորիլ յորոգայթից մահու :
 ՚Ի բազում զօրս՝ փառք թագաւո- 28
 րի : ՚ի նոճազիլ ժողովրդոց՝ բե-
 կումն հզօրաց :

Եւր երկայնամիտ՝ բաղմապատիկ է 29
 խորհրդով : իսկ կարճամիտն յոյժ
 անմիտ է :

Եւր հեղ և երկայնամիտ՝ բժիշկ 30
 է

- է սրտի : ցեց ոսկերաց սիրտ հոգած :
- 31 Որ զըպարտէ զտնանկն , բարկացուցանէ զարարիչն նորա : և որ պատուէ զնա՝ ողորմի աղքատին :
- 32 Չարեօք իւրովք մերժի ամպարիչտն : և որ յուսայ յանձին սրբութի՝ արդար է :
- 33 'Ի սիրտ բարի հանգչի իմաստունի . և 'ի սիրտ անմտաց ոչ ճանաչի :
- 34 Երդարուն զազգս բարձրացուցանէ . նուազեցուցանեն զազգս մեղք :
- 35 Ընդունելի է թագաւորի սպասաւոր իմաստուն : և իւրով շուտաւիութութեամբ 'ի բաց բառնայ զանարգութի : բարկութի կորուսանէ զիմաստունս :

ԳԼ : ԺԵ :

- 1 Պատասխանի ողորձ՝ դարձուցանէ զսրտմտութի : բան խիստ , յարուցանէ զբարկութի :
- 2 Եղուք իմաստնոց գիտեն զբարիս , բերանք անզգամաց պատմեն զչարիս :
- 3 Յամ տեղիս աչք Տն գիտեն զբարիս և զչարս :

Բժշկութի լեզուի՝ ծառ կենաց, և 4

որ պահէ զնա՝ լցցի հոգւով։

Ընդգամն անգոսնէ զխրատ հօր։ 5

Իսկ որ պահէ զյանդիմանութիւն՝

խորագէտ է։ Ի յաճախել արգա-

րութեան՝ զօրութի բազում։ և

ամբարիշտք արմատաքի յերկրէ

կորիցեն։

Տունք արդարոց զօրութի բազմաւ։ 6

պտուղք ամբարշտաց կորիցեն։

Երթունք իմաստնոց հաստաւ 7

տեալք են իմաստութի։ սիրտք անմը-

տաց ոչ են անսխալք։

Պատարագք ամբարշտաց՝ պիղծք 8

են առաջի Տն։ ուխտք ուղղոց ըն-

դունելիք են նմա։

Պիղծք են առաջի Տն ճանապարհք 9

ամբարշտաց։ իսկ որ երթայ զհետ

արդարութե՝ սիրէ զնա։

Խրատ անմեղին՝ ճանաչի ի մեր- 10

ձաւորաց։ իսկ որ ատեն զիմաս-

տութի՝ վախճանեսցին անարդութի։

ՂԺժիթք՝ և կորուստ յայտնի են 11

առաջի Տն։ զխորդ ոչ և սիրտք

մարդկան։

Ոչ սիրէ անխրատն զյանդիմանիչս 12

իւր։

իւր : և ընդ իմաստունս ոչ խօսեցցի :

13 Արտի բերկրեցելոյ երեսք ծիծաղեցին : և ողի՝ որ ի տրտմութեն իցէ՝ թախծեալ շրջի :

14 Աիրտ ուղիղ՝ խնդրէ զիմաստութի . և բերան անխորատից՝ տեղեկանայ չարեաց :

15 Յիմ ժամանակս աչք չարաց սպասեն չարեաց : իսկ բարիքն հանդարտին յիմ ժամ :

16 Լաւ է փոքր բաժին երկիւղիւն Տէր քան զգանձս մեծամեծս աներկիւղածութիւն :

17 Լաւ են կոչմունք բանջարեղէնք սիրով և շնորհիւն , քան զզոնարակ ի մարդ թշնամութիւն :

18 Եւր բարկացող նիւթէ զկռիւն . իսկ երկայնամիտն և չհանգերձեալն ցածուցանէ : (այր երկայնամիտ զիջուցանէ զգատաաստան՝ իսկ ամբարիշտն առաւել ևս գրգռէ :)

19 Տանապարհք վատաց կցեալ փռշովք : բայց ժրացն վարունք են :

20 Արդի իմաստուն՝ ուրախ առնէ զհայր : որդի անմիտ՝ արհամարհէ զմայր իւր :

Սիրտ անմախ կարօտ է հանճարոյ : 21

այր իմաստուն ուղորդ գնայ :

Յապաղեն զխորհուրդս՝ որք ոչ 22

պատուէնն զխորհրդակիցս : 'ի սիրտ

խորհրդականաց հաստատի խոր-

հուրդ :

Եւ ոչ հնազանդի նմա անզգամն : 23

և ոչ ասասցէ դիպօղ ինչ . և

բարի հասարակաց :

Ճանապարհ կենաց խորհուրդ ի 24

մաստնոց : զի խորշեալն 'ի դժոխոց՝

փրկեսցի :

Օտունս թշնամանողաց կործանէ 25

Տր : և հաստատէ զսահմանս այ-

րեաց և որբոց :

Պիղծ է առաջի Տն խորհուրդ անի- 26

րաւ : բանք սրբոց պարկեշտք են :

Սատակէ զանձն իւր կաշառաւուն : 27

իսկ որ ատէ զկաշառս , կեցցէ :

ողորմութիւն և հաւատով սրբին

մեղք : և երկիւղիւ Տն խորշի ամե-

նայն դք 'ի չարէ :

Սիրտք արդարոց խորհին զհաւատս : 28

բերանք ամբարշտաց պատասխանի

տան զչարիս : ընդունելիք են առա-

ջի Տն ճանապարհք մարդկան ար-

դա-

դարոց : վառն նոցա՝ և թշնամիք
բարեկամք լինին :

29 Էեռի է Լ՝Ծ յամբարշտաց : և աղօ-
թից արդարոց լսէ : Լաւ է սակա-
ւիկ ինչ առնուլ արդարութիւն : քան
զբազում արդիւնս աներկիւղածու-
թեամբ : սիրտ առն խորհեսցի զի-
մաստութի . զի ԵԿ՝ ուղղեսցին
դնացք նորա :

30 Լ՝կն որ տեսանէ զբարիս՝ ուրախ
առնէ զսիրտ : Համբաւ բարի պա-
րարէ զոսկերս :

31 Ունկն որ լսէ զկշտամբանս կենաց՝
'ի մէջ իմաստնոց յարամնացէ :

32 Որ մերժէ զխրատ , ատեայ զանձն .
իսկ որ պահէ զյանդիմանութի ,
ստանայ զհանձար :

33 Երկիւղ Տ՛ն խրատ է , և իմաս-
տութի . և սկիզբն փառաց պա-
տասխանի արասցէ նմա : առաջի
երթան խոնարհաց փառք :

ԳԼ : ԺԳ :

1 Մ արդոյ իրս ինչ դնել 'ի մտի՝
և 'ի Տէ լինի պատասխանի լեզուի
2 Լ՝մենայն գործք խոնարհի յայտնի
են

են առաջի ՏՆ : և հաստատէ զոգիս
Տէր :

Սերձեցո՛ առ ՏՊ զգործս քո . և 3
հաստատեսցին . խորհուրդք քո :
(որչափ 'ի մեծութի՛ հասանիցես . 'ի
խոնարհութե՛ կալ զանձն քո : և
առաջի ՏՆ գտցես շնորհս :)

Օ՜ւմ ինչ գործեաց ՏՊ վն իւր : 4
իսկ ամպարիշտք յաւուր չարի կո-
րիցեն :

Պիղծ է առաջի ՄՅ ւմ մեծամիտ : 5
որ ձեռնամուխ լիցի 'ի տարապար-
տուց՝ ոչ արդարացի : սկիզբն ճա-
նապարհի բարւոյ՝ առնել զարդա-
րութի : և ընդունելի են առաջի ՄՅ
քան զզոհս մատուցանել :

Որ խնդրէ զՏՊ , գտցէ զգիտութի 6
արդարութի՛ հանդերձ : և որք ուղ-
ղութի՛ խնդրեն զնա , գտցեն զխա-
ղաղութի :

Օ՛ի ւմ գործք ՄՅ արդարութի՛ 7
են : ամբարիշտն պահի յաւուր
չարի :

Իսկ է սակաւ ինչ առնուլ երկիւ 8
ղիւ ՏՆ . քան զգանձս մեծամեծս
ամբարշտութի՛ :

Սիրտ

- 9 Աիրտ առն խորհեսցի զիրաւունս :
 զի յԼՅ ուղղեսցին գնացք նր :
- 10 Արդարեւութի է 'ի շրթունս թագաւորի . և 'ի գատաստանի մի մոլորեսցի բերան նորա :
- 11 Սէտ կշռոց է արդարութի 'ի Տէ :
 և գործք նր կշիռք արդարք :
- 12 Գարշելի է թագաւորի՝ որ առնէ զչարիս : զի արդարութիւն հաստատի ամթոռ իշխանութե նր :
- 13 Ընդունելիք են թագաւորի շրթունք արդարք . և զբանս ուղիղս սիրէ Տէր :
- 14 Արտամտութի թագաւորի հրեշտակ մահու : և այլ իմաստուն ցածուցանէ զնա :
- 15 'Ի լոյս կենաց որդի թագաւորի : և ընդունելիք նորա իբրեւ զամպանագան :
- 16 Գաղարք իմաստութեան ընտիր քան զոսկի : գաղարք հանճարոյ՝ ցանկալիք են քան զարծաթ :
- 17 Շաւիղք կենաց խոտորին 'ի չարաց : և երկայնութի կենաց են ճանապարհք արդարութե : (որ ընդունի զխրատ՝ 'ի բարիս եղևցի : և որ
 պա-

պահէ զյանդիմանութիս՝ իմաստ-
նասցի : որ զգուշանայ ճանապար-
հաց իւրոց՝ պահէ զանձն իւր : և
որ սիրէ շէնանս , խնայէ 'ի բերան
իւր :

Վախ քան զբեկումն՝ յառաջեն
թշնամանք : և յառաջ քան զգլո-
րումն՝ չարաբարոյութի :

Դու է հանդարտասիրտն խոնար-
հութ : քան զայն , որ բաժանէ
զաւար ընդ թշնամանօղս :

Իմաստունն գիտակ յիւս բարեաց
է . և որ յուսայ 'ի Տր՝ երանելի է :

Օ իմաստունս՝ և զհանճարեղս ան-
միտս կոչեն : և որք քաղցր են բա-
նիւք , աւելի ևս լուիցեն :

Եղբիւր կենաց են միտք որոց ունին
զնա : խրատ անմտաց չար է :

Սիրտ իմաստնոց իմանայ՝ որ ինչ
յիւրմէ բերանոյ է : և 'ի շրթունս
իւր կրէ զերաւագիտութի :

Խորիսխք մեղու են բանք բարիք .
և քաղցրութի նոցա բժշկութի է
հոգւոց :

Ին ճանապարհք՝ որք թուին մարդ-
կան՝ թէ ուղիղք իցեն : և կատա-
րած

- րած նոցա հայի յատակս դժոխոց :
- 26 Լ՛յր 'ի վաստակս քանայ անձին իւրում : և բռնազբօսէ իւր զկորուստ : իսկ Թիւրն 'ի բերան իւր կրէ զատակումն :
- 27 Լ՛յր անզգամ փորէ անձին իւրում զչարիս : և 'ի վերայ շրթանց իւրոց գանձէ զհուր :
- 28 Լ՛յր խորամանկ նիւթէ զչարիս : և լապտեր նենգութե բորբոքէ զարութի : և քակէ զբարեկամս :
- 29 Լ՛յր անօրէն փորձ առնէ զբարեկամս : և տանի զնոսա 'ի ճանապարհս անբարիս :
- 30 Որ հաստատէ զաչս իւր . և խորհի զկամակորս . և սահմանէ շրթամբք իւրովք զամ չարիս . այնպիսին է հնոց չարեաց :
- 31 Պսակ պարծանաց ծերութի : և 'ի ճանապարհս արդարութե գտանի :
- 32 Լաւ է այր երկայնամիտ քան զհզօր : և այր որ ունի զկամաստութի քան զանդս մեծամեծս : և որ յաղթէ բարկութե , լաւ է քան զայն որ առնու զքաղաքս հզօրս :
- 33 Լ՛նդրէն 'ի ծոց իւրեանց դառնայ ամե-

ամենայն ինչ անիրաւաց : այլ 'ի
Տէ ամենեցուն իրաւունք են :

ԳԼ : ԺԼ :

Լաւ է պատառ մի հեշտութիւն : 1
Եւ խաղաղութիւն՝ քան զտունս լի բա-
զում բարեօք հանդերձ թշնա-
մութիւն :

Օտաւայք իմաստունք տիրեցեն 2
տերանց անմտաց : Եւ ընդ եղբարս
բաժանեցեն զմասն :

Որպէս փորձի 'ի բովս արծաթ և 3
ոսկի : Նոյնպէս ընտրէ զսիրտս Լ'Ժ :

Չարն հնազանդի լեզուի անիրա- 4
ւաց : Բայց արդարն ոչ հայի 'ի
շրթունս սուտս : հաւատացելոյն
իմ աշխարհ ընչիւք լի է : անհաւա-
տին և ոչ դանկ մի :

Որ ծաղր առնէ զաղքատն, բար- 5
կացուցանէ զարարիչն նր : Եւ որ
ոտն հարկանէ կորուսելոյն՝ ոչ ար-
դարասցի : իսկ որ գթայն, զողոր-
մութի գտցէ :

Պսակ ծերոց որդիք որդւոց՝ և 6
պարծանք որդւոց հարք իւրեանց :
Ոչ յարմարին անզգամաց շրթունք 7
հաւա-

- 7 Տաւատարիմք : և ոչ արդարոց
 շրթունք սուտք :
- 8 Սարձք շնորհաց՝ խրատ՝ որոց վա-
 րին նովաւ : զի ուր և դառնայցէ՝
 յաջողեսցի :
- 9 Որ ծածկէ զյանցանս՝ խնդրէ զբա-
 րեկամութի : իսկ որ ատեայ զծած-
 կելն . քակէ զբարեկամս և զըն-
 տանիս :
- 10 Փշրեն զսիրտս իմաստնոց սպառ-
 նալիք : իսկ անմիտն պատժեալ ոչ
 զգայ :
- 11 Օհակառակութիս յարուցանէ ան-
 չարակամ : բայց Տէր զհրեշտակ
 անողորմ առաքէ՝ ի վերայ նր :
- 12 Ընկցի հոգ՝ ի սիրտ առն իմաստնոյ :
 և անմիտք խորհին զչարիս :
- 13 Որ հատուցանէ զչար փոխանակ
 բարւոյ , չար՝ ի տանէ նորա մի պա-
 կասեսցի :
- 14 Իշխանութի բանից՝ տայ սկիզբն
 արդարութե : և առաջնորդ լինի կա-
 րօտութե հակառակութի՝ և կռիւ :
- 15 Որ արդար համարի զանիրաւն . և
 անիրաւ զարդարն . պիղծք են՝ և
 գարշելիք երկոքեան առաջի Տէր :
 Ընդ-

Ընդէ՞ր բնաւ գտանին ստացունա՞ք 16
անմտին : զի ստանալ զիմաստութե
միտս ոչ կարէ : որ բարձր առնէ
զտուն իւր՝ խնդրէ զբեկումն : և որ
կամակոր է յուսմանէ , անկցի 'ի
չարիս :

Համենայն ժամանակի բարեկամք 17
եղիցին քո . բայց եղբարք 'ի վեշտս
եղիցին քեզ պիտոյ : զի վասնայնո
րիկ իսկ ծնան :

Եւր անմիտ կայժէ՞ և խնդայ՝ յոր 18
ժամ երաշխաւոր լինի բարեկամաց
իւրոց :

Եւ փնասասէրն խնդայ ընդ կռիւն : 19
որ բարձրացուցանէ զտուն իւր՝
խնդրէ զբեկումն

Եւ խստասիրտն՝ բարեաց ոչ պա 20
տահի : այր յեղյեղուկ լեզունով
անկցի 'ի չարիս :

Սիրտ անզգամի 'ի ցաւս կրելեաց 21
իւրոց : ոչ ուրախ լինի հայր 'ի վերայ
որդւոյ անխրատի : որդի իմաստուն՝
ուրախ առնէ զմայր իւր :

Սիրտ բերկրեալ բարեմոյնս առնէ : 22
առն հոգածի , ցամաքին ոսկերք :

Որ առնու զկաշառ 'ի գոգ իւր 'ի 23
տա

- տառապարտուց՝ ոչ յաջողին ճա-
նապարհք նորա : ամպարիշտն խո-
տորի՝ ի ճանապարհէ արդարութն :
24 Երեսք առն հանճրեղի իմաստունք :
աչք անմտի զվայրօք յածին :
25 Բարկութի հօր որդի անզգամ : և
ցաւք են ծնողի իւրոյ :
26 Տուժել զայր արդար՝ չէ բարւոք :
և ոչ զարդարն նենգել հզօրաց՝ ի
վերայ իրաւանց :
27 Որ խնայէ զքան խիստ հանել՝ իմաս-
տուն է : սյր երկայնամիտ հան-
ճարեղ է :
28 Հանմիտն հարցին՝ թէ իմաստութի
և հանճար համարեալ ինչ իցեն .
պապանձեցաւ . և համարեցաւ թէ
իմաստուն իցէ :

ԳԼ : ԺԲ :

- 1 Պատճառս դնէ սյր՝ յորժամ կա-
մի քակիլ ի բարեկամաց : յամե-
նայն ժամ նախատ եղիցի :
2 Ոչինչ պիտոյ է իմաստութի պա-
կատամտին : զի առաւել ևս վարի
անզգամութի :
3 Ընմիտն հասեալ ի խորս չարեաց՝
Է e ար-

արհամարհէ : բայց գան 'ի վերայ

նր անարգութիւնք և թշնամանք :

Յուրխոր է խորհուրդ սրտի առն : 4

գետ բղխեալ և աղբիւր կենաց :

Եկն առնուլ ամբարշտի չէ բարւոք : 5

և ոչ թիւրեւ զիրաւունս արդարոյ

'ի դատաստանի :

Երթունք անզգամի հասուցանեն 6

զնա 'ի չարիս : և բերան նր յան

դուզն՝ զմահ կոչէ 'ի վերայ :

Բերան անզգամին բեկումն նմա : և 7

չրթունք նորա որոգայթ է անձին

իւրում :

Չվատ կործանէ երկիւղ : և սն 8

ձինք կանացեաց քաղցիցին :

Որ ոչ բժշկէ զանձն իւր 'ի գործս 9

իւր , եղբայր է այնորիկ՝ որ ժան

տացուցանէ զանձն իւր :

'ի մեծութէն զօրութեց յայտնի է 10

անուն Տն , և առ նա ընթացեալ

արդարք բարձրանան :

Ստացունաճք առն մեծատան քաղաք 11

ամուր : և փառք նորա մեծապէս

հովանի ունի :

Յառաջ քան զբեկումն իւր՝ բարձ 12

րանայ սիրտ առն : և նախ քան

զկարծիս իւր կորանայ : Որ

- 13 Որ տայ զքան պատասխանի յա-
ռաջ քան զլսել ինչ . անզգամու-
թիւն է նմա և նախատինք :
- 14 Օսրտմտութի առն ցածուցանէ ծա-
ռայ իմաստուն : բայց առն նե-
ղասրտի ու՛ր համբերեսցէ :
- 15 Ահրա իմաստնոյ ստանայ զհանձար :
և ականջք իմաստնոց խնդրեն զխոր-
հուրդս :
- 16 Տաւք մարդոյ ընդարձակեցուցա-
նեն զնա , և ընդ իշխանս նստու-
ցանեն զնա :
- 17 Լրդարն անձին իւրում չարախօսէ՝
'ի սկզբան բանից իւրոց : զի յորժամ
սկսանիցի ոստին , յանդիմանի :
- 18 Օհակառակութիս դադարեցուցա-
նէ լուռ լուռն , և 'ի մեջ բռնաւո-
րաց ընտրէ զիրա :
- 19 Լեղբայր յեղբօրէ օգնեալ՝ իբրեւ
զբաղաք ամուր : և հօր է իբրեւ
զհաստատեալ թաղաւորութի :
- 20 'Ի պտղոյ բերանոյ այր յագեցու-
ցանէ զօրովայն իւր : և 'ի պտղոյ
շրթանց իւրոց լցցի :
- 21 Սահ և կեանք 'ի ձեռն լեզուի : և որ
յաղթէ նմա՝ կերիցէ զպառուղ նորա :

Ար եգիտ զկին բարի՝ եգիտ չնորհս : 22
 և ընկալաւ յԱՅ զուրախութի : որ
 հանէ զկին բարի՝ հանէ զբարիս :
 և որ ունի զկին շուն , անմիտ է՝
 և ամբարիշտ :

Յողոք բանի և եթ կայ տնանկն : և 23
 մեծատունն յանդուգն տայ զպա-
 տասխանի :

Լ.յր 'ի բողանոց լկտութի դնայ : 24
 լաւ է բարեկամ մերձաւոր՝ քան
 զեղբայր հեռաւոր :

ԳԼ : ԺԺ :

Լաւ է տգիտի՝ որ գնայ միամտու 1
 թեամբ իւրով . քան անզգամի որ
 շաղաւաշուրթն իցէ :

Սակայն տգիտութի անձին իւրում 2
 չէ բարի . և 'ի ստիպել ոտից իւրոց
 մեղանչէ :

Լնզգամութի առն սպականէ զճա- 3
 նապարհս նր : և զԼճ պատճառս
 դնէ 'ի սրտի իւրում :

Սեծութի յաւելու բարեկամս բա- 4
 զումս : իսկ աղքատն՝ և 'ի բուն
 բարեկամէն քակի :

Սկայ սուտ՝ առանց պատժոց ոչ 5
 եղի-

եղիցի : և որ բամբասէ անիրաւու-
թեամբ՝ ոչ զերծցի :

6 Բազումք ողորեն զերեսս թագաւո-
րաց : և ամ չարակամ նախատ լինի
մարդկան :

7 Ըթ որ ատեայ զեղբայր աղքատ ,
չեռի լինի և ՚ի սիրոյն : Հանճար
բարի մերձենայ յայնոսիկ , որք
գիտենն զնա : և այր իմաստուն
գտցէ զնա : որ բազում չորիս առ-
նէ՝ կատարէ զչարութի : և որ գլու-
գուէ զբանս՝ ոչ ապրեսցի : (մա-
նաւանդ՝ որ վարէ զբանս , որք ոչ
իւր իցեն :)

8 Որ ստանայ զհանճար՝ սիրէ զանձն
իւր : և որ պահէ զիմաստութի ,
պահէ զբարիս :

9 Վկայ սուտ առանց պատժի ոչ
լիցի : և որ բորբոքէ զչարութի՝
կորիցէ ՚ի նմանէ :

10 Ոչ վայելէ անզգամի փափկութի ,
և եթէ ծառայ սկսանիցի հպար-
տութի բռնանալ :

11 Ըյր ողորմած՝ երկայնամիտ լինի :
և պարծանք նր գեր ՚ի վերոյ անօ-
րինաց :

Սպառնալիք թագաւորի նման են 12
մոնչելոյ առիւծու : զո՛ւարթութի
նորա իբրեւ զցօղ 'ի վն դաւարւոյ :
Լ'մօթ հօր՝ որդի անմիտ : և ոչ 13
են սուրբ ուխտք 'ի վարձուց վարձ-
կանաց :

Օտուենս և զստացունածս քաժանեն 14
հաղբ որդւոց : և 'ի Տէ պատշաճի
կին առն :

Սատութի ունի զկանացին, և անձն 15
գործատեաց քաղցիցի :

Որ պահէ զգատունիրսմնս՝ պահէ 16
զանձեւիւր : և որ արհամարհէ զճա-
նապարհս իւր՝ կորիցէ :

Փոխ տայ Լ'յ, որ ողորմի տնանկին : 17
ըստ տրոց նր հատուցէ նմա :

Խորատեալ զորդի քո՝ զի այնպէս 18
եղիցի քեզ յոյս բարի : և 'ի թշնա-
մանս նր մի հպարտանար անձամբ
քով : (զի եթէ հարկանես զնա
գաւազանաւ՝ ոչ մեռանի . բայց
զանձն նր փրկես 'ի մահունէն :)

Լ'յր չարաբարոյ բազումս տուժես 19
ցի : և եթէ ևս ժանտանայցէ՝ և
զանձն ևս դիցէ 'ի վերայ :

Լ'ու որդեակ խրատու հօր քո : և 20
ընկալ

ընկալ զմակացութի. զի իմաստուն
եղիցիս 'ի վախճանի քում :

21 Բազում խորհուրդք են 'ի սրտի
առն : քայց խորհուրդ Այ մնայ
յաւիտեան :

22 Պտուղ առն ողորմութի իւր : լաւ է
աղքատ արդար. քան մեծատուն
սուտ :

23 Լըրկիւղ Տն 'ի կենդանութի առն .
իսկ աներկիւղն մոլորեալ 'ի դրունս՝
բնակեսցի 'ի տեղիս՝ ուր լինիցի այ-
ցելութի յաւիտենից :

24 Որ թագուցանիցէ զձեռս 'ի ծոց
իւր տարապարտուց . և ոչ 'ի բերան
իւր տարցի զնս :

25 Ի չարչարել անզգամին՝ խորագի-
տագոյն ևս լինի անմեղն : ապա թէ
յանդիմանես զայր իմաստուն՝ 'ի միտ
առցէ զհանճար :

26 Որդի՝ որ անարգէ զհայր, և կամ
'ի բաց մերժէ զմայր իւր, ամօթ
կրեսցէ . և նախատ լիցի :

27 Որդի՝ որ թողուցու պահել զխրատ
հօր, խորհի զճառս չարեաց :

28 Որ յերաշխի առնու զմանուկ ան-
միտ, թշնամանս առնէ իրաւանց :

բերան ամբարշտաց կլանէ զդա-
տաստանս :

Պատրաստին անխրատից տանջանք : 29
Նոյնպէս և պատիժք անզգամաց :

ԳԼ Ի :

Ենառակ է գինի . և թշնամանօղ 1
արբեցութի : և ամ որ հաղորդի
նոցա , չէ իմաստուն :

Աչինչ է պակաս պատուհաս թա- 2
գաւորի 'ի սրտմտութէ առիւծու : և
որ բարկացուցանէ զնա՝ վնաս առնէ
անձին իւրում :

Փառք են առն՝ խոտորիլ 'ի հայ- 3
հոյութեց : իսկ ամ անզգամ ընդ
այնպիսին շաղախի :

Թէպէտ նախատի վատն՝ ոչ ամա- 4
չէ . նոյնպէս և որ առնու զցորեան
փոխ յամարայնի :

Չուր խոր է խորհուրդ սրտի առն : 5
և այր իմաստուն քամեսցէ զնա :

Սեծ է մարդ՝ և պատուհական այր 6
ողորմած . բայց զայր հաւատարիմ
գործ է գտանել :

Ար շրջի անարատ յարդարութե , 7
եբանելիս թողցէ զորդիս իւր :

- 8 Յորժամ թագաւոր արդար նստցի
յաթոռ . ոչ կայ առաջի աչաց
նորա ամենայն չարագործ :
- 9 Ո՛վ որ պարծեսցի զսիրտ սբ ու-
նիլ : կամ ո՛վ որ համարձակիցի՝ թէ
սք իցէ 'ի մեղաց :
- 10 Լիւիռ մեծ և փոքր , և չափ կրկին ,
պիղծք են առաջի Տ՛ն երկոքեան :
(խափանեսցին նոքա , և որք առնեն
զնս . նա և 'ի գնացս իսկ իւր խա-
փանեսցի այր :)
- 11 Երիտասարդ որ 'ի սրբութե է ,
ուղիղ են ճանապարհք իւր :
- 12 Ունկն լսէ՝ և տկն տեսանէ : Տ՛ն
գործածք են երկոքեանն :
- 13 Ս'ի սիրեր զչարախօսել . զի մի
մեռցիս : բաց զաչս քո . և յա-
գեաց հացի՛ :
- 14 Օչարն ատեցեալ՝ չա՛ր ասէ՝ որոյ
զնոյն ստացեալ իցէ : և մատուցեալ
յառաջ ապա նովիմք պարծեսցի :
- 15 Ի՛նչ ոսկի և բազմութի անդաստա-
նաց : և անօթ պատուական շոր-
թունք գիտութե ,
- 16 Օ՛րծ զհանդերձ նք . զի երաշ-
խաւոր եղև օտարի : և 'ի հիւրուե
գրաւէ զնա : Քաղց-

Քաղցրացաւ առն հաց ստուծէ : 17

Եւ լցցի բերան նր կոպճով :

Խորհուրդք մտօք պատրաստես : 18

ցին : Եւ պատերազմ իմաստուծք

մղեսցի :

Որ յայտնէ զխորհուրդս՝ գնայ նեն : 19

գուծք : Եւ լը պատրուղին շրթամբք

իւրովք՝ մի խառնակեսցիս :

Որ հայհոյէ զհայր կամ զմայր , 20

շիջցի լոյս նր : Եւ բիրք աչաց նորա

խաւարեսցին :

Սասն փութացեալ յառաջինսն՝ 21

ի վախճանի ոչ օրհնեսցի :

Մի ասիցես թէ առից զվրէժ ի 22

թշնամւոյն : սյլ համբեր Տն . զի

քեզ օգնական լիցի :

Պիղծ է առաջի Տն չափ կրկին : 23

Եւ կշիռք նենգութե ոչ են բարւոք

առաջի նորա :

Ի Տնէ ուղղին գնացք առն . Եւ մահ 24

կանացուն զիարդ խելամուտ լիցի

ճանապարհաց իւրոց :

Որոգայթ է առն վաղվաղել Եւ 25

յիւրոց ընչից նոճիրել : քանզի

յետ ուխտելոյն զղջումն լինի :

Յրումն ամբարշտաց՝ թագաւոր 26

իմաս .

խմաստուն : և արկանէ 'ի վերայ նց
անիւ :

27 Իշյս ՏՆ շունչ մարդկան , որ քննէ
զշտեմարանս սրտի :

28 Ողորմութի և ճշմարտութի պա-
հապան թագաւորի : և պատեսցեն
արդարութիւն զաթոռ նի :

29 Օարդ երիտասարդաց խմաստու-
թիւն , և փառք ծերոց ալիք :

30 Սէրք և հարուածք պատահին չա-
րաց : և տանջանք 'ի շտեմարանս
որովայնի :

ԳԼ ԻԷ :

1 Որպէս սահունք ջրոյ , նոյնպէս
սիրտ թագաւորի 'ի ձեռս ԼՅ : Եւ
որ կոյս կամի հայեցուցանել՝ դար-
ձուցանէ գնա :

2 Լճենայն այր երեւի անձին իւրում
արդար : քայց ուղղէ զսիրտս ՏՐ :

3 Վործել զարդարութի և խօսիլ
զճշմարտութի հաճոյ է առաջի ՏՆ
առաւել քան զարիւն զոհից :

4 Սեծամիտ է 'ի թշնամանս այր
խստասիրտ : զամբար ամբարշտաց
մեղք :

Խորհուրդ համառօտ՝ սակայն յար- 5
գարութի : և ամ վաղվաղուկ՝ սա-
կայն՝ ի նոճագութի :

Որ ժողովէ զգանձս ստութիւն լեզունի՝ 6
զհետ երթայ սնոտեաց : և անկանի
յորոգայթս մահու :

Սատակումն ամբարշտաց հասցէ : 7
վնդի ոչ կամին առնել զարդա-
րութի :

Եւ խոտորեալսն խոտորեալ ճանա- 8
պարհ առաքէ Լճ : քանզի սուրբ
և ուղիղ են գործք նի :

Կա է բնակիլ առ անկեան ի ներքոյ 9
օդոյ . քան ի բռեալս՝ անիրա-
ւութիւ . և ի տան խառնակութե :

Ենձն ամբարշտի ցանկանայ չա- 10
րեաց : և ոչ գտցէ յումեքէ զողոր-
մութիւն :

Ի տուժել անխրատի, խորագի 11
տագոյն ևս լիցի անմեղն : և իմա-
տութեամբ հանճարեղն ընդունի
զգիտութի :

Ի միտ առնու արդարն զսիրտ ամ 12
բարշտաց : և ապականին ապա-
րիշտք չարեօք :

Որ խնու զլսելիս իւր, զի մի լոճիցէ 13
տկա-

տկարին . և նա կարդասցէ առ Տր ,
 և ոչ լուիցէ նմա :

14 Տուրք գաղտնիք դարձուցանեն ըզ-
 բարկութի : իսկ որ խնայէ 'ի տուրս ,
 զսաստիկ բարկութի յարուցանէ :

15 Ուրախութիւն արդարոյ է առնել
 զիրաւունս : և սքն պիղծ թուի չա-
 րագործաց :

16 Եւր մոլորեալ 'ի ճանապարհէ ար-
 դարութե՝ 'ի ժողովս հսկայից դա-
 դարեսցէ :

17 Եւր կարօտեալ սիրէ զուրախութի :
 և որ սիրէ զգինի և զձէթ 'ի մե-
 ծութեան :

18 Յնջան լինի արդարոյն անօրէնն : և
 ուղղոց՝ որք անցանեն զուխտիւ :

19 Լաւ է բնակիլ յանապատի՝ քան
 ընդ կնոջ անզգամի լեզունւոյ՝ և
 բարկացողի :

20 Գանձ ցանկալի հանգիցէ 'ի սիրտ
 իմաստնոց : և արք տգէտք կլցեն
 զնա :

21 Ղանապարհ արդարութե և ողոր-
 մածութե գտցէ զկեանս . և զո-
 ղորմութի՝ և զփառս :

22 Ի վերայ ամուր քաղաքաց եհաս
 իմաս-

իմաստունն : և քակեաց զամբու-
թիւնն՝ յոր յուսացեալ էին ամբա-
րիշտք :

Որ պահէ զբերան իւր և զլեզու , 23

պահէ 'ի նեղութէ զանձն իւր :

Խիստն՝ և յանգուգն՝ և հպարտն՝ 24

ժանտ կոչի : և որ ոխակալ է՝ ա-
նօրէն է :

Յանկութիք սպանանին զվատն : զի 25

ոչ յօժարին ձեռք նր գործել ինչ :

Ամբարիշտն ցանկայ զամօր 'ի ցան- 26

կութիս չարեաց : իսկ արդարն ողոր-

մի՝ և տայ առանց խնայելոյ :

Պատարագք ամբարշտաց պիղծք 27

են առաջի Տն : քանզի անօրէնութիւն

իսկ մատուցանեն զնս :

Սկայ սուտ կորիցէ . և այր հլու՝ 28

զգուշութիւն խօսեսցի :

Այր ամբարիշտ յանդգնութիւն հար- 29

կանի 'ի դիմի : իսկ ուղիղն , ինքն

իմանայ զճանապարհս իւր :

Ոչ է մարդոյ իմաստութի՝ և ոչ 30

խորհուրդ առ Ա՛ծ :

Երիվար պատրաստի յաւուր պա- 31

տերազմի : բայց 'ի Տնէ է օգնա-

կանութի :

ԳԼ ԻԲ:

- 1 **Լ**աւ է անուն բարի՝ քան զմեծութի բազում: և քան զարծաթ և զոսկի շնորհք բարիք:
- 2 Սեծատունն և աղքատն միմեանց պատահեսցին: և երկոցունցն այցելութի առնէ Տէ:
- 3 Խորագիտին տեսեալ զչարագործն պատժեալ՝ հաստատութի խրատէ զանձն: և անմտաց անցեալ առ նորքք ֆնասեցան:
- 4 Ակիզըն իմաստութե երկիւղ Տէ: և մեծութի, և փառք, և կեանք:
- 5 Տառասկք և որոգայթք՝ ի ճանապարհս թիւրս: և որ պահէ զանձն իւր՝ հեռի լիցի ի նոցանէ:
- 6 Վորոգութի երիտասարդի լի ճանապարհաց իւրոց: նաև յորժամ ծերացի, ոչ մերժեսցի ի նոցանէ:
- 7 Աղքատք տիրիցեն մեծատանց: և ծառայք տերանց իւրեանց փոխ տայցեն:
- 8 Արսերմանէ զանգագամութի՝ հնձեացէ զչարիս: և զհարուածս գործոց իւրոց բովանդակեսցէ:

Օայր զոճարթ և զառատ՝ սիրէ 9
 Ը՛ծ : որ ողորմի տնանկին՝ ինքն
 կերակրեսցի : քանզի յիւրմէ հա-
 ցէ ետ աղքատին : Օյաղթուծի
 և զպատիւ ստանայ, որ տայ զկա-
 շառ : բայց սակայն զոգիս առողայ
 սպանանէ :

Հան զժանտն յաւտենէ՝ և ելցէ 10
 նմա հակառակուծի : զի յորժամ
 նստցի լէ աթոռակիցսն, զամենե-
 սեան անարգէ :

Սիրէ Տր զսիրտ նր. և ընդունե- 11
 լի են նմա ամ անարատք : շըր-
 թամբք հովոճէ թագաւոր :

Եւ աչք Տն պահէ զհանձար : ան- 12
 գոսնէ զբանս անօրէնն :

Պատճառս դնէ վատ՝ և ասէ : ա- 13
 ոիւծ ունի զճանապարհս : և զանցս
 հրապարակաց սպանօղք :

Գուբ խոր է բերան անօրինին : և 14
 ատեցեալն՝ ի Տէ անկցի՝ ի նոյն : (են
 ճանապարհք չարք առաջի առն :
 և ոչ սիրէ դառնալ ի նոցանէ :
 բայց դառնալ պարտ է ի թիւր և
 ի չար ճանապարհէ :)

Ընտուծիւն բորբոքեալ ի սրտի 15
 երի-

երիտասարդի: գաւազան և խրատ
 չեռի է 'ի նմանէ:

16 Ար զրպարտէ զաղքատն, բազում
 առնէ անձին իւրում չարիս: և
 տայ մեծատան կարօտութիւն:

17 Բանից իմաստնոց մատո՞ զունկն
 քո: և լուր զբանս իմ. և հաս-
 տատեա՞ զսիրտ քո:

18 Օ՛ի ծանիցես զնձ՝ թէ բարիք են:
 և եթէ արկցես զնս՝ 'ի սիրտ քո,
 զո՞ւրձասցին միանգամայն 'ի շըր-
 թունս քո:

19 Օ՛ի եղեցի յոյս քո՝ի Տր. և ծա-
 նուցէ քեզ զճանապարհս իւր:

20 Եւ դու գրեսցես զնս երեքկին յան-
 ձին քում: 'ի խորհուրդ, և 'ի
 գիտութիւն, և 'ի հանճար. յընդար-
 ձակութիւն սրտի քո:

21 Եւ հառուցանեմ քեզ զբան ճշմա-
 րիտ՝ և զգիտութիւն բարի լսել: պա-
 տասխանի տալ քեզ զբանս ճշմար-
 տութեն այնոցիկ, որք վիճինք քեզ:

22 Ս'ի հարստահարեր զտնանին. վնգի
 աղքատ է: և մի անարգեր զտկարն
 'ի դուրս:

23 Օ՛ի Տր դատէ զդատաստան նր: և
 զիւր

փրկեսցէ անկապուտ զանձն նորա :

Մի լինիր ընկեր առն բարկացողի : 24

և ընդ բարեկամի զայրացողի մի
բնակիր :

Մի գուցէ ուսանիցիս զճանապարհս 25

նորա : և առնուցուս խեղդ ընդ ան-

ձին քում :

Մի տար զանձն քո յերաշխաւո- 26

րութի՝ ակն առեալ երեսաց :

Օհ եթէ ոչ ունիցիս ուստի հա- 27

տուցանիցես , առնուցուն զանկո-

ղինսն՝ որք լի կողիւք քովք կայցեն :

Մի փոխեր զսահմանս յաւիտենա- 28

կանս , զորս եդին հարբն քո :

Օայր շոյտ և զգոյշ 'ի գործս իւր , 29

թաղաւորաց առաջի պարտ է կա-

ցուցանել , և ոչ առաջի արանց խօ-

թասրտաց :

ԳԼ ԻԳ :

Յորժամ նստցիս յընթրիս ու- 1

տել 'ի սեղան հզօրաց , իմանալով

իմասջիր՝ որինչ առաջի դնիցի , և

ապա մխեսջիր զձեռն քո :

Գիտասջիր թէ այնպիսի ինչ պարտ 2

է և քեզ պատրաստել : ապա

թէ ագահագոյն իցես : Մի

- 3 Մի ցանկանայցես խորտկաց նի :
վնդի այնոքիկ կցեալք են 'ի կեանս
ստուծէ :
- 4 Մի ձկտիր՝ թէ աղքատ իցես , ընդ
մեծատան : այլ քով իմաստուծի
հրաժարեաց 'ի նմանէ :
- 5 Օհ եթէ հաստատեսցես զակն քո
'ի վերայ նր , ոչ ուրեք երևի : զի
հանդերձեալ է նր իւր թեւս իբրեւ
արծուի : և դառնայ 'ի տուն վերա-
կացուին իւրոյ :
- 6 Մի ուտեր զհաց ընդ առն չարա-
կանի . և մի ցանկար կերակրոց նր :
- 7 Օհ զորօրինակ եթէ ոք զմազ
կլանիցէ՝ այնպէս ուտէ և ըմպէ :
- 8 Մի մուծանիցես զնա առ քեզ՝ և
ուտիցես զհաց քո ը նմա : քան-
զի դարչեցուցանէ զնա . և ապա-
կանէ զբանս քո բարիս :
- 9 Յականջս անզգամի ամենեւին մի
խօսիր : զի մի երբէք անգոսնեսցէ
զիմաստուն բանս քո :
- 10 Մի փոխեր զսահմանս յաւիտե-
նականս : և 'ի ստացուածս որբոց
մի մտանիցես :
- 11 Օհ որ փրկէ զնոսա Տր՝ հզօր
է :

է : և դատէ զդատաւտանս նոցա
ընդ քեզ :

Տ՛ուր 'ի խրատ զսիրտ քո : և զլսե- 12
լիս քո պատրաստեալ բանից իմաս-
տութեան :

Ա'ի խնայեր խրատել զտղայ : զի 13
եթէ հարկանես զնա գաւազանաւ՝
ոչ մեռանի :

Վանգի դու հարկանես զնա գա- 14
ւազանաւ . բայց զանձնորա փրկես
'ի մահունէ :

Ա'րդեակ՝ եթէ իմաստուն լինիցի 15
սիրտ քո , ուրախ արասցես և զիմ
սիրտ :

Եւ եթէ ընդելուզեսցես զշրթունս 16
քո ընդ շրթունս իմ , միայն թէ
ուղիղ իցեն :

Ա'ինախանձեսցի սիրտ քո ընդ մե- 17
ղաւորաց . այլ յերկիւղ Տ՛ն կան-
խեսջիր զօրհանապաղ :

Օ'ի եթէ պահեսցես զնա , եղիցի 18
քեզ զաւակ : և լոյս քո մի՛ մեր-
ժեսցի :

Լ՛ուր որդեակ՝ և լեր իմաստուն : 19
և ուղղեսցես զխորհուրդս սրտի քո :

Ա'ի լինիր արբեցող : և մի՛ ձկտիր 20
ընդ

- ընդ հանգանակօղս մսոյ վաճառաց :
- 21 Վանգի ամ արբեցօղ և բողանոց
աղքատասցի : և զգեցցի պատա-
ռատուն ամենայն քնէած :
- 22 Լո՛ւր որդեակ հօր քո՝ որ ծնաւ
զքեզ : և մի արհամարհեր զծե-
րութիւն մօր քո :
- 23 Օճշմարտութի ստացիր : և մի թո-
ղուր զիմաստութի՝ և զխրատ՝ և
զհանճար :
- 24 Բարւոք սնուցանէ հայր արդար :
և ՚ի վերայ որդւոյ իմաստնոյ ուրախ
լինի անձն նորա :
- 25 Ուրախ լիցին հայր և մայր քո
ի քեզ : և խնդասցէ՝ որ ծնաւն
զքեզ :
- 26 Տո՛ւր ցիս որդեակ զսիրտ քո : և
աչք քո ճանապարհաց իմոց սպա-
սեսցեն :
- 27 Կարաս ծակ՝ է տուն օտար : և
ջրհոր նեղ օտարոտին :
- 28 Օ՛ի այնպիսին վաղվաղակի սատա-
կեսցի : և ամ անօրէն սպառեսցի :
- 29 Ո՛ւմ է վայ : ո՛ւմ խռովութիք :
ո՛ւմ դատաստանք : ո՛ւմ դժնդա-
կութիք և վարանք : ո՛ւմ վէրք տա-

րապարտուց: յոր են կապուտակ
ականողիք:

Ո՛չ ապաքէն այնոցիկ՝ որք յամե- 30
նանն՝ի գինւոջ: և յ.ք գիտենն ուր
գիներբուք լինիցին:

Սի՛ արբենայ.ք գինւով, այլ խօսե- 31
ցարո՛ւք ընդ մարդս արդարս: և խօ-
սեցարո՛ւք ընդ միմեանս ՚ի հրա-
պարակս: (ապա եթէ՛ի տաշտս և
՚ի բաժակս արձակեսցես զաչս քո,
յետոյ շրջիցիս մերկագոյն քան
զսանդիտոռն:)

Լա՛ ՚ի վախճանի իբրև զօձահար տա- 32
րածանիցիս: և իբրև իժի թոյնք
սիւռեսցին:

Լ.չք քո իբրև տեսանիցեն զկին 33
օտար, բերան քո յայնժամ խօ-
սեսցի զթիւրս:

Լա՛ անկեալ դնիցիս իբրև՝ի սիրտ 34
ծովու: և իբրև զնաւուղիդ ՚ի բա-
զում ալէկոծութիւնս:

Լա՛ ասասցես՝ հարկանէին զիս, և 35
ինձ ոչ ցաւէր: այպն առնէին, և
ես ոչ գիտէի: երբ լինիցի առաւօտ՝
զի ելեալ խնդրեցից՝ ընդ որում
շրջեցայց:

ԳԼԶ ԻԳԻ :

- 1 Ա՛րդեակ՝ մի՛ նախանձիր ընդ չարս :
և մի՛ ցանկասցիս լինիլ ընդ նոսա :
- 2 Օ՛հ զստուծի՛ խորհի սիրտ նոցա :
և զցաւս խօսին շրթունք նոցա :
- 3 Իմաստուծո՛ք շինի տուն , և հան-
ճարով կանգնի :
- 4 Եւ խորհրդով ընանին շտեմարանք :
ա՛մ մեծուծո՛ք պատուականաւ և
բարեաւ :
- 5 Ի՛նչ է իմաստուն քան զհօր : և
հանճարեղ քան զայն՝ որ ունիցի
դաստակերտս մեծամեծս :
- 6 Ընաջնորդուծո՛ք մղի պատերազմ :
և օգնականուծո՛ք խոհական սրտի :
- 7 Իմաստուծի՛ և խորհուրդ բարեաց
'ի դրունս իմաստնոց :
- 8 Իմաստունք ոչ խոտորին յօրինաց
Տ՛ն . այլ խորհին 'ի ժողովս իւրեանց :
- 9 Ընխրատից պատահի մահ : և անըզ-
գամն մեռանի 'ի մեղս : պղծուծի՛
զայր ժանտագործ աղտեղի առնէ
յաւուր չարի :
- 10 Եւ յաւուր նեղուծե՛ն՝ մինչև սա-
տակեսցի :

Փրկեա՛ զորս տանին 'ի մահ : գնեա՛ 11

զմահապարտն՝ և մի խնայեր :

Եւ պա թէ ասիցես : ոչ գիտեմ զնա 12

և ոչ նա զիս ճանաչէ : գիտասցի՛ր՝

զի Տէր զսիրտ ամենեցուն ճանաչէ :

և որ ստեղծ զշունչս ամենեցուն .

նա գիտէ զամ : Հատուցանէ իւրա-

քանչիւր ումէք ըստ գործոց իւրոց :

Աւեր զմեղք որդեակ . զի բարի է : 13

և զխորիսիս՝ զի քաղցրասցի կո-

կորդ քո :

Վոյնպէս եղիցի հանճար իմաստու- 14

թեան յանձին քում : զի եթէ

գտցես զնա՝ եղիցի բարեաւ վախ-

ճան քո : և յոյս քո մի պակա-

սեսցի :

Ա'ի մատուցաներ զամպարիչտն յա- 15

րօտս արդարոց : և մի խաբիր լըր-

բութի՛ որովայնի :

Օ՛ի եթէ եօթն անգամ անկցիս 16

դարն , կանգնեսցի : իսկ ամպա-

րիշտք տկարասցին 'ի չարիս :

Եթէ կործանեսցի թշնամին քո՝ 17

մի ոտն հարկաներ . և 'ի գոյթագ-

ղիլն նք մի հպարտանար :

Ա'ի գուցէ տեսանիցէ Տէր , և ոչ 18

լիցի

լիցի հաճոյ նմա : և դարձուցէ
զսրտմտութի իւր 'ի նմանէ :

19 Մի խնդար ընդ չարագործսն . և
մի նախանձիր ընդ մեղաւորսն :

20 Օ՛ի ոչ լինի զաւակ չարաց : և
ճրագ ամբարշտաց շիջցի :

21 Երկիր յԵՅ որդեակ՝ և 'ի թա-
գաւորէ . և 'ի միոջէ 'ի նոցանէ մի
ապստամբիր :

22 Քանզի՛ յանկարծակի պահանջի-
ցես զամբարիշտսն : և զպատուհաս
երկոցունց ո՛վ ծանկցէ :

Եւստն ոչ գոյր Լաթինացոյն :

(Որդի՛ որ պահէ զբան՝ արտաքոյ
կորստեան եղիցի : զի ընդունելով
ընկալաւ զնա :

Մի ինչ սուտ ասացի 'ի լեզունէ
թագաւորի : և մի խաբէութի 'ի
լեզունէ նորա ելցէ :

Սուսեր սուր է լեզու թագաւորի ,
և ոչ մարմնաւոր : և որոք մատ-
նեսցի նմա՝ խորտակեսցի :

Օ՛ի եթէ սրեսցի սրտմտութի՛ նո-
րա՝ յօդիւք հանդերձ սատակեսցէ
զմարդիկ : և զոսկերս մարդկան
կի-

կերիցէ : և այրեսցէ իբրև զբոց :
 և իբրև զգէշ եղիցի 'ի բոյն ար-
 ծունեաց :

(Յիմոց բանից երկիր որդեակ : և
 ընկալեալ զնոսա՝ ապաշաւեալ :)

ԳԼ : Լ :

Օ այս ասէ այր ցհաւատացեալս 1

Լ. Ե : լուռ եղէց . զի անմտագոյն
 եմ քան զիմ մարդ :

Լ. և իմաստութի մարդոյ ոչ գոյ 2
 յիս :

Լ. Ժ ուսոյց ինձ զիմաստութի . և գի- 3
 տութե սրբոց խելամուտ եղէ : և
 ճանաչեմ զսրբութի :

Ո՞վ ել յերկինս՝ և էջ : ո՞վ Ժո- 4
 ղովեաց զհողմս 'ի գոգ իւր : ո՞վ
 ամփոփեաց զջուր 'ի ձորձս իւր : ո՞վ
 կալաւ զիմ զծագս երկրի : զի՞նչ
 անուն է նր : և կամ զի՞նչ անուն
 որդւոյ նր՝ զի գիտասցես :

Լ. Ժ բանք Լ. Ե ընտիրք : և պաշտ- 5
 պան լինի ինքն երկիւղածաց իւրոց :
 Սի յաւելուր 'ի բանս նր : զի մի 6
 յանդիմանեսցէ զքեզ՝ և սուտ լի-
 նիցիս :

- 7 Լորկուս ինչս խնդրեմ 'ի քէն Տր :
մի հաներ յինէն զշնորհս մինչև
մեռեալ իցեմ :
- 8 Օբան զուր և սուտ հեռի արա
յինէն : զմեծութի և զաղքատու
թիւն մի տար ինձ : այլ կշռեալ ինձ
զարժանն բաւականութի :
- 9 Օհ մի մեծացայց՝ և ստեցից : և
ասիցեմ. թէ ո՞տեսանէ զիս : կամ
աղքատացոյց՝ և գողացայց . և
երդունայց յանուն Տն Այ իմոյ :
- 10 Սի մատներ զծառայ 'ի ձեռս Տն
իւրոյ : զի մի երբէք անիծանիցէ
զքեզ՝ և ապականիցիս :
- 11 Օնունդ չար՝ զհայր իւր անիծա
նէ . և զմայր իւր ոչ օրհնէ :
- 12 Օնունդ չար՝ արդար համարի
զանձն իւր : և զեւս անձին իւրոյ
ոչ լուանայ :
- 13 Օնունդ չար՝ ամբարտաւան աչս
ունի : և արտեանամբք իւրովք
հպարտանայ :
- 14 Օնունդ չար՝ իբրև զսուսեր ունի
զատամոռնս իւր : և զժանիս իւր
իբրև զկտրոցս : մաշել և ուտել
զխոնարհս երկրի : և զաղքատս 'ի
մարդկանէ :

ԳԿ. ԻԴ.

Օսյս ասեմ իմաստնոց: խե- 23
լամուտ լինիլ իրաւանց՝ մի ամա-
չէք: ակն առնուլ ՚ի դատաստա-
նի չէ բարւոք:

Որ ասէ զամբարիշտն թէ արդար 24
է. անիծեալ ՚ի ժողովրդոց եղիցի.
և ատելի ազգաց:

Իսկ որք յանդիմանենն. նոքա լաւք 25
երևեսցին: և ՚ի վերայ նց եկեսցէ
օրհնութի:

Երթունք սիրեսցեն զպատասխա- 26
նիս բանից բարեաց: որ պատաս-
խանի տայ բանս դիմադարձութե.
պատրաստէ անձին իւրում բանս
հեռանալոյ:

Պատրաստեալ յելս զգործս քո. և 27
պատրաստեալ զդատաստանս քո: և
երթ զհետ նորա: և շինեսցես վե-
րստին զտուն քո:

Սի լինիր վկայ սուտ ընկերի քո: 28
և մի լայնիր շրթամբք քով:

Սի ասիցես թէ զորօրինակ արար 29
նա ինձ. արարից նմա: և հատու-
ցից նմա՝ որպէս զրկեացն զիս:
Իբրև

- 30 Իբրեւ անդաստան մի է՝ այր անըզ-
գամ : և իբրեւ զայգի այր պա-
կասամիտ :
- 31 Եւ եթէ թողուս զնա՝ խոպանա-
նայ՝ մոլախոտի՝ և ամենեին լքանի :
և քարինք ցանգոյ նր բրին :
- 32 Եւ յետոյ ասիցէ՝ թէ զզջացայ ,
և հայեցայ ընտրել զխրատ : մինչև
յերբ անկեալ դնիս ով վատ : երբ
ի քնոյ զարթիցես :
- 33 Սակաւիկ ինչ ննջիցես : սուկաւիկ
ինչ դադարեսցես : և փոքր ինչ
ընդգրկիցես զձեռն քո՝ ի վր լան-
ջաց քոց : և եթէ զայս արասցես :
- 34 Եկեսցէ իբրեւ զկարապետ աղքա-
տութի քո : և կարօտութի քո
իբրեւ զարագոտն սուրհանդակ :

ԳԼ Ե :

- 15 Տղրկի երեք դստերք էին . սիրով
սիրեցեալք : և երեքեան նորա՝ ոչ
յագեցուցին զնա : և չորրորդն ոչ
լցաւ ասել շատ :
- 16 Դժոխք՝ և կորուստ՝ և սէր կա-
նանց՝ և տարտարոս : և երկիր ոչ
յագի ջրով : և ջուր՝ և հուր՝ ոչ
երբէք տսեն շատ : Եկն՝

Լին՝ որ ծաղը առնէ զհայր : և 17
անարգէ զծերութի մօր . խլեսցեն
զնա ագռաւք ձորոց : և կերիցեն
զնա ձագք արծուհեաց :

Լորեք են՝ զորս անհնարին է ինձ ի 18
մանալ : և զչորրորդն ոչ ճանաչեմ :

Օհետս արծուոյ թռուցելոյ : և 19
զճանապարհս օձի 'ի վերայ վիմի :
և զչաւիղս նաւու ընդ ծով գնա-
ցելոյ : և զճանապարհս առն յերի-
տասարդութի իւրում :

Նոյնպիսի է և ճանապարհ կնոջ 20
շնացողի : զի յորժամ գործէ ինչ ,
լուանայ . և ասէ , ոչինչ գործեցի
չար :

Լորեք շարժի երկիր . և չորրորդին 21
ոչ կարէ հանդարտիլ :

Եթէ ծառայ թագաւորեսցէ : և 22
անմիտն եթէ յագեսցի հացիւ :

Եւ աղաթին եթէ հանիցէ զտի- 23
կին իւր : և կին ատելի եթէ դի-
պիցի առն բարւոյ :

Չորք են . որք փոքրագոյնք են 'ի 24
վերայ երկրի : և նք իմաստնագոյնք
են քան զիմաստունս :

Արջիւն՝ որոյ ոչ գոյ զօրութի . և 25
պատ-

պատրաստէ յամարայնոյ զկերա-
կուր իւր :

26 Եւ ճագար աղփ անհզօր : որք ա-
րարին 'ի վէմս զդագարս իւրեանց :

27 Եւ անց թագաւորի է մարախ . և զօ-
րաժողով լինի իբրեւ 'ի միողէ հրա-
մանէ օրինօք :

28 Եւ սարգ՝ կռուեալ ձեռօք 'ի յորմս .
որ դիւրին է առ որսալ . բնակի 'ի
յարկս թագաւորաց :

29 Երեք են՝ որք պարծ շրջին . և չոր-
րորդն գեղեցիկ ճեմէ :

30 Կորիւն առիւծու հզօր է քան զանա-
սունս . որ ոչ զանգիտէ . և ոչ զթի-
կունս դարձուցանէ 'ի թշնամոյ :

31 Եւ սքաղաղ . որ շրջի 'ի մէջ մա-
րեաց սիգալով : և նոխազ առաջնորդ
հօտի : և թագաւոր յորժամ հրա-
պարակախօս լինի 'ի մէջ աղգաց :

32 Եթէ զանձն դիւրութե տացես :
և ձգեսցես զձեռն քո կռուով ,
անարգեսցիս :

33 Կթեա՛ կաթն՝ և եղիցի իւղ : ապա
եթէ կարի ճմլեսցես զպտկունս՝
եւանէ արիւն : և եթէ ձգեսցես
զգանս , ելցեն դժստանք և կռիւք :

ԳԼ: ԼԵ:

Լ մենայն բանք ԼՅ խօսեցեալք 1
են: հրաման թագաւորի. զոր խրա-
տեաց զնա մայր իւր:

Օ ի որդեակ՝ ԼՅ բանք են: անդրա- 2
նիկդ քեզ ասեմ որդեակ: զի որ-
դեակ պտուղ որովայնի խնոյ: զի
որդեակ ուխտից խնոց:

Ս ի տաք կանանց զմեծութի քո: 3
և զմիտօ քո՝ և զկեանս՝ ի խոր-
հուրդս յետինս: խորհրդով գոր-
ծեալ զամենայն: խորհրդով արք
զգինի:

Ս եծամեծք բարկասիրտք են՝ զգինի 4
մի արբցեն:

Օ ի մի յորժամ ըմպիցեն՝ մոռա- 5
նայցեն զխմաստութի: և ուղիղ
ոչ կարասցեն դատել զտնանկն:
Տ ուք զարբեցութի տրամեցելոց: 6
և զգինի ըմպել ցաւագնոտաց:

Օ ի արբցեն՝ և մոռասցին զաղքա- 7
տութիս իւրեանց՝ և զցաւս իւ-
րեանց ոչ յիշեսցեն:

Բ աց զգերան քո բանիւ ԼՅ. և 8
դատեալ զամենեսեան ողջմտութի:

Բաց

- 9 Իաց զբերան քո՝ և դատեալ ի
րաւամբք : և խնդրեալ և որոշեալ
զաղքատն և զտկարն :

ԳԼ: ԻԵ :

- 1 Ընա առաջ Սողոմոնի տրտայի Իսրայել
էլ լեռնաշինքն : զորս գրեցին Բու-
քիւմիսն և զԷլիսայի տրտայի Իսրայել
հրէաստանի :

- 2 Փառք Ըն ծածկեն զբանս : և
փառք Թագաւորի՝ պատուեն զհրա-
մանս :

- 3 Լերկին բարձր՝ և ծրկիր խոր : թիրտ
Թագաւորի անքննին :

- 4 Փորձ տես զանփորձ արծաթոյ : և
սրբելով սրբեսցի նա :

- 5 Սատակեալ զամբարիշտս յերեսաց
Թագաւորի : և ուղղեսցի արդա-
րութիւն ամոս նր :

- 6 Սի հպարտանար առաջի Թա-
գաւորի : և ի տեղիս մեծամեծաց
մի մատչիր :

- 7 Օհ լաւ է քեզ՝ թէ ասիցէ որ
ի վեր առ իս մատիր : քան թէ կո-
թանայցես առաջի հզօրի :

Որ ինչ տեսին աչք քո, խօ. 8
սեանց : մի յանդուգն անկանիցիս՝ ի
մարտ . զի մի յետոյ զղջանայցես :
յորժամ նախատիցէ զքեզ բա-
րեկամ քո :

Խոյս տուր՝ մի արհամարհեր : 9
Սի գուցէ նախատիցէ զքեզ բա- 10
րեկամն : և թշնամութի և մարտ
քո ոչ մեկնեսցի : այլ լինիցի քեզ
հանգոյն մահու : շնորհ և բարե-
կամութի ազատք են : հաստատեա
ղնոսա՝ ի քեզ : զի մի նախատ լի-
նիցիս : և պահեա՝ զժամանակս
քո հաշտութե :

Սկի խնժոր ընդ սարդիոն յե. 11
ռեալ : նոյնպէս խօսիլ զբանս իմաս-
տունս :

Դ գինտ ոսկի՝ սարդիոն պատուա. 11
կան յեռեալ : բան իմաստուն՝ յուն-
կնդիր լսելիս :

Որպէս ձիւնաբեր ամարայնի՝ տօ. 11
թացելոյ օգնական է. նոյնպէս հրեշ-
տակ հաւատարիմ . որոց առաքեն
զնա՝ զանձինս յուսացելոց իւրոց
շահի :

Որպէս հողմք՝ և ամպք . և անձրեք 14

նաստիկք . նոյնպէս են՝ և որք
պարծին՝ի տուրս ստուծն :

15 Յերկայնմտուէ յաջողուի թագա-
ւորի : լեզու արձակ փշրէ զոսկերս :

16 Սեղը յորժամ գտանիցես՝ չա-
փով կերիջիր . գուցէ յագեսցիս՝
և փսխեսցես :

17 Սի՛ յաճախեր ոտիւք քովք առ
բարեկամ : գուցէ յագեսցի քե .
և ատիցէ զքեզ :

18 Իբրեւ սուսեր և սլաք սրեալ .
նոյնպէս և այր՝ որ վկայէ զբարե-
կամէ իւրմէ՝ զվկայութի ստուծն :

19 Ճանապարհք չարի . և ոտք ա-
նօրինի կորիցեն յաւուր չարի :

20 Որ հանէ զբաճկոն յաւուր ցրտոյ .
որպէս քացախ վիրի անօգուտ է .
նոյնպէս հասեալ ցաւք մարմնոյ
տրտմեցուցանեն զսիրտս : և որպէս
ցեց հանդերձի՝ և որդն փայտի .
նոյնպէս տրտմութի վնասակար է
սրտի առն :

21 Եթէ քաղցեալ է թշնամին քո՝
կերակրեա՛ զնա : և եթէ ծարաւի
է՝ տո՛ւր ըմպել նմա :

22 Օայս իբրեւ առնիցես՝ կայծակունս

Հրոյ կուտեսցես 'ի վերայ գլխոյ
նորա : և Տր հատուցէ քեզ
ղբարիս :

Հողմ հիւսիսոյ զամպս յարուցա- 23
նէ : և երեսք լիրբք զլեզու գր-
գռնն :

Եւ է բնակիլ առ անկեան 'ի տա- 24
մալւոջ՝ քան ընդ կնոջ բամբասողի
'ի տան միում :

Արպէս ջուր ցուրտ անձին ծարաւոյ 25
ախորժելի է . նոյնպէս և աւետիք
բարեաց՝ յերկրէ հեռաստանէ :

Եթէ որ զակն աղբեր խնուցու . և 26
զելս ջուրց ապականիցէ . նոյնպէս
անվայելուչ է արդարոյ անկանիլ
առաջի ամբարշտի :

Սեղը շատ ուտել չէ բարւոք . այլ 27
յարգել պարտ է զբանս պատուա-
կանս :

Արպէս քաղաք կործանեալ 'ի պա- 28
րսպաց՝ և անպարիսպ իցէ . նոյն-
պէս և այր՝ որ ոչ խորհրդով ինչ
գործիցէ :

ԳԼԽ ԻՅԸ :

Արպէս ցօղ յամարայնի . և անձ 1
րև

քն 'ի հունձս : նոյնպէս ոչ է
պիտոյ պատիւ անզգամի :

2 Արպէս թռչունք և ճնճղուկք թռա-
նին, նոյնպէս անէծք զուր ումեք
ոչ եղանեն :

3 Արպէս մտրակ ձիոյ, և խթան իշոյ,
նոյնպէս գաւազան ազգի անմտի :

4 Ա'ի տար անզգամին զպատասխանի
ըստ նորա անզգամութեն : զի մի
լինիցիս նմանօղ նորա :

5 Այլ տուր զպատասխանի . զի մի
երևեսցի իմաստնագոյն յանձն իւր :

6 'Ի ճանապարհաց իւրոց նախատ լի-
նի՝ որ առաքէ զբան 'ի ձեռն ան-
միտ հրեշտակի :

7 Կարճեալ զգնացս ոտից . և զա-
ռակս 'ի բերանոյ անզգամի :

8 Ար դնէ զքար 'ի պարսատիկս, նման
է այնմ, որ դնէ զպատիւ անըզ-
գամի :

9 Փշալիցք են ձեռք արբեցողաց :
և ծառայութի 'ի ձեռս անզգամի :

10 Բազում մըրկօք ծփին ամ մար-
մինք անզգամաց . քանզի խորտա-
կին յիմարութիք նոցա :

11 Արպէս շուն յորժամ դառնայ անդ-

բէն'ի փսխած իւր՝ և ատելի լի-
նի։ Նոյնպէս և անզգամն չարութիւն
անձին իւրոյ . յորժամ դառնայ
անդրէն 'ի մեղս իւր։ (է ամօթ՝
որ ածէ 'ի վերայ զմեղս։ և է ամօթ՝
որ զփառս և զշնորհս։)

Տեսի զայր յանձն իւր պանծացեալ 12
թէ իմաստուն իցէ։ Բայց յոյս գոյր
յանզգամին քան 'ի նմա։

Օվատն յորժամ յուղի առաքես՝ 13
ասէ . առիւծ ունի զճանապարհս .
և զհրապարակս սպանօղք։

Ուր դուրք՝ որք շրջին 'ի ծխնւոջ , 14
նոյնպէս և վատ 'ի մահիճս իւր։
Թագուցանէ վատ զձեռս իւր 'ի 15
ծոց . և 'ի բերան իւր դանդաղի
տանիլ։

Իմաստնագոյն անձին իւրում թո՛ւի 16
վատն . քան զայն՝ որ զլրութեան
աւետիս բերիցէ։

Որպէս որ բուռն հարկանէ զչան 17
ձեւոյ։ Նոյնպէս է մարդ՝ որ ան-
կանիցի յայլոյ դատաստանս։

Որպէս փորձիչքն առաջի արկանեն 18
զբանս մարդկան։ և որ վաղվաղէ
ընդդէմ բանից՝ նախ նա ընկճի։
Նոյն.

- 19 'Նոյնպէս և ամենեքեան՝ որք դա-
րանակալք լինին իւրեանց բարե-
կամաց : և յորժամ յանդիմանին ,
ասեն . մէք ընդ խաղ արարաք :
- 20 'Ի բազում փայտից զոճարթանայ
հուր : և ուր ոչ գոյ այր երկմիտ՝
դադարի կռիւ :
- 21 Կրակարանք կայծականց . և փայտ
հրոյ : և այր բանսարկու առ 'ի
յուզել զկռիւ :
- 22 Բանք սուտակասպասաց կակուղք
են : բայց արկանեն 'ի շտեմարանա
մարտի :
- 23 Որ տայ զարծաթ նենգութեամբ .
իբրև զխեցի համարեալ է : շըր-
թունք ուղորդք ծածկեն զսիրտս
տրամագինս :
- 24 Երթամբք իւրովք յայտնի առ-
նէ ամ , որ լայ զթշնամի իւր .
և 'ի սրտի իւրում նիւթէ զնեն-
գութիւն :
- 25 Եթէ աղաչիցէ զքեզ թշնամին
քո . և 'ի ձայն բարձր աղերսիցէ .
մի հաւանիր նմա : զի եօթն չարիք
կան 'ի սրտի նր :
- 26 Որ ծածկէ զթշնամութի , հաս-

տատէ զնենգութի : սուգանէ զ վնաս
իւր բանագէտն յատենի :

Ար փորէ զխորխորատ ընկերի իւ- 27
րում , անկցի ինքն 'ի նոյն : և որ
գլէ զվէմ , անձին իւրում գլեսցէ :

Եւ զու սուտ՝ ատեսայ զճշմարտու- 28
թիւն . և բերան անդադար . առնէ
խռովութիս :

ԳԼ : ԻԿ :

Ս ի պարծիր առ վաղիւն . քանզի 1
ոչ զխտես՝ զինչ ծնանիցի քեզ
վաղիւն :

Գովեսցէ զքեզ ընկերն , և մի քո 2
բերան : օտարն , և մի քո շըր-
թունք :

Օ՛անր է քար . և դժուարաբառ- 3
նալի աւագ : բայց բարկութի անըզ-
դամի ծանրագոյն է քան զբարկո-
սեանն :

Ընողորմ է սրտմտութի . և սաս- 4
տիկ է բարկութի : այլ նախանձ և
ոչ իմիք ժուժկալէ :

Իսլ է յանդիմանութի յայտնեալ՝ 5
քան զբարեկամութի ծածկեալ :

Իսք են վէրք բարեկամի . քան 6
զկա-

- զկամակոր համբոյրս թշնամւոյ :
- 7 Եւ յազնալ՝ զխորիսխ և զմեղք
արհամարհէ : բայց անձին կա-
րօտելոյ՝ և դառն իրրև զքաղցր
թուի :
- 8 Արպէս թռչուն թռչի 'ի բունոյ
իւրմէ . նոյնպէս և մարդ ստրկա-
նայ՝ յորժամ օտարանայցէ յիւրոց
տեղեաց :
- 9 Իւղով և գինեալ՝ և խնդով զոճար-
ճանայ սիրտ : և բեկանի 'ի տըրտ-
մութենէ անձն :
- 10 Օբարեկամ քո . և զբարեկամ հայ-
րենի մի թողուր , և 'ի տուն եղբոր
քո մի մտաներ թշուառացեալ :
լաւ է բարեկամ մերձաւոր . քան
զեղբայր 'ի հեռաստանի բնակեալ :
- 11 Իմաստուն լիւր որդեակ՝ զի ուրախ
լինիցի սիրտ քո : և 'ի բաց դարձո
'ի քէն զբանս թշնամանաց :
- 12 Խորագէտն՝ 'ի գալ չարեաց զօղե-
ցաւ . և անզգամք ընդ առաջ եր-
թեալ 'ի տոյժս անկցին :
- 13 Օքրժ 'ի նմանէ զհանդերձս նր :
զի էանց թշնամանադիրն . քանզի
նա զայլոցն ապականէ :

Որ գովէ զբարեկամ ընդ առառօտս 14
բարձու ձայնիւ . քան զանիծանօղսն
ոչինչ առաւել համարեսցի :

Աթիւ հանէ զմարդ 'ի տանէ իւր 15
մէ յաւուր ձմերայնոյ : նոյնպէս և
կին անզգամ հանէ 'ի տանէ իւրմէ
զայր իւր :

Խիստ հողմ է հիւսիսի . բայց ան 16
ուամբ աջու կոչի :

Երկաթ զերկաթ սրէ . և այր գլու 17
գռէ զերեսս ընկերի իւրոյ :

Որ տնկէ զթզենի՝ կերիցէ զպտուղ 18
նր : և որ պատուէ զտէր իւր՝ պա-
հեսցէ զնա :

Որպէս ոչ են նմանք երեսք երե 19
սաց : նոյնպէս և չեն նմանք սիրտք
սրտից :

ՂԺժիւք և կորուստք անյադք են . 20
նոյնպէս և աչք ագահ մարդկան :
պիղծ է առաջի Տ՛ն՝ որ արձակէ
զաչս . և անխրատք՝ և ցօփք լեզ-
ունալ :

Փորձ արծաթոյ և ոսկւոյ 'ի բովս 21
և այր փորձի 'ի բերանոյ գովչաց
իւրոց : սիրտ անօրինի խնդրէ զչա-
րիս . և սիրտ ուղիղ՝ քննէ զգիտուի :
Եթէ

- 22 Եթէ տանջես զանդգամն 'ի մէջ
ատենի . և անարգես զնա : սա-
կայն զանդգամութիւն ոչ մերժես 'ի
նմանէ :
- 23 Խելամտութիւն ծանիր զանձինս խա-
շանց քոց . և հաստատեալ զսիրտ
քո 'ի վերայ երամակաց քոց :
- 24 Ս ըզի ոչ յաւիտենիւն է ոյժ առն .
և զօրութի . և իշխանութի : և ոչ
տոճեալ է նմա յազգաց յազգս :
- 25 Խնամ կալ բանջարոյ 'ի դաշտի .
և հնձեսցես զխոտ . և ժողովեալ
զխոտ դալար :
- 26 Օ ի եղիցին քեզ ոչխարք ձոր-
ձաբերք . դարմանեալ զդաշտս՝ զի
եղիցին քեզ գառիւնք :
- 27 Ո՛րդեակ , յինէն ուսիր զպատգամս
զօրաւորս 'ի կեանս տան քո . և 'ի
կեանս բարեկամի քո :

ԳԼ ԻԲ :

1 Փախուցեալ երթայ ամբարիշտն
առանց ուրուք հալածելոյ : բայց
արդարն իբրև զառիւծ յանձնա-
պատան է :

2 Ս ն մեղաց ամպարշտաց դատաս-
տանք

տանք յառնեն: և այր խորագէտ
շիջուցանէ զնս:

Հորն առ ամպարշտութի իւրում 3
զրպարտէ զտնանկս: որպէս անձրև
սաստիկ և անգդուտ:

Նոյնպէս որք թողուն զօրէնս. և 4
գովեն զամպարշտութի: իսկ որք
սիրեն զօրէնս՝ պատեն զինքեամբք
զպարիսպ:

Արք չարք ոչ իմանան զիրաւունս: 5
որք խնդրեն զՏր՝ իմաստունք լինին
յամենայնի:

Լաւ է աղքատ՝ որ գնայ ճշմար- 6
տութի՝ քան զմեծատուն սուտ:

Պահէ զօրէնս որդի իմաստուն: 7
իսկ որ արածէ զորկորստութի, ա-
նարգէ զՏայր իւր:

Որ ընու զտուն իւր՝ ի տոկոսեաց և 8
ի վաշխից. թողովէ զնա այնմ, որ
ողորմի աղքատաց:

Որ խստացուցանէ զունկն իւր՝ զի 9
մի՝ լո՛ւիցէ օրինաց. և ինքն զիւր
ուխտսն պշծէ:

Որ մոլորեցուցանէ զուղիղս չար 10
ճանապարհաւ. ինքն անկցի յա-
պականութի: ամբիծք բաժանես-
ցեն

ցեն զբարութիս նր : և անօրէնք
անցցեն առ բարեօքն . և մի մտցեն
'ի նոսա :

11 Եւմաստուն թուի անձին իւրում
այր մեծատուն : և աղքատ հան-
ճարեղ ստգտանէ զնա :

12 Սօգնականութե արդարոց՝ բա-
զումք լինին փառք : և 'ի տեղիս
ամպարշտաց՝ սատակին մարդիկ :

13 Որ ծածկէ զամպարշտութիս իւր՝
ոչ յաջողեսցի : իսկ որ պատմէ՝ և
յանդիմանէ՝ սիրելի եղիցի :

14 Եւրանելի է այր՝ որ արհամարհիցէ
զամ վն երկիւղածութե . որ խիստ
է սրտիւ՝ անկցի 'ի չարիս :

15 Եւռիւծ քաղցեալ . և գայլ ծա-
րաւի . որ աղքատ է՝ և բուռն լինի
ազգի տնանկի :

16 Թագաւոր կարօտ մտօք՝ մեծ զըր-
պարտօղ : իսկ որ ատեայ զանի-
րաւութի՝ երկայնակեաց լինի :

17 Եւր՝ որ զմահապարտ յերաշխի
առնու՝ փախստական լինի : ոչ 'ի
հաստատութե կայցէ : խրատեա՛
ղորդի քո . և հանգուսցէ զքեզ .
և տացէ զգարդ անձին քում : և

ոչ հնազանդեսցի ազգի անօրինի :

Որ գնայ արդարութեւ, օգնակա- 18
նութի գտցէ : իսկ որ գնայ 'ի ճա-
նապարհս թիւրս՝ նոքիմբք վարա-
կեսցի :

Որ գործէ զերկիր՝ լցցի հացիւ : և 19
որ երթայ զհետ դատարկութեւ՝
լցցի աղքատութեւ :

Եւ յոր հաւատարիմ օրհնեսցի յոյժ : 20
և չարագործն 'ի պատուհասէ մի
ապրեսցի : որ ոչ պատկառի յերե-
սաց արդարոց՝ ոչ է բարի ոք :

Որ ակնածէ զերեսս անօրինաց յան- 21
դիմանել՝ չէ գովելի : այնպիսին պա-
տառոյ հացի վաճառէ զմարդ :

Փութայ մեծանալ այր չարակն : 22
և ոչ դիտէ՝ թէ այր ողորմած զօ-
րանայ քան զնա :

Որ յանդիմանէ զմարդ 'ի ճա- 23
նապարհս իւր, շնորհակալութիւն
ընկալցի առաւել քան զսուտակաս-
պասն լեզունալ :

Որ մերժէ զհայր իւր, կամ զմայր : 24
և համարի չմեղանչել, կցորդէ նա
արանց ամբարշտաց :

Եւ յոր ագահ գրգռէ զհակառակու- 25
թիւն :

Թիւն . իսկ որ յուսացեալ է 'ի Տր՝
'ի խնամակալութեն եղիցի :

26 Ար յուսայ յանդգնութի սրտի՝ այն-
պիսին անզգամ՝ է : որ գնայ ի-
մաստութիւն , ապրեսցի :

27 Եւ որ տայ աղքատաց՝ ոչ կարօ-
տասցի : իսկ որ դարձուցանէ զալն
իւր 'ի նոցանէ , 'ի բազում կարօ-
տութեն եղիցի :

28 'Ի տեղիս ամբարշտաց հեծեն ար-
դարք : և 'ի նց կորստեանն բազ-
մանան :

ԳԼ . ԻԹ . :

1 Եւ է այր յանդիմանիչ քան
զխստապարանոց . քանզի յանկար-
ծակի հուր հարեալ զնմանէ՝ ոչ
լինի բժշկութի :

2 'Ի գովութեն արդարոց՝ ուրախ եղի-
ցին ժողովուրդք : և ընդ իշխա-
նութիս ամբարշտաց հեծեն ար-
դարք :

3 Եւ որ սիրէ զիմաստութի , բերկ-
րեսցի հայր նր՝ : և որ արածէ
զբողոս , կորուսանէ զմեծութի :

4 Թափաւոր արդար՝ կանգնէ զաշ-
խարհ :

խարհ : և այր անօրէն կործանէ :
 Որ պատրաստէ յերեսս բարեկամի 5
 իւրոյ զորոգայթ , շուրջ արկանէ
 զայն զոտիւք իւրովք :

Եւն մեղաւորի մեծ է որոգայթ : 6
 Բայց արդարն 'ի խնդուծէ և յու-
 րախուծէ եղիցի :

Գիտէ արդարն դատել զաղքատս : 7
 Իսկ ամբարիշտն ոչ իմանայ դա-
 տել : (և աղքատի ոչ գտանին միտք
 իրաւախոհք :)

Եւք անօրէնք հուր հարին զբա- 8
 շաքէ : և իմաստունք դարձուցին
 զբարկուծի :

Եւյր իմաստուն դատէ զաղգս : այր 9
 անզգամ 'ի բարկանալն իւրում ծաղը
 լինի . և ոչ ամաչէ :

Եւք արեանց ատեն զարդարն : Իսկ 10
 ուղիղք փափագեսցին յանձն նր :

Բովանդակ զսրտմտութի իւր ար- 11
 տաքս բերէ անզգամն : Իսկ իմաս-
 տունն մեղմով համբերէ :

Թագաւոր՝ որ հաւանի բանից ա- 12
 նիրաւութի : ամենեքեան՝ որք ընդ
 նովաւ են՝ անօրէնք են :

Փոխատուի՝ և փոխաւուի 'ի մի վայր 13
 եկե-

եկեղոց՝ զայցելութի առնէ երկու
ցունց Տր :

14 Թափալոր՝ որ ճշմարտութի դատէ
զաղքատս, աթոռ նր՝ի վկայութի
հաստատեսցի :

15 Գանք՝ և կշտամբանք տան զիմաս-
տութի : մանուկ մոլորեալ յամօթ
առնէ զծնօղս իւր :

16 Ի բազմանալ ամպարշտաց՝ յա-
ճախին մեղք . և ի նց կործան-
մանն արդարք յերկեղի լինին :

17 Խրատեա՛ զորդի քո՝ և հանգուցէ
զքեզ : և աացէ զզարդ անձին
քում :

18 Ոչ գտցի առաջնորդ ազգի անօ-
րինի : իսկ որ պահէ զօրէնս՝ երա-
նելի է :

19 Բանիւք ոչ խրատեսցի ծառայ
խիստ . զի թէպէտ և իմանայ՝ ոչ
հնազանդի :

20 Հորժամ տեսանիցես զայր յան-
դուգն բանիւք, գիտացիր՝ զի յոյժ
դոյ յանզգամին քան ի նմա :

21 Ար փափկանայ ի մանկութե, ծա-
ռայ լիցի . և յետոյ փտանկեսցի
յանձն իւր :

Եւր բարկացող յարուցանէ զհա- 22
կառակութի : (և այր հեզ՝ դա-
դարեցոյց զմեղս :) և այր արամնող
փորեաց զմեղս :

Եւրարտաւանութի զայր նկուն առ- 23
նէ : իսկ զխոնարհս կանգնէ փա-
ռօք Տէր :

Ար բաժանակից լինի գողոց , ա- 24
տեայ զանձն իւր : և եթէ երդումն
առաջի դնիցի , զարհուրեալ ոչ ևս
պատմեացէ :

Արք երկնչին՝ և ամաչեն՝ ի մարդ- 25
կանէ՝ ընկճեսցին : իսկ որք յու-
սացեալքն են՝ ի Տր , ուրախ լիցին :
ամպարշտութի առն ածէ զգայ-
թագղութի , և որ յուսայ՝ ի Տր՝
ապրեսցի :

Բազումք ողորեսցեն զերեսս իշ- 26
խանաց : բայց ի Տէ ելցեն իրա-
ւունք առն :

Պիղծ է արդարոյ այր անիրաւ : և 27
պիղծ է անօրինի՝ ուղիղ ճանա-
պարհ :

ԳԼ . ԼԷ :

- 10 Այն ժրագլուխ եթէ որ գտաւ
նիցէ : պատճառանագոյն է այնպի-
սին քան զականս պատճառանս :
- 11 Ստահ է 'ի նա սիրտ առն նորա .
այնպիսին բազում աւարաց ոչ կա-
րօտասցի :
- 12 Վանգի գործակից է առն իւրում
ամ բարեաց' և կենակից' և ոչ
չարաց :
- 13 Վտեալ ասոր և կտաւ' արար հան-
գերծս պիտանիս ձեռք իւրովք :
- 14 Եւ եղև իբրև զնա շահաբեր : 'ի
հեռաստանէ ժողովէ զմեծութի :
- 15 Յառնէ ընդ առաւօտս . և տայ
զկերակուր ընտանեաց . և զգործ
նստչաց :
- 16 Տեսեալ զանդատան գեղեցիկ' և
գնէ զնա , և 'ի պտղոյ ձեռաց իւրոյ
գործէ զերկիր :
- 17 Պնտեալ է հղօրայպէս զմէջ իւր :
մսեաց զբազուկս իւր'ի գործ :
- 18 Եւ ճաշակեաց' զի քաղցր է գոր-
ծել , և ոչ շիջանի զամ գիշերս
ճրագ նր :

Օձեռս իւր ձգէ յօգուտ, և զմա- 19
տունս իւր անձանձրոյթ տայ՝ ի լոյս:

Օձեռս իւր բանայ տնանկաց, և 20
զպտուղ կարկառէ աղքատաց:

Ոչինչ հոգայ՝ ի տան կողմանէ այր 21
նր, յորժամ ուրեք յամիցի. զի
ամենեքեան որք զնովաւ են, զգե-
ցեալ են զկրկին պատմութեանս:

Երար առն իւրում բեհեզս և ծի- 22
րանիս: և անձին իւրում արկա-
նելիս:

Երևելի է ի դրունս այր նորա, 23
յորժամ նստցի՝ ի ժողովրդեան՝ ի
մէջ ծերոց բնակչաց երկրի:

Կտաւս արար՝ և վաճառեաց, և 24
արկանելիս արար՝ քանանացւոց:

Օբերան իւր եբաց չափով և ի- 25
մաստութիւն: զկարգ եդ լեզուն իւ-
րում:

Օգորութիւն՝ և զմեծ վայելչութիւն 26
զգեցաւ: և ուրախ եղև յաւուրս
յետինս:

Հաստատունք են ճանապարհք տան 17
նր: և զհայ դատարկութեան ոչ
եկեր: զբերան իւր բանայ հան-
ճարով և օրինադրութիւն:

- 28 Եւ ողորմութի նորա կանգնէ զոր-
դիս նորա . և այր նր գովէ զնա՝ և
ասէ :
- 29 Բազում դստերք ստացան զմեծու-
թիւն . բազումք արարին զգօրութի :
բայց դու առաւել եղեր՝ և ան-
ցուցեր զամենեքումք :
- 30 Մուտ հաճութի, և ընդունայն գեղ
կնոջ ոչ գոյ՝ի քեզ : քանզի կին
բարեպաշտօն և իմաստուն օրհնես-
ցի . զերկիւղածս ՏՆ գովէ նա :
- 31 Տոբ նմա՝ի պաղոյ շրթանց նորա :
և գովեսցի՝ի դրունս այր նորա : զի
ճանապարհք առն առաջի երեսաց
իւրոց երթիցեն, և յաջողեսցին
յաւիտեանս յաւիտենից :

ԵՌԴՈՍՈՂ.

ՈՐԱՌԵՐԱՅԵՑԻՍ

ԿՕՆԵՂԵՐ

ՅՈՐԶՈՐԶԻ:

ԳԼՈՒԽ ԸՌԱՋԻՆ:

Բան ժողովողն որդւոյ Դասելի 1
Սպասանի արապի Իսրայելի յերու-
սաղէ՛մ Լիլէսի աստի՛ւ:

ԻՆԱՅՆՈՒ 2

ԹԻՒՆ ՈՒՆԱՅ-

նութեց՝ ասաց ժողո-
վողն, ունայնութի ունայնութեց՝
ամ ինչ ընդունայն է:

Օրնչ

- 3 Օխնչ աւելի է մարդոյ յամի վաստակս իւր, զոր տաժանի 'ի ներքոյ արեգական:
- 4 Ազգ երթայ՝ և ազգ գայ, և երկիր յաւիտեան կայ:
- 5 Օսագի արեգակն՝ և մտանէ արեգակն՝ և 'ի տեղի իւր ձգի:
- 6 'Ի ծագիլն իւրում ելանէ ընդ հարաւ, և պատի զհիւսիսիւ: պատելով պատի: գնայ հողմ, և 'ի ջրջանս իւր դառնայ հողմ:
- 7 Ամենայն ուխք 'ի ծով գնան, և ծով ոչ լնանի: 'ի տեղիս յոր ուխք գնան, անդ նոքին դառնան 'ի գնալ:
- 8 Ամբան ջանիւ, և ոչինչ կարասցէ այր խօսիլ: ոչ յագեսցի ակն տեսանելով, և ոչ լցցի ունկն լսելով:
- 9 Օխնչ է՝ որ եղև, նոյն է՝ որ լինելոց է: և զինչ է՝ որ արարաւ, նոյն ինքն է՝ որ առնելոց է:
- 10 Իւ ոչինչ գոյ յամի առժամայն 'ի ներքոյ արեգական: զի զոր խօսեսցի ոք՝ և ասասցէ: ահա այս նոր է: յառաջագոյն եղևալ է յաւիտենից եղելոցն նախ քան զմեզ:

Ոչ գոյ յիշատակ առաջնոցն . բայց 11
և ոչ 'ի վախճանի եղելոցն : ոչ
գոյ նոցա յիշատակ հանդերձ եղե-
լովքն 'ի վերջինսն :

Եւ ժողովօղ , եղէ թագաւոր 'ի 12
վերայ իսրայելի յերուսաղէմ :

Եւ ետու զսիրտ իմ 'ի խնդրել և 13
'ի քննել իմաստութիւն վասն ամե-
նեցուն եղելոց 'ի ներքոյ արեգա-
կան : վսզի զգբաղումն չար ետ Ըժ
որդւոց մարդկան՝ զբաղիլ 'ի նս :

Տեսի միանգամայն զիմ արարածս . 14
զարարեալս 'ի ներքոյ երկնից : և
ահա ամ ինչ ընդունայնութի է .
և յօժարութի հոգւոյ :

Թիւրեալն՝ ոչ կարասցէ զզարդ 15
առնուլ : և պակասեալն՝ ոչ կա-
րասցէ 'ի թիւ անկանիլ :

Եւ օսեցայ 'ի սրտի իմում ասել . թէ 16
ահա մեծացայ քան զամենեւեան .
որք էին յառաջ քան զիս յերուսա-
ղէմ : և ետու զսիրտ իմ գիտել
զիմաստութիւն և զգիտութիւն : և
յաւելայ իմաստութիւն քան զամե-
նեւեան . որք յառաջ եղեն քան
զիս յերուսաղէմ :

- 17 Եւ սիրտ իմ ետես զբազում իմաստութի՛ւնս և զգիտութի՛ւնս : զառակս և զհանճարս ծանեայ : սակայն և այս յօժարութի՛ւնս ե ոգւոյ :
- 18 Վնգի՛ր բազում իմաստութե՛ւնս և յոլովութի՛ւնս գիտութե՛ւնս : և որ յաւելանայ՝ ի գիտութի՛ւնս, յաւելանայ՝ ի ցաւս :

ԳԼ: Բ:

- 1 Լսացի՛ր սրտի իմում . եկ՛ և փորձեցից զքեզ յուրախութե՛ւնս . և տեսից՝ ի բարութե՛ւնս : ահա և այս ընդունայնութի՛ւնս է :
- 2 Օճաղեն սաացի զբօսանս՝ և զուրախութի՛ւնս զի՛նչ առնես զայդ :
- 3 Եւ այց արարի . թէ սիրտ իմ ձգեսցէ իբրեւ զգինի զմարմին իմ : և առաջնորդեսցէ իմաստութեամբ : և զօրանայ յուրախութե՛ւնս : մինչև տեսից՝ որ իցէ բարին որդւոց մարդկան . զոր արասցեն՝ ի ներքոյ արեգական : ի թիւ աւուրց կենաց իւրեանց :
- 4 Տաճախեցի ինձ արարս . շինեցի ինձ ապարանս . տնկեցի ինձ այգիս :
- Եւրա-

Արարի ինձ պարտէզս՝ և դրախտս : 5
 և տնկեցի 'ի նոսա փայտս ամե-
 նասպտուղս :

Արարի ինձ աւազանս ջրոյ՝ առնել 6
 'ի նոցանէ զանտառս զոճարճացեալ
 ծառոց :

Ստացայ ծառայս՝ և աշխնայս՝ և 7
 ընդոճինք եղեն ինձ . և ստացունաճք
 անդէոց և հօտից բազումք եղեն
 ինձ քան զամենեցուն եղելոց յա-
 ռաջագոյն քան զիս յերուսաղէմ :

Դողովեցի ինձ զարծաթ և զոսկի . 8
 և ստացունաճս բազումս քան զթա-
 դաւորաց : արարի ինձ գուսանս՝
 և երգեցիկս՝ արս՝ և կանայս , և
 զփափկութիս որդւոց մարդկան :
 արարի ինձ տակառապետս՝ արս՝
 և կանայս :

Եւ մեծացայ առաւել քան զամե- 9
 նեսեան եղեալսն յառաջ քան զիս
 յերուսաղէմ , և իմաստութի յաւե-
 լաւ ինձ :

Եւ զամ ինչ՝ զորս խնդրեցին աչք 10
 իմ , ոչ զրկեցայ 'ի նոցանէ . և
 ոչ արգելի զսիրտ իմ յամ ու-
 բախութէ : զի սիրտ իմ ուրախ
 եղև

եղև յամ վաստակս իմ . և այն
եղև բաժին իմ յամենայն վաստա-
կոց իմոց :

11 Եւ հայեցայ յամ արարս իմ . զոր
արարին ձեռք իմ , և ՚ի վաստակս՝
զոր ջանացայ առնել , և ահա ամ
սնոտի ! և յօժարութի օգւոյ : և
ոչինչ է առաւելութի ՚ի ներքոյ
արեգական :

12 Եւ հայեցայ տեսանել զիմաստու-
թիւն՝ և զբօսանս՝ և զանզգամութի .
քանզի՝ ով է մարդ՝ որ երթայցէ
զհետ խորհրդոց իւրոց . զոր ինչ
արար :

13 Եւ տեսի թէ է առաւելութի ի-
մաստութե քան զանմտութե . որ-
պէս առաւելութիւն լուսոյ քան
զխաւարի :

14 Իմաստնոյ աչք ՚ի գլխոյ իւրում ,
և որ անմիտն է՝ ընդ խաւար գնայ .
և ծանեայ՝ զի մի դիպունած է յա-
մենեւին ՚ի նոսա :

15 Եւ ասացի ՚ի սրտի իմում : Թէ
որպէս դիպունած է անմտին . և ինձ
դիպեացի՝ և ընդէր իմաստնացայ .
զաւելորդս խօսեցայ ՚ի սրտի ի-
մում :

մում : զի և այն իսկ ունայնուի է :

վնգի անմիտն յաւելորդացն խօսի :

Քանզի ոչ պոյ յիշատակ իմաստ 16

նոյ ընդ անմտին յաւիտեան : վնգի

արդէն իսկ յաւուրսն որք գալոցն

են . ամ ինչ մոռացեալ է զէ : և

զիւրդ մեռանիցի իմաստունն ընդ

անմտին :

Եւ ատեցի ժիանգամայն զկեանս 17

իմ : վասնզի չար էր ՚ի վերայիմ ա-

րարածն . որ արարաւն ՚ի ներքոյ

արեգական . զի ամ ինչ ընդու-

նայնութի է և յօժարութի ոգւոյ :

Եւ ատեցի զամ վաստակս իմ . 18

զոր ջանացայ ՚ի ներքոյ արեգա-

կան : վնգի թողում զայն մարդոյ՝

որ լինելոց է զկնի իմ :

Եւ ով գիտիցէ՝ իմաստուն լինիցի , 19

թէ անմիտ . և իշխեսցէ ամ վաս-

տակոց իմոց՝ զոր ջանացայ . և յորս

իմաստնացայ ընդ արեգակամբս :

սակայն և այն սնոտի է :

Եւ դարձայ հրաժարեալ սրտիւ ի 20

մով . յամ վաստակոց իմոց՝ զոր

վաստակեցի ընդ արեգակամբս :

Սի է մարդ՝ զի վաստակ նք արւ 21

դա-

դարութիւն՝ և իմաստութիւն է : և
մարդ՝ որ ոչ ջանացաւ ՚ի նմա՝ տա-
ցէ նմա զմասն իւր : սակայն և այն
ընդունայնութիւն է՝ և չարութիւն թե՛ :

22 Վանգի զի՛նչ օգուտ լինի մարդոյ
յամ վաստակս իւր . և յօժարու-
թեան սրտի իւրոյ՝ յորում ինքն
ջանայ ՚ի ներքոյ արեգակսն :

23 Օ՛ի ամ աւուրք նր՛ ցաւոց՝ և տրտ-
մութե՛ն զքօսանք իւր , և ՚ի գիշերի
ոչ ննջեսցէ սիրտ նորա : սակայն և
այն ունայնութիւն է :

24 Լա՛ ոչինչ գոյ բարի մարդոյ՝ բայց
զոր ուտէն՝ և ըմպէ . և զոր ցու-
ցանէ բարի անձին իւրում ՚ի վաս-
տակսն իւրում : սակայն և զայն
տեսի . զի ՚ի ձեռանէ Վ.յ է :

25 Վանգի ո՛վ իցէ . որ ուտիցէ՝ և
ըմպիցէ առանց նր՛ :

26 Օ՛ի մարդոյ բարւոյ առաջի երեսաց
իւրոց ետ զիմաստութի՛ն՝ և զգի-
տութի՛ն՝ և զուրախութի՛ն : և մեղան-
չականին ետ զգբաղումն . յաճախել՝
և ժողովել՝ և տալ բարւոյն՝ ա-
ռաջի երեսաց Վ.յ : սակայն և այն
անոտի է՝ և յօժարութիւն ոգւոյ :

ԳԼԽ Գ.

Լ մենայնի ժամանակ է՝ և ժամ 1
ամենայն իրաց ՚ի ներքոյ երկնից :
Վամանակ ծնանելոյ, և ժամանակ 2
մեռանելոյ : Վամանակ տնկելոյ՝ և
ժամանակ խլելոյ :

Վամանակ սպանանելոյ, և ժամա- 3
նակ բժշկելոյ : Վամանակ քակե-
լոյ, և ժամանակ շինելոյ :

Վամանակ լալոյ՝ և ժամանակ ծի- 4
ծաղելոյ : Վամանակ կոծելոյ, և
ժամանակ կաքաւելոյ :

Վամանակ ձգելոյ զքարինս, և ժա- 5
մանակ ժողովելոյ զքարինս : Վա-
մանակ գիրկս արկանելոյ՝ և ժա-
մանակ հեռանալոյ ՚ի գիրկս ար-
կանելոյ :

Վամանակ խնդրելոյ, և ժամանակ 6
կորուսանելոյ : Վամանակ պահե-
լոյ, և ժամանակ արտաքս հա-
նելոյ :

Վամանակ պատառելոյ՝ և ժամա- 7
նակ կարկատելոյ : Վամանակ լռե-
լոյ՝ և ժամանակ լռօսելոյ :

Վամանակ սիրելոյ՝ և ժամանակ 8
ատե-

- ատելոյ : յամանակ պատերազմի
 և ժամանակ խաղաղութեան :
- 9 Եւ զինչ առաւելութի է արարս
 զին՝ յորս ինքն ջանայ :
- 10 Տեսի միանգամայն զգաղունն . զոր
 ետ Մ.ճ որդւոց մարդկան զբաղ-
 նուլ 'ի նմա :
- 11 Օ՜ւմ ինչ արար Մ.ճ բարի 'ի ժա-
 մանակի իւրում : և սակայն զձմ
 յաւիտեանսն ետ 'ի սիրտս նոցա :
 որպէսզի մի գտցէ մարդ զարա-
 րածն . զոր արար Մ.ճ 'ի սկզբանէ
 մինչև ցկատարած :
- 12 Օ՜ւանեայ՝ զի ոչինչ է բարի 'ի նո-
 սա : բայց ուրախ լինիլ՝ և առնել
 զբարիս 'ի կեանս իւրում :
- 13 Եւ սակայն ձմ մարդ՝ որ ուտէ՝ և
 ըմպէ . և տեսանէ զբարիս յձմ
 վաստակսն իւրում . այն տուրք
 Մ.Յ են :
- 14 Գիտացի՝ զի զձմ , զոր արար Մ.ճ .
 այնոքիկ կան յաւիտեանս : 'ի նոսա
 ոչինչ գոյ յաւելուլ . և 'ի նոցանէ
 ոչինչ գոյ 'ի բաց բառնալ : և ա-
 րար Մ.ճ . զի երկիցեն յերեսաց
 նորա :

Ար լինելոցն էր՝ արդէն իսկ եղև : 15
 և որում լինիլն պարտ էր՝ ահա
 եղև : և ՄԺ խնդրեսցէ զհալա-
 ծեայն :

Տեսի՛ի ներքոյ արեգական տեղի 16
 դատաստանի՝ և անդ ամպարիշտ :
 և տեղի արդարոյ . և անդ բարե-
 պաշտ :

Եւ ասացի անդ՝ ի սրտի իմում . 17
 եթէ զարդարն և զամպարիշտն դա-
 տէ ՄԺ : վասնզի ժամանակ է ամ
 իրաց . և ի վերայ ամ արարածոց՝
 ժամ է և ժամանակ :

Մնդ ասացի ի սրտի իմում վն թո . 18
 սից որդւոց մարդկան՝ եթէ որոշէ
 զնոսա ՄԺ . և ցուցանէ թէ ա-
 նասունք են նոքա :

Եւ նոցա սակայն դիպունած է՝ և 19
 որդւոց մարդկան : և դիպունած ա-
 նասնոց , դիպունած է նոցա : ուն
 մահ սորա՝ նոյնպէս և մահ նր՝ : և
 հոգի է յամենեւին՝ և զինչ ա-
 ռաւելաւ մարդ քան զանասուն՝ և
 ոչինչ : վասնզի ամ ինչ ընդու-
 նայն է :

Մենայն ինչ ի մի տեղի երթայ : 20
 ամ

ամ քնչ 'ի հողոյ եղև. և ամենայն
դառնայ 'ի հող :

21 Եւ ով գիտէ զհոգիս որդւոց մարդ-
կան՝ եթէ ելանեն 'ի վեր. և ըզ-
շունչ անասնոց՝ եթէ իջանէ յեր-
կիր 'ի խոնարհ :

22 Եւ տեսի՝ զի ոչինչ գոյ բարի.
բայց ուրախ լինիլ մարդոյ յարա-
բաժն իւր : քանզի այն է բաժին
նր : զի ով ածցէ զնա տեսանել՝
որինչ լինին յետ նր :

ԳԼ: Գ:

Եւ դարձեալ տեսի միանգամայն
զամ զրպարտութիս՝ որք լինէին յ
արեգակամբ : և ահա արտասուք
զրպարտելոցն. և ոչ ոք էր՝ որ
մխիթարէր զնս : և 'ի ձեռս զբը-
պարտչաց նց բռնութի :

2 Եւ գովեցի առհասարակ զմեռեալ-
սն. որք յառաջագոյն մեռանն՝
քան զկենդանիս՝ որք կենդանիքն
են ինքեանք մինչև ցայժմ :

3 Եւ լաւագոյն քան զնոսա զեր-
կոսեան, որ չև ևս է լեալ : որ
ոչ ետես զամենայն արարած չար՝
թ i որ

որ արարաւ 'ի ներքոյ արեգական :

Եւ տեսի զամ վաստակս . և զամ 4
արուածիւն արարածոյն : զի նոյն
ինքն նախանձ առն 'ի մերձաւորէ
իւրմէ : սակայն և այն ունայնութի
է և յօժարութի ոգւոյ :

Անգգամն բուռն եհար զբազկաց 5
իւրոց . և եկեր զմարմինս իւր :
Բարի է լիութի բռան միոյ հան 6
գըստեամբ . քան զլիութի երկուց
բռանց՝ ջանիւ և յօժարութեամբ
ոգւոյ :

Ղարձայ՝ և տեսի զընդունայնութի 7
'ի ներքոյ արեգական :

Օ՛ի մի է . և ոչ կրկին . և որդի՝ 8
և եղբայր ոչ գոյ նորա . և ոչ է
վախճան ամ վաստակոյնր . և սա-
կայն ակն նր ոչ յազի մեծութի :
Եւ արդ՝ ում ջանամ ես . և զրկեմ
զանձն իմ 'ի բարութէ : զի և այն
ընդունայնութիւն է . և զբաղումն
չար :

Լաւ են երկու քան զմի . որոց գոն 9
վարձք բարի 'ի վաստակս նոցա :

Օ՛ի եթէ գլորիցի մին . կանգնես 10
ցէ զնա ընկեր իւր : և վայ միոյն
եթէ

Եթէ գլորիցի : ոչ գուցէ միւս՝ որ
յարուցանիցէ զնա :

11 Օ՛ի եթէ ննջեսցեն երկուք՝ ջե-
ռուցանեն զմիմեանս : իսկ մին՝ զի-
ւորդ ջեռնուցու :

12 Եւ եթէ բռնասցի մին՝ երկուքն
կալցեն զգէմ նորա : և առասան
երեքկուղի ոչ վաղվաղակի խղեսցի :

13 Իսկ է մանուկ աղքատ՝ և իմաս-
տուն՝ քան զթագաւոր ծեր՝ և ան-
միտ : որ ոչ ևս իմացաւ հայիլ :

14 Եթէ՛ ի տանէ կապանաց ելցէ այլ
ոմն առ ի թագաւորել : զի և ի թա-
գաւորութեն իւրում եղև աղքատ :

15 Տեսի միանգամայն զիմ կենդանիս՝
որք շրջին ի ներքոյ արեգական .
հանդերձ երիտասարդաւն երկրոր-
դաւ : որ յառնելոցն է փոխանակ նր :

16 Ոչ գոյ վախճան ամ ժողովոր-
դեանն . ամենեցուն որք եղեն յա-
ռաջ քան զնոսա : Եւ ևս յետինք
ոչ լինիցին ուրախ ի վր նր : զի և
այն սնոտի է՝ և յօժարութի ոգւոյ :

17 Օգոյշ լեր ոտին քում . որով
երթաս ի տուն Լ՜յ : և մերձ լի-
ցին ի լսել :

Օ՛ի լաւագոյն է հնազանդութիւն 18
քան զտուրս անզգամաց՝ վասնզի
ոչ են գիտակ բարիս առնելոյ :

ԳԼ Ե :

Մի փութար բերանով քով . 1
և մի վաղվաղեսցէ սիրտ քո հանել
բան առաջի Մ : զի Մ յերկինս
է՝ և դու յերկրի : վասնայդորիկ
եղիցին բանք քո սակաւք :

Վասնզի հասանի երազ՝ ի բազմու 2
թիւն փորձութեն : և ձայն անզգամի
՝ ի բազմութեն բանից :

Արպէս ուխտես զուխտս քո Մ . 3
մի յամեր հատուցանել զայն : վասն-
զի ոչ են կամք յանզգամն : արդ-
դու՝ զոր ուխտեսն՝ հատո՛ :

Օ՛ի բարի է քեզ ոչ ուխտել . 4
քան ուխտել և ոչ հատուցանել :

Սի տար զբերան քո առ ՚ի մե- 5
ղանչել մարմնոյդ քում : և մի ա-
սիցես՝ թէ առաջի երեսաց Մ
տգիտութի է : զի մի բարկասցի
Ե՛ ի վերայ բարբառոյ քո . և ա-
պականեսցէ զգործս ձեռաց քոց :
Վասնզի ըստ յաճախութենց երա- 6
զոց՝

զոց՝ է և ընդունայնութիւն բա-
նից բազմաց: սակայն դու յԱյ
երկիր:

7 Եթէ զրպարտութիւն աղքատաց. և
շափշտակութիւն իրաւանց՝ և զար-
դարութիւն տեսցես յերկրի. մի զար-
մասցիս՝ի վերայ իրացն, քանզի
զբարձունս՝ի վերայ բարձանց պա-
հէ: և զբարձրութիւն՝ի վերայ նոցա.
և զառաւելութիւն երկրի:

8 Ի վերայ ամբ է թագաւոր ան-
դաստանի գործեցելոյ: (և լիջիւր
դու հաւատարիմ ամենայնի. ի
ծանր յափշտակելոյն:)

9 Եւր սիրէ զարծաթ՝ ոչ յագեցցի
արծաթով: և որ սիրեաց զար-
ծաթ՝ի բազմութեն իւրում զար-
դիւնս: սակայն և այն ընդունայ-
նութիւն է:

10 Ի բազմութեն արդարութեն յա-
գեցան՝ որք ուտէին զնա: և զինչ
է արութիւն նմա առ ի նմանէ:
վասնզի սկիզբն տեսանելոյ՝ աչք
իւր են:

11 Վաղցր քուն է ծառայի. եթէ
սակաւ՝ և եթէ շատ կերիցէ: և որ

յազի մեծանալով՝ չէ նմա համար-
ձակ 'ի քուն մտանել :

Ի հիւանդութի՝ զոր տեսի 'ի ներ- 12
քոյ արեգական : մեծութի պա-
հեալ ումեք՝ առ 'ի նմանէ չարոյ
իւրում :

Եւ կորիցէ մեծութի նորա՝ և նա 'ի 1
զբաղման չարի : ծնաւ որդի՝ և ոչինչ
գոյ 'ի ձեռին նորա :

Եւ որպէս ել յորովայնէ մօր իւրոյ 1
մերկ . դարձցի երթալ՝ որպէս և
եկն : և զոչինչ առցէ 'ի վաստա-
կոյն իւրմէ . եթէ երթայցէ 'ի ձե-
ռին իւրում :

Սակայն և այն ախտ չար է : զի 1
զորօրինակ եկն՝ նոյնպէս երթիցէ :
և զի՛նչ օգուտ է նմա 'ի վաստա-
կոյն՝ զոր ջանայ հողմոյ :

Օի ամ աւուրք նորա 'ի խաւարի , 1
և 'ի սուգ . և սրտմտութի բազ-
մաւ . հիւանդութի և ցասմամբ :

Եւ հա՛ զոր տեսի ես զբարին՝ որ է 1
լաւն . ուտելն և ըմպելն . և տեսա-
նել զբարութի յամի վաստակսն
իւրում . զոր ջանայ 'ի ներքոյ ա-
րեգական . 'ի թիւ աւուրց կենաց
իւ-

իւրոց՝ զոր ետ նմա ՄԺ: Վասնզի
այն է բաժինն նորա:

- 18 Վասնզի ամ մարդ՝ որոյ ետ ՄԺ
զմեծութիւն և ինչս: և իշխան ա-
րար զնա ուտել 'ի նմանէ. և առ-
նուլ զբաժին իւր, և ուրախ լինիլ
'ի վաստակսն իւրում. այն պարգև
ՄԵ է:

- 19 Օ՛ի ոչ յիշեաց զբազում աւուրց
կենաց իւրոց: զի ՄԺ զբաղեցու-
ցանէ զնա յուրախութեան սրտի
իւրոյ:

ԳԼ: Օ:

- 1 Եւ չարութիւն զոր տեսի 'ի ներքոյ
արեգական: և բազում է 'ի վերայ
մարդկան:

- 2 ՄԵ մի, որում տացէ ՄԺ զմե-
ծութիւն. և ինչս՝ և փառս: և ոչինչ
պակաս իցէ անձին իւրում. յամէ
որում ցանկանայցէ. և ոչ տացէ
նմա ՄԺ իշխանութիւն ուտել 'ի նմա-
նէ: քանզի այր օտար կերիցէ զնա:
և այն ընդունայնութիւն է՝ և ախտ
չար:

- 3 Լեթէ ծնցի այր հարիւր զաւակ, և
ամա

ամս բազումս կեցցէ : և ևս բա-
զումս եղիցին աւուրք կենաց նորա .
և անձն նր ոչ յագեսցի 'ի բարու-
թենէ . և գերեզման ոչ ևս գտցի
նմա : ասացի թէ լաւ է քան զնա
վիժածն :

(Դ) ի ունայնութիւն եկն՝ և խաւարաւ 4
զնաց : և 'ի խաւարի անուն նորա
ծածկեցաւ :

Քանզի զարեգակն ոչ ետես . և 5
ոչ ծանեաւ՝ զինչ է հանգիստ
սորա քան զնորայն :

Եւ եթէ եկեաց նա զհազար ամաց 6
շրջանակս . և զբարութի ինչ ոչ
ետես՝ միթէ ոչ երթիցէ ամ 'ի
մի տեղի :

Եւ ջան մարդոյ 'ի բերան իւր : և 7
սակայն անձն նորա ոչ յագեսցի :
Սասնզի զինչ առաւելութի է ի- 8
մաստնոյն քան զանմտին : քանզի
աղքատն գիտէ երթալ առաջի կե-
նաց իւրոց :

Բարի է տեսիլ աչաց՝ քան զգնա- 9
ցեալն հոգւով : սակայն և այն սնո-
տի է՝ և յօժարութի ոգւոյ :

Եւ ինչ եղևն՝ ահա անդէն կոչե- 10
ցաւ

ցաւ անուն նորա : և յայտնի եղև
որպիսի ինչ է մարդ : և ոչինչ
կարէ դատել ընդ Մհակի քան
զինքն :

11 Վասնզի են բանք բազումք՝ որք
յաճախեն զընդունայնութիւն :

ԳԼ : Լ :

1 Օրինչ է առաւելութի մարդոյ :
քանզի ո՞վ գիտէ՝ զինչ բարի է
մարդոյն՝ի կեանսն իւրում : ՚ի թիւ
աւուրց կենաց ընդունայնութեան
նորա . զորս տրար ՚ի ստոճերի :
վասնզի ո՞վ պատմեսցէ մարդոյ՝
եթէ զինչ լինիցի նորա՝ի ներքոյ
արեգական :

2 Իսարի է անուն բարի՝ քան զիւղ
բարի : և օր մահոճան իւրոյ՝ քան
ծննդեան իւրոյ :

3 Լաւ է երթալ ՚ի տուն սգոյ՝ քան
՚ի տուն արբեցութե : վնզի այն է
կատարած ամ մարդոյ , և որ կեն-
դանին է՝ տացէ բարիս ՚ի սիրտ իւր :

4 Իսարի է սրտմտութի քան զծաղը .
քանզի չարութիւն երեսաց զոճար-
ճասցի սիրտ :

Սիրտ

Արտ իմաստնոց 'ի տան սգոյ : և 5
սիրտ անզգամաց 'ի տան ուրախու-
թեան :

Լաւ է լսել զսպառնալիս իմաստ- 6
նոց : քան լսել մարդոյ զերգս
անմտաց :

Օհ որպէս ձայն փշոց 'ի ներքոյ 7
կաթսայի՝ այնպէս է ծաղը անմը-
տաց . սակայն և այն սնդոտի է :

Անզի զըպարտութի սահեցուցանէ 8
զիմաստուն : և կորուսանէ զսիրտ
պնտութե նորա :

Բարի է վախճան բանից՝ քան զըս- 9
կիզըն իւրեանց : բարի է երկայնա-
միտ՝ քան զհպարտացեալն ողւով :

Այի փութար յոգի քո բարկանալ : 10
վնգի բարկութի 'ի ծոց անզգամաց
դադարէ :

Այի ասեր թէ զինչ եղև . զի ա- 11
ւուրքն առաջինք բարիք եղեն քան
զայսոսիկ : վասնզի ոչ իմաստութի
հարցեր վասնայդորիկ :

Բարի է իմաստութի հանդերձ ժա- 12
ռանգութեամբ . և առաւելութի՝
որոց տեսանեն զարեգակն :

Վանզի ընդ հովանեաւ նորա է 13
իմաս-

իմաստութի. իբրև զհովանի ար-
ծաթոյ : և առաւելութի գիտու-
թեան իմաստութեանն կենդանա-
ցուցէ զայն առ 'ի նմանէ :

14 Տես զարարածս Մ. վասնզի ու-
կարէ զարդարել՝ զոր Մ. եղծցէ :

15 Յաւուր բարութե կեցջիր 'ի բա-
րիս . և տես յաւուր շարութե :
ահա և այս միաբանի ընդ այսմ :
արար Մ. զայն վասն խօսից . զի
ոչ գտանիցէ մարդ զկնի իւր՝ և
զոչինչ :

16 Միանգամայն տեսի զամ աւուրս
ունայնութե իմոյ : է արդար կորու-
սեալ յարդարութեան իւրում . և
է ամպարիշտ՝ որ կայ մնայ 'ի չա-
րութե իւրում :

17 Մի լինիր կարի արդար՝ և մի ա-
ռաւել ճարտարեր : զի մի երբէք
խոտորիցիս :

18 Մի ամպարշտիր յոյժ . և մի լի-
նիր խիստ . զի մի մեռանիցիս տա-
րաժամ :

19 Բարի է քեզ՝ եթէ պաշտպանի-
ցիս յայսոսիկ : սակայն այսու մի
պղծիցես զձեռն քո : վասնզի եր-
կիւ-

կիւղածն յԼստուծոյ անցցէ ընդ
ամենայն :

Իմաստութի օգնեսցէ իմաստնոյ՝ 20
քան զտասն իշխանս՝ որք իցեն՝ ի
քաղաքի :

Օ՛հ մարդ ոչ գոյ արդար՝ ի վերայ 21
երկրի . որ արասցէ զբարի , և ոչ
մեղանչիցէ :

Սակայն զամբանս՝ զորս խօսիցին 22
ամբարիշտք՝ մի դներ՝ ի սրտի քում :
զի մի լուծիցես անէծս՝ ի ծառայէ
քումմէ՝ որ զքեզ անիծիցէ :

Օ՛հ բազում անգամ չարախօսես 23
ցէ զքեզ : և ըստ բազում ճանա-
պարհաց չարչարեսցէ զսիրտ քո .
սակայն դու մի անիծաներ այլոց :

Օայս ամ փորձեցի իմաստութիւն . 24
և ասացի՝ թէ իմաստնացայց : և
նա հեռացաւ յինէն :

Զեգագոյն քան որչափ էրն : և 25
խորք խորոց ոչ գտցեն զնա :

Եւրջ եկի ես՝ և սիրտ իմ . ճա- 26
նաչել՝ և խորհիլ՝ և խնդրել զի-
մաստութի , և զհանճար : և գի-
տել զամբարշտի զանգգամութիւն .
և զլիանս՝ և զծփանս :

- 27 Եւ գտի զնա դառնագոյն քան
զմահ հանգերձ կնաւն . որ է որս՝
և ուռկան արտի նի . և կապանք
'ի ձեռսնորա : բարին առաջի երե-
սաց Մ զերծցի 'ի նմանէ , և յան-
ցաւորն ըմբռնեսցի 'ի նմա :
- 28 Ըհա զայս գտի ասէ էկղէսիաստէս :
մի միում գտանել զխորհուրդն :
- 29 Օր խնդրեաց անձն իմ , և ոչ
գտի . և այր՝ զմի 'ի հազարաց գտի .
բայց զկին ամենեկին ոչ :
- 30 Սակայն զայս ահա գտի . զի արար
Ը ճ զմարդն ուղիղ : և նոքա խընդ-
րեցին զխորհուրդս չարութեան :
ով գիտէ զիմաստութիս՝ և ով
գիտէ զմեկնութի բանից :

ԳԼ: Բ:

- 1 Իմաստութիւն մարդոյ լուսաւոր
առնէ զերեսս իւր : և լիրբն երե-
սոք իւրովք լինի ատելի :
- 2 Բերանոյ թագաւորի զգոյշ լեր . և
'ի բան երդման մի փութասցիս :
- 3 Յերեսաց նորա գնասցես : մի կայ-
ցես 'ի չար բանի . զի զամ զոր ինչ
կամեսցի՝ արասցէ :

Եւ իբրեւ զթագաւոր իշխանութիւն 4
խօսի. և ո՞վ ասասցէ ցնա՝ թէ
զինչ առնես :

Որ պահէ զպատուիրանն՝ ոչ գի- 5
տասցէ զբան չարութեան : և զժա-
մանակ իրաւանց ճանաչէ սիրտ ի-
մաստնոյ :

Վասնզի ամենայն իրաց է ժամա- 6
նակ՝ և իրաւունք : քանզի տգի-
տութիւն մարդոյ բազում է՝ ի վր-
նորա :

Օ՛հ ոչոք է՝ որ գիտէ՝ եթէ զինչ 7
է՝ որ լինելոց է : վասնզի որպէս լի-
նիցի՝ ո՞վ պատմեսցէ նմա :

Ոչ է մարդ իշխան ոգւոյ՝ արգե- 8
լուլ զոգի, և ոչ գոյ իշխանութի
նր յաւուր մահու : և ոչ գոյ պատ-
գամաւորութի յաւուր պատերազ-
մի. և ոչ ապրեցուցանէ ամպարը-
տութի զմերձաւորն իւր :

Եւ զայս ամ տեսի միանգամայն. 9
և ետու զսիրտ իմ յամենայն ա-
րարածս. որք արարեալ են՝ ի ներ-
քոյ արեգական : որոց իշխան եղև
մարդն՝ ի վերայ մարդոյ չարչա-
րել զնա :

- 10 Եւ յայնժամ տեսի զամպարիշտն
'ի գերեզմանս ածեալ : և 'ի սրբոցն
գնացին՝ և սուգ առին 'ի քաղաքի .
վասնզի այնպէս արարին : տակայն
և այն ընդունայնութի է :
- 11 Վանգի ոչ գոյ ընդդէմ դառնալ
յայնցանէ՝ որք վաղվաղակի գործեն
զչար : վասնայնորիկ համարձակե-
ցան սիրտք որդւոց մարդկան յան-
ձինս իւրեանց առնել զչարիս :
- 12 Ար մեղաւն , արար զչար . յայսմ
հետէ՝ և 'ի վաղուց ժամանակաց .
քանզի գիտեմ և ես՝ զինչ է բա-
րին երկիւղածաց Լ.յ : զի երկիցեն
յերեսաց նորա :
- 13 Եւ ոչինչ գոյ բարի ամբարշտի :
և ոչ յերկարեսցէ աւուրս՝ իբրև
ընդ հովանեաւ նորա . որ ոչ է եր-
կիւղած յերեսացն Լ.յ :
- 14 Եւ ընդունայնութի , որ եղեալ է
'ի վերայ երկրի . վասնզի են ար-
դարք . որոց ժամանեն չարիք իբրև
զգործս ամբարշտաց : և են ամ-
պարիշտք՝ որոց հասանին այնպէս
իբրև զգործս արդարոց : ասացի թէ
տակայն՝ և այն ընդունայնութի է :
- Եւ

Եւ գովեցի միանգամայն զուրա- 15
խուծիւն : վասնզի ոչինչ է բա-
րի մարդոյ 'ի ներքոյ արեգական .
բայց ուտելն և ըմպելն՝ և ուրախ լի-
նիլն : և այն երթայ ընդ նմա 'ի
վաստակոց իւրոց յաւուրս կենաց
իւրոց : զորս ետ նմա ԼԾ 'ի ներքոյ
արեգական :

Յոր միանգամ ետու զսիրտ իմ 16
ճանաչել զիմաստուծի : և տե-
սանել զգրադումն . որ եղեալ է 'ի
վերայ երկրի : զի 'ի տունէ և 'ի գի-
շերի գլուխ յաչս նորա ոչ է տե-
սանել :

Եւ տեսի զամ արարածս ԼԿ : 17
վասնզի ոչ կարասցէ մարդ գտանել
ինչ միանգամայն զարարածս նի :
որք արարեալք են 'ի ներքոյ արե-
գական : Օր միանգամայն ջա-
նասցէ մարդ խնդրել՝ և ոչ գտցէ :
քանզի որչափ արասցէ իմաստունն
գիտել՝ ոչ կարասցէ գտանել :

ԳԼ Թ :

Օր զամ զայս ետու 'ի սիրտ իմ :
և ակն իմ ետես զայս ամ : վասն-

զի են արդարք և իմաստունք . և
գործք իւրեանց 'ի ձեռին ՄԵ են :
քանզի զսէր իսկ՝ և զատելութի ոչ
գիտէ մարդն :

2 ՄԺ ինչ առաջի երեսաց նորա է օ
և ընդունայնութի է յամենեսեան օ
դիպունած է արդարոյն՝ և ամբարըշ-
տին . բարւոյն՝ և չարին . սրբոյն՝ և
պղծոյն . այնմ , որ զոհիցէ՝ և որ
ոչն զոհիցէ : Արպէս բարին՝ և ուղ
յանցաւորն . որպէս որք երդնու-
ցուն՝ և որպէս որք երկնչին յերդ-
մանէ :

3 ՄԵ է չար յամի՝ որ արարեալ է 'ի
ներքոյ արեգական : զի դիպունածք
են յամենեսեան : քանզի սիրտք որդ-
ւոց մարդկան լցան չարութեամբ օ
և զբաղումն 'ի սիրտս նոցա՝ ի կեանս
իւրեանց : և զկնի նոցա առ մե-
ռեալսն :

4 Ս քզի ով են՝ որք հաւասարք են
առ ամ կենդանիս : գոյ յոյս , թէ
չուն՝ որ կենդանի է՝ լաւ է քան
զառիւծ մեռեալ :

5 Քանզի կենդանիքն գիտեն՝ թէ
մեռանելոց են : և մեռեալքն ոչ
են

են գիտակք՝ և ոչ իմիք : և ոչ ևս
գոն նոցա վարձք : զի մոռացաւ յի-
շատակ նոցա :

Եւ սէր նոցա՝ և ատելութի նոցա : 6
այլ և նախանձ նոցա յայնմ հետե-
կորեալ : և բաժին իսկ ոչ գոյ
նոցա յաւիտեան յամի, որք արա-
րեալք են ՚ի ներքոյ արեգական :
Եւ՝ կեր ուրախութե՞զ զհաց քո : 7
և արք սրտիւ զո՛ւարճացելով զգի-
նի քո : զի արդէն իսկ հաճեցաւ
Եւ՝ ՚ի գործս քո :

Յամ ժամանակի եղիցին հան- 8
դերձք քո սպիտակք : և իւղ ՚ի
գլխոյ քումմէ մի պակասեսցի :

Եւ տես զկեանս ընդ կնոջ քո՝ 9
զոր սիրեցեր զամ աւուրս կենաց
ընդունայնութե՛ք քո : որ տո՛ւեալ է
քեզ ընդ արեգակամբ. մինչև յա-
ւուրս վախճանի քո : զի այն է բա-
ժին քո ՚ի կեանս քում. և ՚ի վաս-
տակոց քոց՝ զորս ջանաս ՚ի ներքոյ
արեգական :

Յամ որինչ գտանիցի ՚ի ձեռին 10
քո առնել. օրքան է զօրութի քո՝
արա՛ : վսզի ոչ գործ՝ և խորհուրդ՝
և

- և գիտութի՛ն և իմաստութի՛ն եղիցին
 'ի դժոխս. յոր դու երթալոց ես :
 11 'Եւարձայ՝ և տեսի՛ն ներքոյ արե-
 գական՝ զի ոչ թեթեաց են ըն-
 թացք : և ոչ զօրաւորաց պատե-
 րազմ : և ոչ իմաստնոց հաց . և
 ոչ հանճարեղաց մեծութի՛ն, և ոչ
 գիտնոց շնորհք : վասնզի ժամա-
 նակք՝ և դիպունաճք պատահին ա-
 մենեցուն նոցա :
- 12 Վանզի ոչ իսկ գիտաց մարդ զժա-
 մանակն իւր . որպէս ձկունք որ-
 սացեալք ցանցիւք չարեաց : և ուն-
 թռչունք ըմբռնեալք՝ի ծողակս :
 նոյնպէս անկանին յորոգայթ որ-
 դիք մարդկան՝ի չար ժամանակի .
 յորժամ յանկարծակի հասանէ՛ն
 վերայ նոցա :
- 13 Սակայն և զայս իմաստութի՛ն տեսի
 'ի ներքոյ արեգական . և է մեծ :
- 14 Վաղաք փոքր՝ և արք՝ի նմա սա-
 կաւք՝ և գայցէ՛ն վերայ նորա թա-
 գաւոր մեծ՝ և պաշարիցէ զնա . և
 կանգնեսցէ շուրջ պատնէշս մե-
 ծամեծս :
- 15 Եւ գտանիցի՛ն նմա այր աղբատ

և իմաստուն՝ և ապրեցուցանիցէ նա
 զքաղաքն իմաստունի իւրով : և մարդ
 ոչ յիշեաց զայրն զայն տնանկ :
 Եւ ասացի՝ բարի է իմաստութի 16
 քան զգօրութի . և իմաստութիւն
 աղքատին արհամարհեալ է , և
 բանք նորա ոչ լինին լսելիք :
 Բանք իմաստնոյն մեղմով լսին՝ 17
 քան զաղաղակ իշխանաց անզգա-
 մութեամբ :

Բարի է իմաստութի՝ քան զանօթ 18
 պատերազմի . և 'ի մեղանչելոյ միոյ
 կորուսանէ զբարութիս բազումս :

ԳԼԵԾԻ :

Նանք մեռեալք զազրացուցա- 1
 նեն զիւղս անուշուհս : պատուա-
 կան է սակաւ ինչ իմաստութի ,
 քան զմեծ փառս անմտութի :

Սիրտ իմաստնոյ յաջակողմն իւր . և 2
 սիրտ անմտի՝ ի ձախակողմն իւր :

Քանզի և 'ի ճանապարհի յորժամ 3
 գնասցէ անմիտն , սիրտ նորա պա-
 կասեսցի : և զորինչ խորհի՝ ան-
 մտութի է :

Եւթէ հոգի իշխանին ելօք 'ի վերայ 4
 քո՝

քո՝ մի թողուր զտեղի քո: զի
ողորման դարձուցանէ զմեղս մե-
ծամեծս:

5 Լ: չարութի՛ն զոր տեսի՛ի ներքոյ
արեգական . իբրեւ ակամայ իմն ել
յերեսաց իշխանի:

6 Տո՛ւաւ անմիտն՝ ի բարձրութիս մե-
ծամեծս . և մեծատունք՝ ի խոնար-
հութեն նստցին:

7 Տեսի զծառայս հեծեալս՝ ի ձիս .
և զիշխանս զի գնային իբրեւ զծա-
ռայս յերկրի:

8 Որ փորէ զխորհորատ՝ ի նոյն անկ-
ցի: և որ քակէ զցանկ, հարցէ
զնա օձ:

9 Լ: և որ բառնայ զքարինս՝ վտան-
կեսցի նոթիմբք, և որ հերձանէ
զփայտ՝ վշտասցի ի նոսին:

10 Լ: Թէ անկցի ևս երկաթ . և նա
տրտմեցոյց զերեսս իւր . և զօրու-
թիւնք զօրացուցանեն . և է ա-
ռաւելութի քաջ իմաստութեն:

11 Լ: Թէ հարցէ օձ ի թովելն, ոչինչ
է առաւելութի թովելն:

12 Բանք բերանոյ իմաստնոյ շնորհք .
և շրթունք անզգամի բնկղմենզնա:

Ակիզբն բանից բերանոյ նք անըզ- 13
գամութի է : և վերջինք բերանոյ
նորա յածումն չար :

Ընմիտն բազմացուցանէ զբանս : 14
ոչ գիտէ մարդ զինչ եղեալն է
և զինչ լինելոց է՝ զի զկնի նորա
ոմ պատմեսցէ նմա :

Բան անմտին չարչարէ զնա . որ 15
ոչ գիտաց երթալ 'ի քաղաք :

Այ քեզ քաղաք . որոյ թագաւոր 16
քո մանուկ է . և իշխանք քո ընդ
առաւօտս ուտեն :

Երանի է քեզ երկիր . որոյ թա- 17
գաւոր քո որդի ազատի իցէ : և
իշխանք քո 'ի ժամու ուտեն զօ-
րութիւն՝ և ոչ ամաչեսցեն :

'Ի վատութն խոնարհեսցին հեծա- 18
նաճգութիք . և 'ի դատարկութենէ
ձեռաց կաթեսցէ տուն :

'Ի ծաղր առնել զհաց՝ և զգինի . 19
և իւղ ուրախ առնէ զկենդանիս .
և արծաթոյ լուիցէ ամ որ :

Սակայն 'ի մտի քում մի անիծա- 20
ներ թագաւորի : և յշտեմարանս
սենեկաց քոց մի նզովեսցես զմեծն :
վասնզի թռչունք երկնից հասու-
ցա-

ցանեն զըարբառ քո : և որ ունի
զթէս՝ պատմէ զբան քո :

ԳԼԵԾԵ :

- 1 **Լ**ուսաբեա՛ զհաց քո՛ի վն՝ երե-
սաց ջրոյ . զի՛ի բազմութե՛ն աւուրց
քոց գտցես զնա :
- 2 Տո՛ւր զբաժին եօթանց՝ այլև ու-
թից : վսղի ոչ գիտես զի՛նչ լինի-
ցի չար՛ի վերայ երկրի :
- 3 Թէ՛ լցցին ամպք անձրևօք , ՛ի
վն՝ երկրի հեղուն : և եթէ՛ անկցի
փայտն՛ի հարաւ՝ և կամ՛ ՛ի կողմն
հիւսիսոյ՝ ուր անկցի փայտն , անդ
կացցէ :
- 4 Որ խտրէ՛ զհողմս՝ ոչ սերմանէ :
և որ հայի յամպս , ոչ հնձեսցէ :
- 5 Հորս ոչ գոյ գիտութիւն . եթէ՛
զի՛նչ է ճանապարհ հողմոյ : իբրև
ոսկեբք յորովայնի յլույ , նոյնպէս
ոչ գիտասցես զարարածս ւայ . զոր
ինչ առնիցէ զւամ :
- 6 Ի՛նդ առաւօտս սերմանեա՛ զսերմն
քո : և ընդ երեկոյս մի՛ լքցին
ձեռք քո : զի ոչ գիտես՝ եթէ՛ որ
պատկանիցի : այս՝ թէ՛ սոյն : եթէ՛
k 4 երկու-

Երկոքեան 'ի միասին՝ բարիք են :
 Վաղցր է լոյս . և բարի աչաց՝ 7
 տեսանել զսրեգակն :

Չի եթէ ամս բազումս կեցցէ 8
 մարդ և յամ 'ի նն ուրախ լինիցի :
 և յիշեսցէ զաւուրս խաւարի : զի
 բազումք իցեն : ամ ինչ որ գալոցն
 իցէ , սնոտի է :

Ուրախ լեր երիտասարդ 'ի ման- 9
 կութե քում : և զուարճացուցէ
 զքեզ սիրտ քո յաւուր մանկութե
 քո : և գնա՛ դու 'ի ծանապարհս
 սրտի քո անարատ . և 'ի տեսիլ
 աչաց քոց . և ծանիր , եթէ վե
 սյսր ամենայնի ածցէ զքեզ Լժ
 'ի դատաւատան :

Ի քսոց արա զարտմտութի 'ի սրտէ 10
 քումմէ : և հեռացո՛ գլարութի 'ի
 մարմնոյ քումմէ : վասնզի մանկու-
 թիւն և անմտութի , ընդունայնու-
 թիւն է :

ԳԼ ԺԲ :

Եւ յիշեա՛ զարարիչն քո՝ յա- և
 ւուր մանկութե քո : մինչև հա-
 սեալ իցեն աւուրք չարութե : և
 Ժա

- ժամանեացեն ամբ, յորս ասաս-
ցես, թէ ոչ են կամք իմ՝ի դոսա :
- 2 Սինչև խաւարեալ իցէ արեգակն՝
և լոյս՝ և լուսին՝ և աստեղք : և
դարձցի ամպ զկնի անձրեաց :
- 3 Նաւուր յորում շարժեսցին պա-
հապանք տանն : և թիւրեսցին արք
զօրութեց : և դատարկասցին ա-
ղօրիք՝ զի նոճազեցան և խաւարեա-
ցին՝ որք տեսանեն ընդ ծակս :
- 4 Եւ փակեսցեն զդրունս՝ի հրապա-
րակս ՝ի տկարութէ ձայնի աղօր-
ւոյն : և յարիցեն՝ի ձայն հաւուն .
և նկուն եղիցին դստերք երգոց :
- 5 Եւ ՝ի բարձանց տեսցեն : և ապ-
շութի ՝ի ճանապարհին : և ծաղ-
կեսցի նշին : և թանձրացի մա-
րախն : և տարածեսցի կապարն :
վասնզի գնաց մարգ ՝ի տուն իւր
յաւիտենից : և շուրջ եղեն ՝ի հրա-
պարակս կոծօղք :
- 6 Սինչև կործանեալ իցէ լար ար-
ծաթոյն : և խօրտակեալ մանեակ
ոսկւոյն : և մանրեալ սափորն յաղ-
թիւրն : և ընկրկեալ անիւն ՝ի գուրն :
- 7 Եւ դարձցի հողն յերկիր՝ օրպէս և
երն

էրն. և հոգին դարձցի առ ՄԾ,
որ ետ զնա :

Ունայնութի ունայնութեց ասաց 8
ժողովօղն. ամ ինչ սնոտի և աւել-
լորդ է :

Օհ եղև ժողովօղն իմաստուն. և 9
զի ուսոյց զգիտութի ամ մարդոյ :
և ունկն քննէ զգարդ առական :

Յոյժ խնդրեաց ժողովօղն գտա- 10
նել զբանս կամաց. և գրել զուղ-
ղութիս բանից ճշմարտութե :

Բանք իմաստնոց իբրև զխթան 11
եզանց : և իբրև բեկոք հրացեալք :
որք տունն 'ի նշանակացն 'ի հով-
ունէ միողէ :

Եւ աւելորդ 'ի նոցանէ : որդեակ՝ 12
զգոյշ լեր 'ի ստանալոյ զգիրս բա-
զումս՝ զի ոչ գոյ վախճան : և խոր-
հուրդք բազումք՝ և ջան մարդոյ :
Եւ վախճան բանիցս զամենայն ինչ 13
լուր : ՄԵ երկիր՝ և զպատունի-
րանս նր պահեա : վասնզի այս է
ամ մարդ :

Բանզի զամ արարածս ածցէ ՄԾ 14
'ի դատաստան : յամ անտես ա-
րարելոց եթէ բարի՝ և եթէ չար :

ԳԻՐԻՐ

Գ Ի Ր Ք

ԻՄԵՍՏՈՒԹՒՆ:

ԳԼՈՒԽ ԸՌԸԶԻՆ:

Ի Ր Ն Յ Է Ք

ՕՒՐԳԵՐՈՒ

Թիւն՝ ոյք դատէք զերկիր: Խորհեցարուք զՏեառնէ բարութք: և միամտութք սրտի խնդրեցէք զնա:

2 Օ՛ի գտանի այնոցիկ՝ որք ոչ փորձեն զնա: և երևի, որոց ոչ թերահաւատին՝ ի նմանէ:

3 Օ՛ի խորհուրդք թւիրք անջատեն յԼՅ: և զօրութի փորձ՝ յանդիմանէ զանզգամն:

Օ՛ի

Օ՛ի յանձն չարարուեալս իմաստու 4
թիւն ոչ մտանէ . և ոչ բնակի 'ի
մարմնի վարեցելոյ մեղօք :

Օ՛ի սբ հոգին իմաստութե՛ն՝ փախի 5
ցի 'ի նենգութէ : և հեռասցի 'ի
խորհրդոց անմտաց : և յանդիմա-
նեացէ՝ 'ի հասանիլ 'ի վերայ անի-
րաւութեց :

Օ՛ի մարդասէր հոգին իմաստու 6
թեան՝ ոչ արդարացուցանէ զհայ-
հոյիչսն 'ի շրթանց իւրեանց : զի
երկամանց նորա և ՄԺ վկայ : և
սրտի նորա ոստիկան ճշմարիտ : և
լեզուի նորա ունկնդիր :

Օ՛ի հոգի Տ՛ն ելից զտիեզերս : և 7
որ ունի զամ . ունի զգիտութիւն
բարբառոյ :

Ամայնորիկ՝ ոյբ շշնջնն զանիրաւս՝ 8
ոչ ծածկեսցի : և ոչ իրաւունք առ
նովաւ առանց կշտամբութեց անց-
ցեն :

Օ՛ի խորհրդոց ամբարշտաց հարց 9
և փորձ եղիցի . և բանից նոցա
լուր առ ՄԺ հասանիցի : զի կշտամ-
բութի անօրէնութեց նոցա է :

Օ՛ի ունկն նախանձաւորութե լսէ 10
զամ :

զամ : և շնջիւն քրթմնջանաց՝ ոչ
ծածկի :

11 Եւ յսուհետեւ զգոյշ լերուք յանօ-
գուտ քրթմնջենէ : և 'ի բամբա-
սանաց խնայեցէք զլեզու : զի շնջ-
իւն գաղտնի՝ դատարկ ոչ անց-
ցէ : և բերան ստախօս սպանանէ
զանձն :

12 Ս'ի ցանկայք մահու՝ մալորութեամբ
կենաց ձերոց : և մի ձգէք յան-
ձինս զսատակումն գործովք ձեռաց
ձերոց :

13 Օ՛ի անձ զմահ ոչ արար . և ոչ
խնդայ ընդ կորուստ կենդանեաց :

14 Քանզի հաստատեաց 'ի լինիլ զամ :
և 'ի փրկութի են գործք աշխար-
հի : և չիք 'ի նոսա դեղ սատակ-
ման : և ոչ թագաւորութի դժո-
խոց 'ի ներքոյ երկնի :

15 Օ՛ի արդարութի մշտնջենաւոր և
անմահ է :

16 Իսկ ամբարիշտք ձեռօք՝ և բանիւք
կոչեցին զնա առ իւրեանս : բա-
րեկամ համարեցան զնա . և հալե-
ցան : և դաշինս կոեցին ընդ նմա :
զի արժանի իսկ են բաժանակից լի-
նելոյ նմա : Գ՛ .

ԳՎ : Բ :

Խորհեցան յանձինս իւրեանց զան- 1
 ուղղայս . և ասեն : սակաւ և ցա-
 ւագին են կեանք մեր : և ոչ գոյ
 բժշկութի 'ի վախճանի մարդոյ : և
 ոչ երևեցաւ . որ դարձաւ 'ի դժոխոց :
Օի յանկարծակի իմն եղեաք . և 2
 յետ այսորիկ լինիցիմք իբրեւ զէ-
 ղեալս : զի իբրեւ զծուխ է շունչ 'ի
 յոնգունս մեր . և իբրեւ զկայծակն՝
 բանն 'ի շարժման սրտի մերոյ :
Յորոյ 'ի շիջանիլն՝ մոխիր լինի մար- 3
 մինն . և ոգին սփռի իբրեւ զօդ
 թոյլ :

Եւ անուն մեր մոռասցի ժամանա- 4
 կաւ : և ոչ դք յիշատակեսցէ զգոր-
 ծըս մեր : և անցցեն կեանք մեր
 իբրեւ զհետս ամպոյ : և իբրեւ զշա-
 մանդաղ ցրունեսցին հալածեալք
 'ի ճառագայթից արեգական . և 'ի
 տապոյ նորա ծանրացեալք :

Օի անցք ստունբրի են կեանք մեր . 5
 և չիք խափան վախճանի մարդոյ :
 զի կնքեցաւ՝ և ոչոք է՝ որ դար-
 ձուցանէ :

ԱՄԴ՝

- 6 Լորդ՝ եկայք՝ և վայելեսցուք ՚ի բաւ
րութիս՝ որք կան : և վարեսցուք
արարածովք՝ զբաղեալք իբրեւ ՚ի
մանկութե :
- 7 Պէտպէս գինեօք՝ և անոյշ իւղովք
լնանիցուք : մի անցցէ առ մեօք
ծաղիկ գարնայնոյ :
- 8 Բոլորիւք վարդից պսակիցուք՝ մինչ
չև թաղամեալ իցեն :
- 9 Սի որ ամենեին անմասն լիցի ՚ի
մեծէ ուրախութէս մերմէ : յամ
տեղիս թողցուք նշանակ ուրախու
թեան : զի այն է բաժին մեր . և
սոյն վիճակ :
- 10 Եւ բռնադատեսցուք զաղքատն ա
նիրաւութի : մի խնայեսցուք յայ
րին . մի խորշիցուք ՚ի բազմաժա
մանակեայ ալեաց ծերոյն :
- 11 Եւ օրինադրութի, բռնութիս մեր
եղիցի : զի տկարութի անպիտան
յանդիմանի :
- 12 Դարանակալք լիցուք արդարոյն .
զի դժպհի եղև մեզ : և հակառակ
կայ գործոց մերոց : և նախատինս
դնէ մեզ զյանցանս օրինացն : և
բամբասէ զմեզ մեղօք մանկութե
մերոյ :

Խոստանայ ունիլ զգիտութի լ՝: 13

և որդի լ՝ զանձն իւր անուանէ :

Եւ եղև յանդիմանութի մտաց 14

մերոց :

Օ՛հանր է մեզ և տեսանել զնա : 15

զի աննմանք են այլոց կեանք նորա՝

և այլազգի շաւիղք նորա :

Ի գարշութի համարեցաք նմա : և 16

խորշի ՚ի ճանապարհաց մերոց՝ ուն

ի պղծութեանց : երանէ զվախճան

արդարոց : և հպարտացեալ կոչէ

հայր զԼ՝ :

Տեսցուք թէ ճշմարիտք իցեն բանք 17

նորա : և փորձեսցուք զվախճան

նորա :

Եթէ իցէ արդարև որդի լ՝ պաշտ- 18

պանեսցէ նմա : և փրկեսցէ զնա

Լ՝ ՚ի ձեռաց հակառակորդաց :

Թ՛շնամանօք՝ և գանիւք խոշտան- 19

կեսցուք զնա : զի զչափ առցուք

հեզութեն նորա : և խեղամուտ լի-

ցուք անոխակաղութեն նորա :

Սահու խայտառակութեն դատես- 20

ցուք զնա : եթէ լինիցի այցելու-

թիւն նորա ՚ի բանից իւրոց :

Օ՛այս խորհեցան՝ և խաբեցան : զի 21

կու-

կուրացոյց զնա չարութի իւրեանց :
 22 Եւ ոչ ծանեան զխորհուրդս Ըջ :
 և ոչ փարձուց ակնկալան սրբութե :
 ոչ ընտրեցին զպատիւ ոգւոց ա-
 նարատից :

23 Օհ Ըջ հաստատեաց զմարդն
 յանեղծութի : և ՚ի պատկեր իւ-
 րոյ բարերարութե արար զնա :

24 Ասխանձու բանսարկոճին եմուտ
 մահ յաշխարհ :

25 Եւ փորձեն զնա . որք նորա վիճա-
 կին սակի են :

ԳԼ: Գ:

1 Բայց ոգիք արդարոց ՚ի ձեռին ա-
 են : և ոչ մերձեսցի ՚ի նոսա մահ :

2 Իժուճեցան յաչս անզգամաց՝ թէ
 մեռան : և համարեցան չարչարանք
 ելք նոցա :

3 Եւ գնալն ՚ի մէնջ բեկումն . բայց
 նոքա են ՚ի խաղաղութեան :

4 Օհ թէպէտ յաչս մարդկան տան-
 ջեցան . այլ յոյս նոցա լի է անմա-
 հութեամբ :

5 Եւ սակաւիկ ինչ խրատեալք գըտ-
 ցեն զմեծ բարութիս : զի Ըջ փոր-
 ժաւ և ձեաց

ձեաց զնոսա՝ և եգիտ իւր ար-
ժանիս :

Իբրե ոսկի՝ ի բովս քննեաց զնոսա : 6
և որպէս զողջակէզս զոհի ընկալաւ
զնոսա , ի ժամանակի այցելութե
իւրեանց :

Պայծառացին : և իբրե զկայ- 7
ծակն ընդ եղէգն ընթացին :

Պատեսցեն զազգս՝ և կալցեն զժո- 8
ղովուրդս . և թագաւորեսցէ նոցա
Տէր յաւիտեան :

Յոռացեալք ի նա՝ իմասցին զճըշ- 9
մարտութի : և հաւատարիմք սիրով
ակնկալցին նմա : զի շնորհք և
ողորմութի ի վերայ սրբոց նորա՝
և այցելութի ի վերայ ընտրելոց
նորա :

Իսկ ամպարիշտք ըստ խորհրդոց 10
իւրեանց ընկալցին զպատիժս . որք
անփոյթ արարին զիրաւանց . և
եղեն ապստամբք ի Տէն :

Ո՛ր որ զիմաստութիւն և զխրատ
անարգէ՝ թշուառական է . և ընդ-
ունայն է յոյս նց . վաստակք նոցա
անօգուտք . և անպիտանք գործք
նոցա :

- 12 Եւ կանայք նոցա անմիտք . և չարարարք մանկունք նոցա :
- 13 Եւ անիծեալք ծնունդք նոցա : զի երանելի է ամուլ անարատ՝ որ ոչ գիտաց զանկողին յանցանաց . ընկալցի զպտուղ այցելութեն ոգւոց :
- 14 Եւ ներքինի՝ որ ոչ գործեաց ձեռք զանօրէնութի . և ոչ խորհեցաւ զՏէնէ զչարութի . տացի նմա շնորհ ընտիր ըստ հաւատոցն . և վիճակ ցանկալի՝ի տաճարի Տէն :
- 15 Օհ լի վաստակոց բարեաց պտուղ՝ փառաւոր է : և արմատ անսխալ յիմաստութի :
- 16 Որդիք շնացելոց թերակատարք եղիցին : և զաւակ անօրէն անկողնից՝ սատակեսցին :
- 17 Եւ եթէ երկայնակեացք եղիցին՝ յոչինչ համարեսցին : և անարգի՝ի վախճանի ծերութի նց :
- 18 Եւ եթէ արագ սատակեսցին՝ ոչ կալցին զյոյս : և ոչ յաւուր յանդիմանութեն մխիթարութի :
- 19 Օհ ազգի անիրաւի չարաչար կատարած :

ԳԼԿ Դ:

Լաւ է անդաւակութի հանդերձ 1
քաջութի: քանզի անմահութի է
յիշատակ նորա: զի յԼ. յ ճանաչի՝
և 'ի մարդկանէ:

Դ հպիլ նմա՝ նմանօղ լինի նմա: 2
և 'ի մեկնիլն նորա՝ անձկայ առ նա:
և յաւիտեան պսակաւորս ճեմե-
ցուցանէ: անթառամ նահատա-
կութեցն պատերազմի յաղթեալ:
Բազմածնունդ բազմութիւն ամ- 3
պարշտաց անպիտան լիցին: և 'ի
փուտ շառաւիղաց մի տացի ար-
մատս 'ի խորս: և հիմն խախուտ մի
հաստատեցի:

Օ ի թէպէտ ոստովք առ ժամանակ 4
մի պտկեցի. սակայն զաղփաղփուն
կանդաղեալն 'ի հողմոյ շարժեցի:
և 'ի բռնութի հողմոյ արմատաքի
խլեցի:

Բեկտեցին շուրջ շառաւիղքն թե- 5
րակատարք: և պտուղ նոցա տա-
րաժամ. անպիտան 'ի կերակուր:
և յոչինչ պիտանացու:

Օ ի յանօրէն անկողնոց որդիք ծըն- 6
եսլք:

եալք . վկայք են չարեաց ծնողաց
իւրեանց . 'ի հարցափորձի իւրեանց :

7 Իսկ արդարն եթէ հասցի 'ի վախ-
ճանիլ 'ի հանգստեան եղեցի :

8 Օ՛ի ծերութիւն պատուական՝ ոչ
բազմաժամանակեայն է . և ոչ որ
թուով ամացն չափիցի՝ այլ ալիք
իմաստութի մարդոյ են :

9 Եւ հասակ ծերութե կեանք անա-
բառք :

10 Օ՛ի հաճոյ եղեալ Մ.Յ , սիրեցաւ :
և կենդանւոյն 'ի միջոյ մեղաւորաց
փոխեցաւ :

11 Հաւիշտակեցաւ՝ զի մի չարութիւն
ինչ շրջեցէ զիմաստութի իւր . կամ
նենգութի պատրիցէ զանձն նորա :

12 Օ՛ի չարութի անզգամութե շա-
քուցանէ զբարիս , և յաճումն ցան-
կութե խուճապէ զմիտս անմեղս :

13 Կատարեալն 'ի ստկաւուն ելից զժա-
մանակս երկայնս :

14 Օ՛ի ցանկալի էր Տ՛ն անձն նորա .
վասնոյնորիկ տագնապեցաւ 'ի միջոյ
չարեաց : Իսկ ժողովուրդք տեսին՝
և ոչ իմացան : և ոչ եղին 'ի մտի
զայսպիսի ինչ :

Եթէ իրաւունք Մ'ի վերայ սրբոց 15
 իւրոց : և այցելութի'ի վերայ ընտ-
 րելոց նորա :

Պատապարտէ արդար հանգուցեալ 16
 զամբարիշտս կենդանիս' և ման-
 կութիւն վաղվաղակի վախճանեալ
 զբազմամեայ ծերութիւն անիրաւի :
 Օհ տեսցեն զվախճան իմաստնոյ . 17
 և ոչ իմասցին՝ զինչ խորհեցաւ վն
 նորա : և առ իմէ՛ զգուշացաւ նմա
 Տէր :

Տեսցեն' և անգոսնեսցեն զնա : այլ 18
 զնորօք Տր' ծիծաղեսցի :

Եւ եղիցին յետ այսորիկ'ի կործա- 19
 նումն անարգութե և 'ի թշնամանս'
 և մեռեալս յաւիտենից : զի պայ-
 թուսցէ զնոսա անշշունջս ուռու-
 ցեալս : և շարժեսցէ զնոսա 'ի հի-
 մանց՝ և մինչև իսպառ խոպանաս-
 ցին . և եղիցին 'ի ցաւս : և յիշա-
 տակ նոցա կորիցէ :

Հասցեն 'ի մթերս մեղաց իւրեանց 20
 տագնապեալք . և կշտամբեսցեն
 զնոսա յանդիման անօրէնութիւնք
 իւրեանց :

ԳԼ Ե:

- 1 Տայնժամ արդարն կացցէ բազմաւ համարձակութիւն՝ հանդէպ նեղչաց իւրոց : և որոց անդոսնէին զվաստակս նորա :
- 2 Տեսեալ զնա՝ խռովեսցին անհնարին երկիւղիւն : և զարհուրեսցին ի վերայ սքանչելի փրկութեան նորա :
- 3 Եւ զղջացին ի միտս իւրեանց . և առ նեղութեան անձանց յոգւոց հանիցեն , և ասացեն : այս այն այր է՝ զոր երբեմն մէք ծաղր առնէաք . և յառակս նախատանաց :
- 4 Ա՛նք անմիտք զվարս դորա մոլորութիւնս համարէաք՝ և զվախճան դորա անարգութիւն :
- 5 Օ՛խարդ համարեցաւ ընդ որդիս Լ՝Յ . և ընդ սուրբս վիճակ դորա :
- 6 Ուրեմն մոլորեցաք ի ճանապարհէն ճշմարտութեան . և լոյսն ողորմութեան ոչ լուսաւորեաց զմեզ : և արեգակն արդարութեան ոչ ծագեցաւ ի մեզ :
- 7 Լ՝նօրէնութեան , և կորստեան շաւշոք լցաք : և գնացաք ընդ անկոխ անա-

անապատ : զճանապարհս Տ՛ն օչ
ծանեաք :

Օ՛րնչ շահ եղև մեզ հպարտու- 8
թիւն . և զի՛նչ մեծութի՛ տմբար-
տաւանութեցն իցէ մեզ նպաս-
տաւոր :

Ի՛նչնց այն ամ իբրև զստո՛ւեր : և 9
իբրև զհամբաւ տուն ընթացեալ :
Ի՛ւ իբրև զնաւ սահեալ ՚ի վերայ 10
ջուրց կուտակելոց : զորոյ իբրև
անցանիցէ՛ ոչ գոյ զհետան գտա-
նել : և ոչ զչաւիղս գնացից նորա
ի մէջ ալեաց :

Կամ իբրև զհաւու թռուցելոյ յօ- 11
զրս . որոյ օչ գտանին նշմարանք
գնացից : Բաղխելով մաղլացն պա-
տառեաց զհողմս թեթեւ . և հեր-
ձեալ բռնութեամբ ընդ ոլորտս
մտեալ : յածել թեոցն յառաջա-
դէմ սլանայ : և յետ այնորիկ ոչ
գտանի նշանակ բանալոյ նորա :

Կամ իբրև ՚ի նետէ ձգեցելոյ ՚ի 12
նպատակ : կտրեալ զօղն վաղվա-
ղակի յինքն կարկատեալ ուր ՚ի չգի-
տելոյ զանցս նորա :

Եւ յայէս և մէք եղեալք՝ պակասե- 13
ցաք :

- ցաք : և առաքինութեն զնշանակ
ոչ կարացաք ցուցանել : բայց 'ի
չարիս մեր մաշեցաք :
- 14 Օյսպիսիս ասասցեն 'ի դժոխս այ-
նոքիկ . ոչք մեղան :
- 15 Օ՛ի յոյս ամպարշտի իբրև զփոշի
յարուցեալ 'ի հողմոյ : և իբրև զե-
ղեամն 'ի մրրկէ հալածեալ մանր :
և իբրև զժուխ մաշեալ 'ի հողմոյ :
կամ իբրև զյիշատակ իշաւորի միոյ
աւուր գնացելոյ :
- 16 Բայց արդարք յաւիտեան կացցեն :
և 'ի Տէնէ է վարձք նոցա : և խնամ
նոցա 'ի բարձրելոյն :
- 17 Ստնայնորիկ ընկալցին զարքայու-
թեանն վայելչութիւն : և զթագն
գեղեցկութե 'ի ձեռանէ Տէն : զկ
աջով իւրով հովանի լիցինոցա : և
բազկաւ իւրով վերակացու եղիցի :
- 18 Ընցէ սպառազինութիւն զնախանձ
իւր : և վառեացէ զարարածս իւր
առ 'ի խնդրելոյ զվրէժս 'ի թշնա-
մեաց :
- 19 Օգեցցի զրահս զարդարութի : և
դիցէ զսաղաւարտ զդատաստանն
անաչառ :

Եւ ցէ զվահան զսրբութիւն անվա 20

կանդ :

Եւ սրեցէ զհատու բարկութիւն 'ի 21

սուսեր : պատերազմեցի խառն ընդ

նմա և աշխարհս առ անզգամսն :

Վնասցեն նետք կորովիք 'ի փայ 22

լատականց . որպէս 'ի լայնալիճ ա-

ղեղանէ ոստիցեն 'ի նպատակս :

Եւ 'ի քարընկէց բարկութե թա 23

փեցցի լիով կարկուտ : զայրադնես-

ցի 'ի վերայ նց ջուր ծովու և գետք

ողողեցեն յանխնայ :

'Ի դիմի հարցի նոցա հողմ բռնու 24

թեան . և իբրև զմիրիկ հոսեցէ

զնոսա : աւերեցէ զամենայն զեր-

կիր անօրէնութի . և խարդախու-

թիւն կործանեցէ զաթոռս բռնա-

ւորաց :

ԳԼ . Թ :

Բարեգոյն է իմաստութի քան 1

զօրութիւն . և այր հանճարեղ քան

զզօրաւոր :

Եւ շարունք թագաւորք . և 'ի միտ 2

առէք : ուսարունք դատաւորք ծա-

գաց երկրի :

Ունկն .

- 3 Ա՛նկն դիք՝ որք ունիք զբաղմու-
թիւն. և պերճացեալ էք ՚ի վերայ
ամբոխից ազգաց :
- 4 Օ՛ի՛ի Տնէ տո՛ւաւ ձեզ իշխանու-
թիւնդ : և հարստութիւն ՚ի բարձ-
րելոյն : որ պահանջիցէ զգործս
ձեր. և քննեսցէ զխորհուրդս :
- 5 Օ՛ի սպասաւորք էք նորա թա-
ղաւորութեն : և ոչ դատէք ուղ-
ղութիւն : և զի ոչ պահեցիք զօ-
րէնս նորա՝ և ոչ գնացիք ըստ կա-
մացն Մ.Յ :
- 6 Մհի՛ւ և տաղնապաւ հասցէ ՚ի վերայ
ձեր : զի դատաստան անաչառ իշ-
խանաց լինի :
- 7 Մ.Ե. խառնիճաղանճն ներելի ողոր-
մութեան է : հզօրք՝ հզօրագոյնս
պահանջեսցին :
- 8 Օ՛ի ոչ առնու ակն ամենեցունց
Տրն : և ոչ խորշի ՚ի մեծութէ : զի
զիողք՝ և զմեծ՝ ինքն արար : և
զմիօրինակ խնամ ունի ամենեցուն :
- 9 Բայց ՚ի վերայ զօրաւորաց՝ զօրաւոր
քննութի հասանի :
- 10 Բիդ առ ձեզ՝ ով բռունք՝ են բանք
իմ : զի ուսանիցիք զիմաստութի.
և մի սխալեցիք : Օ՛ի

Օ՛ի որք պահեցին սրբութիւն զսրբութիւն
 սրբեցին: և որք ուսան
 զնս՝ գտցեն զպատասխանատունութիւն:

Եւրդ՝ ցանկացարո՞ւք բանից իմոց 12
 փափագեցէ՞ք՝ և խրատեսցիք:

Ի ուսուոր և անթառամ է իմաստութիւն: և դիւրաւ երևի սիրողաց
 իւրոց՝ և գտանի խնդրողաց
 իւրոց:

Հասանի առ ցանկացողսն իւր: առ 14
 յառաջագոյն ճանաչելոյ:

Որ կանխեաց առ նա՝ ոչ վատապակեցի: 15
 զի դեգերեալ գտցէ զնա
 առ դուրս իւր:

Քանզի և զմտաւ ածել զնմանէ՝ 16
 կատարեալ իմաստութիւն է: և որ
 տքնի վասն նորա՝ վաղվաղակի անհոգ լիցի:

Օ՛ի ինքն շրջի ինդրել զարժանաւորս իւր: և ի շաւիղս երևինոցա
 քաղցրութիւն: և յամենայն հնա
 րագիտութիւն պատահինոցա:

Օ՛ի սկիզբն նորա ճշմարիտ ցանկութիւն է խրատու աշխարհի: 18

Եւ խնամ խրատու՝ տէր: և պահպան
 պա-

պանութիւն օրինաց նորա՝ գութ :
մտադիւրութի օրինաց նորա՝ հաս-
տատութի անեղծութե :

20 Իսկ անեղծութի, մերձաւոր առնէ
Լստուծոյ :

21 Յանկութի իմաստութեան՝ տանի
յարքայութիւնն :

22 Եւրդ՝ եթէ ցանկայք ակժողոց՝ և
գաւազանաց իշխանութե . բռունք
ժողովրդեան . պատուէցէք զիմաս-
տութիւն . զի յաւիտեան թագաւո-
րիցէք :

23 Սիրեցէք զլոյս իմաստութե ամե-
նեքեան . ոյք առաջնորդէք ժողո-
վրդոց :

24 Իսկ եթէ ղինչ է իմաստութիւն՝
և ո՞րպէս եղև . պատմեցից՝ և ոչ
թաքուցից՝ ի ձէնջ զխորհուրդս :
այլ ի սկզբանէ արարածոց քննե-
ցից՝ և ածից յայտ զգիտութիւն
նորա : և ոչ ստերիւրեցայց ի ճըշ-
մարտութենէ նորա :

25 Եւ ոչ նախանձու մաշեալ գնա-
ցից ընդ նմա : զի այն ոչ հազորդի
ընդ իմաստութե :

26 Բաղմութի իմաստնոց փրկութիւն
աշ-

աշխարհի: և թագաւոր հանձարեղ՝
հաստատութի ժողովրդոց:

Այսուհետե խրատեցարո՛ւք բանիւք 27
իմովք՝ և օգտեցարո՛ւք:

ԳԼ: Լ:

ԼՅՄ, եմ և ես մարդ մահկանա-
ցու՝ հանգոյն ամենեցուն: ծնունդ
հողածին նախաստեղծին: և յորո-
վայնի մօր նկարեցայ մարմին:

Տասնամեայ ժամանակաւ՝ մածեալ 2
արեամբ: ՚ի սերմանէ առն և ՚ի
ցանկութէ քնոյ ՚ի վերայ հասելոյ:
Եւ ես եղեալ՝ զհասարակաց օդն 3
յիս ձգեցի: և ՚ի նոյն նմանավիշտ
յերկիր անկայ: զառաջին բարբառ
ղնման ամենեցուն՝ նոյնգունակ լա-
ցեալ:

՚ի խանձարուրս ծնայ և ՚ի հոգս: 4

Ոչ դք ՚ի թագաւորաց այլազգ ըս- 5
կեղբն կալաւ լինելոյ:

Սի մուտէ ամենեցուն յաշխարհս՝ 6
և մի ել հասարակաց:

Սասնայնորիկ խնդրեցի ՚ի Տէ աղօ- 7
թիւք, և տունաւ ինձ հանձար, կո-
չեցի, և եկն ինձ հոգի իմաստութի:

Եւ

- 8 Եւ նախամեծօր ընտրեցի զնա՝
քան զիշխանութիս և զաթոռս :
Եւ զմեծութի ոչինչ համարեցայ
առ նորա համեմատութիւն :
- 9 Աչ նմանեցուցի նմա զականս պատ-
ուականս : զի ամ ոսկի առ նովաւ՝
որպէս սակաւ մի աւազ : և որպէս
զկաւ համարեցի արծաթ առաջի
նորա :
- 10 Քան զառողջութիւն՝ և զգեղեց-
կութիւն սիրեցի զնա : և ընտ-
րեցի զնա . նախ փոխանակ լուսոյ
ունիլ . զի անքուն է լոյսն՝ որ ՚ի
նմայն է :
- 11 Եւ եկին ինձ բարութիք միանգա-
մայն ընդ նմա : և անթիւ մեծու-
թիւն ՚ի ձեռն նորա :
- 12 Ուրախ եղէ ընդ ամենեսին՝ որոց
առաջնորդէր իմաստութիւն : բայց
գիտէի ոչ զնա՝ թէ ծնունդ իցէ
սոցա :
- 13 Դռանց նենգութե՛ ուսայ : և ա-
ռանց նախանձու բաշխեցից : զմե-
ծութիւն նորա ոչ թաքուցից :
- 14 Օ՛ի անպակաս գանձ է նա մարդ-
կան : որով որք վարեցանն՝ առ Լ՛ծ
առաւ

առաքեցին զբարեկամութի : վասն
առ 'ի խրատունէ պարգևացն ըն-
ծայեալք :

Բայց ինձ տացէ Մծ տսել ըստ 13
միտս . խորհիլ արժանաւոր ըստ
բանիցս տուացելոց : զի նա իսկ ի-
մաստութի առաջնորդ է . և ի-
մաստնոց ուղղիչ :

Օ ի 'ի ձեռին նորա եմք . և մեք 16
և բանք մեր՝ և ամ հանճար՝ և
գործոց խելամտութիւն :

Օ ի նա ետ ինձ զանվրէպ գիտու- 17
թիւն զեղելոց : գիտել զհաստա-
տութիւն աշխարհի . և զազդեցու-
թիւն բնութեց :

Օ սկիզբն՝ և զկատարած՝ և զմէջ 18
ժամանակաց : զշրջանաց փոփոխ-
մունս . և զշրջիլ ժամանակաց :

Օ տարեաց բոլորմունս . և զաս- 19
տեղաց դիրս :

Օ բարս անասնոց . և զգազանու- 20
թիւն գազանաց : զհողմոց բռնու-
թիւն . և զխորհուրդս մարդկան՝
զայլակերպութիւն տնկոց՝ և զզո-
րութիւնս արմատոց :

Օ զի ինչ ծածուկ՝ և զոր ինչ յայտ- 21
նի՝

նի՝ գիտացի : Օ՛ր ամենեցուն ճար-
տարապետն ուսոյց ինձ զիմաստու-
թիւն :

22 Օ՛ր գոյ՛ի նմա հոգի մտաւոր : նը :
միածին : բազմաբաշխ : նուրբ : զիւ-
րաշարժ : պարզ : անարստ : յայտ-
նի : անվրէպ : բարեւեր : արագ :
անարգել : բարերար :

23 Արդասէր : հաստատուն : զգու-
շաւոր : անհոգ : ամենազօր : ամենահայեաց : և ամ իրաց բաւա-
կան : մտաւորաց : սրբոց : նրբից :

24 Քան զամ շարժուն շարժագոյն
է իմաստութի : դարմանէ՝ և ընդմը-
տանէ ընդ ամ վասն յստակութե :

25 Քանզի ճամճանչ է Մ.յ զօրութե .
և ծագումն ճշմարիտ փառաց ամե-
նակալին : վասնայնորիկ և ոչ մի
ինչ պզծեալ խառնի՛ի նա :

26 Քանզի նշոյլ է մշտնջենաւոր լու-
սոյն : և հայելի անարատ Մ.յ ազդե-
ցութեանն : և պատկեր առատու-
թեան նորա :

27 Սի է՝ և ամի կարօղ : կայ յին-
քեան՝ և զամ նորոգէ : և ըստ
ազգաց յոգիս ուրբս փոփոխի :
ԺԲ Թ Բա

բարեկամս Մ.յ և մարգարէս առնէ :

Ոչ զոք սիրէ Մ.ճ՝ բայց զայն՝ որ ընդ 28
իմաստութեան կեցցէ :

Օ՛ի գեղեցկագոյն է քան զարեւ 29
դակնն : և քան զամ գիրս աստեւ

զայց : ընդ լուսոյ համեմատեալ՝ ա-
ռաւել գտանի :

Քանզի զնա գիշեր փոխանակէ՝ բայց 30
իմաստութեն ոչ յաղթէ չարութի :

ԳԼԽ Բ :

Զգի՛ի ծագաց մինչև ՚ի ծագս 1
օգտակար առողջութիւն : և դար-

մանէ զամ քաղցրութիւն :

Օնա սիրեցի, և քնեցի ՚ի ման 2
կութի իմմէ, և խնդրեցի ածել

ինձ հարսնութիւն : և եղէ ցանկա-
ցօղ գեղոյ նորա :

Օազնո՛ւականութի նորա փառաւ 3
ւորէ : զի կենաց հաղորդութի ունի

ընդ Մ.յ : և ամենեցուն Տէն սի-
րեաց զնա :

Օ՛ի խորհրդակից է Մ.յ իմաստու 4
թիւն : և ցանկացօղ գործոց նորա :

Եթէ մեծութի ցանկալի է ՚ի կենաց 5
ստացո՛ւածս : իսկ զինչ իցէ մեծա-

դոյն

գոյն քան զխմաստութիւն . որ զամ
առնէ :

6 Եթէ հանճար գործիցէ ինչ՝ ո՞վ
քան զնա յեղելոցս իցէ առաւել
ճարտարապետ :

7 Եթէ զարդարութիւն որ սիրեցէ .
վաստակք նորա առաքինութիւնք են :
զի զգիտութիւն և զհանճար ուսու-
ցանէ՝ և զարդարութիւն : և զարու-
թիւն . քան զորս պիտանագոյն ինչ՝
չիք 'ի կեանս մարդկան :

8 Իսկ եթէ բազմահմուտ որ լինիլ
ցանկանայցէ՝ գիտէ զառաջինն՝ և
զհանդերձեալն նկատել : Ճանաչէ
զգարձուածս բանից : և զմեկնու-
թիւնս առակաց : զնշանս՝ և զար-
ուէստս յառաջագոյն գիտէ՝ և զելա
ժամուց՝ և ժամանակաց :

9 Ըրդ՝ եղի 'ի մօր՝ զնա ածել ինձ
կենաց կցորդ . ծանուցեալ՝ թէ ե
ինձ խորհրդակից բարեաց : և մխի-
թար հոգոց՝ և տրտմութեանց :

10 Կալայց վասն նորա փառս 'ի մէջ
ժողովրդոց . և զպատիւ 'ի ծերոց :

11 Մանուկ սուր գտայց 'ի դատաստանի :
և յաչս հզօրաց փառաւորեցայց :

'Ի լռել իմում անսասցեն ինձ . և 12
'ի բարբառել՝ ուշ եղեալ հայեսցին
յիս . և 'ի խօսիլն իմում առաւել
ափիբերան լինիցին :

Կալայց վասն նորա զանմահութի : 13
և յիշատակ յաւիտենական այնո-
ցիկ՝ զորս յետ իմ թողուցում :

Վարմանեցից զժողովուրդս՝ և ազգք 14
հնազանդեսցին ինձ :

Սարսեսցին յինէն՝ իբրեւ լուսիցեն 15
բռունք սոսկալիք : 'ի մէջ բազ-
մութե երևեցայց առատ : և 'ի մէջ
պատերազմի առաքինի :

Ստեալ 'ի տուն իմ , հանդեայց 16
նովաւ . զի ոչ ունի զդառնութիւն
բնակութիւն նորա : և ոչ ցաւա
հաղորդութիւն կենաց նորա : այլ
զուրախութի՝ և զցնծութի :

Օսյս խորհեցայ յանձին՝ հոգա- 17
ցեալ 'ի սրտի իմում : եթէ ան-
մահութի է ազգականութի իմաս-
տութեան :

Եւ 'ի բարեկամութե նորա վայել- 18
չութիւն բարեաց : և 'ի վաստակս
գործոց ձեռաց նորա մեծութիւն
անպակաս . և 'ի կրթութե խօսից
նորա՝

նորա՝ հանճար : և փառաւորութի
 ՚ի հաղորդութե բանից նորա : և
 շրջէի՝ խնդրէի՝ որպէսզի առից զնա
 առ իս :

19 Սանուկ էի մտաւարժ՝ և ոգւոյ
 բարւոյ գիպեցայ :

20 Սանաւանդ զի ազնունագոյն էի .
 և եկի ՚ի մարմին անարատ :

21 Գիտացի՝ եթէ ոչ այլազգ լինիմ՝
 ժողովալ՝ բայց եթէ Մ. Թ տացէ :
 նա և այն իմաստութի է . ճանաչել
 թէ յումմէ է շնորհն : անկայ ա-
 ռաջի Տն . աղաչեցի զնա յամ
 սրտէ իմմէ :

Գ. Լ. Թ :

1 Մ. Թ հարց՝ և Տ. ողորմութեան :
 դու ես՝ որ արարեր զամ բանիւ
 քով :

2 Եւ իմաստութի քով կազմեցեր
 զմարդն : զի տիրեսցէ արարածոց՝
 ՚ի քէն եղելոց :

3 Եւ վարեսցէ զաշխարհս սրբութի
 և արդարութի : և ուղղութեամբ
 ոգւոյ՝ դատեսցէ զդատաստան :

4 Տուր ինձ զքոյոց ամբողջ զգա-

քանակալ խմաստութիւնդ : և մի
խոտան առներ զիս 'ի քոց ծա-
ռայից :

Օ, ի ես ծառայ քո եմ . և որդի
աղախնոյ քո : մարդ տկար՝ և սա-
կաւ ժամանակեայ : և կրտսեր ի-
մաստութիւն՝ դատաստանի՝ և օրի-
նաց :

Օ, ի թէպէտ և իցէ որ կատարեալ
յորդիս մարդկան, և առ 'ի քէն
խմաստութիւնդ հեռի իցէ 'ի նմա-
նէ, յոչինչ համարեսցի :

Դու ընտրեցեր զիս թագաւոր ժո-
ղովրդեան քում : և դատաւոր ուս-
տերաց քոց՝ և դատերաց :

Ասացեր շինել տաճար 'ի լերին սըր-
բութեան քո : և 'ի քաղաքի բնա-
կութե քո սեղան : 'ի նմանութիւն
սրբոյ խորանին . զոր յառաջագոյն
պատրաստեցեր 'ի սկզբանէ :

Ինդ քեզ՝ և խմաստութի քո . որ
գիտէ զգործս քո : և մօտ էր՝ յոր-
ժամ առնէիր զաշխարհս . և ճա-
նաչէր զինչ հաճոյ իցէ յաչս քո :
և զինչ ուղղութի 'ի պատուիրանս
քո :

10 Եւաքեան զդա՛ի սրբութեց երկ-
նից : և յաթոռոց փառաց քոց ար-
ձակեան զդա . զի եկեալ դադարես-
ցէ առ իս . և գիտացից՝ զի՛նչ հաճոյ
իցէ առաջի քո :

11 Քանզի գիտէ դա զամենայն . և
խելամուտ է : և առաջնորդեսցէ
ինձ՛ի գործս իմ զգաստութիւն : և
պահեսցէ զիս փառօք իւրովք :

12 Եւ եղիցին ընդունելիք գործք իմ :
և դատեցից զժողովուրդս քո ար-
դարութեամբ : և եղէց արժանի
աթոռոյ հօր իմոյ :

13 Օ՛ի ո՛վ է մարդ՝ որ գիտիցէ ըզ-
խորհուրդս Եւ : Կամ ո՛վ ածիցէ
զմտաւ . թէ զինչ կամիցի Տէր :

14 Օ՛ի խորհուրդք մահկանացունց
զանգիտողք են : և զաղփաղիունք
հնարագիտութիւք մեր :

15 Օ՛ի մարմին եղծանելի՛ ծանրացու-
ցանէ զոգի : և հակէ հողեղէն յարկ
զմիտս բազմահոգս :

16 Եւ հազիւ նկատեմք զերկրաւորս :
և որ ինչ առ ոտս կայցէ՝ աշխա-
տութեամբ գտանեմք : իսկ որ ինչ
յերկինս է՝ ո՛վ քննեսցէ :

Եւ զխորհուրդս քո իմ զխառնոյ՝ 17
 եթէ ոչ դու ետուր զիմաստութիւն :
 և առաքեցեր զհոգիդ քո սբ 'ի
 բարձանց :

Եւ ապա ուղղեցան շաւիղք երկ- 18
 րաւորաց : և զհաճոյս քո ուսան
 մարդիկ : և իմաստութիւն քով փըր-
 կեցան :

ԳԼ : Ժ :

Եւ զնախաստեղծ զհայրն աշ- 1
 խարհի զմիայն հաստատեալ պա-
 հեաց :

Եւ փրկեաց զնա 'ի յանցանաց իւ- 2
 րոց : եւ նմա զզօրութիւն ունեւոյ
 զամենայն :

Սերժեցաւ 'ի նմանէ անիրաւն իւ- 3
 րով բարկութիւն . ընդ եղբայրա-
 սպան սրտմտութիւն կորեալ :

Սասնորոյ և զհնդեղեալ երկիր , 4
 միւսանդամ փրկեաց իմաստութիւն :
 Հնչին փայտիւ արդարոյն նաւապե-
 տեաց :

Նոյն և 'ի միաբանութիւն չարու- 5
 թեան ազգացն շփոթեւոց ծանեաւ
 զարդարն' և պահեաց զնա պնա-
 րատ

բատ Վ.յ : և 'ի վն որդւոյն գթու-
թեամբք պահեաց զհզօրն :

6 'Վա զարդարն 'ի կորստական ամ-
բարշտացն փախուցեալ՝ փրկեաց
յիջանել հրոյն զհինգ քաղաքուն :

7 Ար 'ի վկայութի չարութենն ծխեալ
կայ խոպանացեալ : և անկատար
ժամանակօք տունկք մրգաբերք :
անհաւատի ոգւոյն՝ յիշատակ հաս-
տատեալ զարձանն աղի :

8 Օ՛ի որոց զիմաստութե զանց ա-
րարեալ , ոչ միայն վնասեցան՝
չճանաչելոյ զբարին , այլև զան-
մրտութե թողին յիշատակ յաշ-
խարհի : զի որովք յանցեան՝ մի
կարասցեն ծածկել :

9 Խմաստութի զողոթիչս իւր փրկեաց
'ի ցաւոց :

10 'Վա փախուցելոյ 'ի բարկութե և զ-
բօր՝ առաջնորդեաց արդարոյն 'ի
չաւիղս : եցոյց նմա զարքայութիւն
այ , և ետ զգիտութի սրբոց : յա-
ջողեաց նմա շաւիղս 'ի վաստակոց
իւրոց : և բաղմացոյց զպտուղ նր :

11 Հագահութե բռնաւորաց նորա՝
պաշտպանեաց նմա , և մեծացոյց :

Եւ պահեաց զնա 'ի թշնամեաց • 12
 և 'ի դարանակալաց նորա զգուշա-
 ցաւ : և 'ի զօրաւոր պատերազմի
 արար զնա յաղթող : զի գիտացէ
 թէ քան զամ ինչ զօրաւոր է Վճ-
 պաշտուծի :

Սա զարդարն փաճառեալ՝ ոչ եթող 13
 'ի ձեռանէ . այլ 'ի մեղաց փրկեաց
 զնա : Ընդ նմա էջ 'ի դուբ :

Եւ 'ի կապանս ոչ եթող զնա 'ի 14
 ձեռանէ . մինչև երբեք նմա զգաւա-
 զան թագաւորութե . և զիշխանու-
 թիւն 'ի վերայ բռնաւորաց նորա :
 առտ եցոյց զբամբասօղբ նորա . և
 ետ նմա զփառսն յուխտենականս :

Սա զժողովուրդն սբ . և զգաւակն 15
 անարատ փրկեաց յազգէ նեղչաց :

Եւ եմուտ յոգի ծառայի Տն . և 16
 ընդդէմ դարձաւ թագաւորաց ա-
 հաւորաց՝ արոճեստիւք և նշանօք :
 Հատոյց սրբոցն զվարձս վաստակոց 17
 նոցա : առաջնորդեաց նոցա ընդ
 ճանապարհ սքանչելի : և եղև նոցա
 հովանի 'ի տոճէ . և բոց աստե-
 ղաց 'ի գիշերի :

Նցոյց զնոսա ընդ ծով կարմիր • 18
 և

և տարաւ զնոսա ընդ ջուրս բա-
զումս :

19 Օթշնամիս նոցա ընկղմեաց . և 'ի
խորոց անգնգոց էած զնն 'ի վեր :

20 Սասնայնորիկ արդարք կողոպտե-
ցին զամբարիշտս : և օրհնեցին Տր
զանուն քո սուրբ : և զձեռն քո
որ մարտնչէր 'ի վերայ նոցա՝ օրհ-
նեցին միանգամայն :

21 Օի իմաստութի երաց զբերանս
համերց : և զլեզուս տղայոց եղ-
պարզախօսս :

ԳԼԽԵՆԻՆ :

1 Յաջողեաց զգործս նոցա 'ի ձեռն
մարգարէին սրբոյ :

2 Երջեցան ընդ անապատ անշէն . և
յանկոխս հարին զխորանս :

3 Ընդդէմ դարձան պատերազմողաց .
և վանեցին զթշնամիս :

4 Օարաւեցան՝ և կարգացին առ
քեզ . և տոճաւ նոցա ջուր յա-
պառած վիմէն : և փափագ ծա-
րաւոյ 'ի խիստ վիմէ :

5 Օի որովք տանջեցան թշնամիք
նոցա :

Այդքիմբ սոքա կարօտեալք դտին 6
զբարերարութի :

Արոց փոխանակ մշտնջենաւոր գե- 7
տոյն արեամբ կարմրացելոց , խռո-
վելոց :

Դ կշտամբութի տղայակոտոր հրա- 8
մանին . ետուր զջուր առատութե
յանյոյս :

Յուցեալ վասն յայնմ ժամու ծա- 9
րաւոյ . որպէս տանջեցեր զհակա-
ռակորդսն :

Յորժամ զչափ առին . թէպէտ և 10
ողորմութիւն խրատեցան : ծանեան
թէ զհարդ բարկութիւն տանջեցան
ամբարիշտք :

Օսոսա ուն հայր խրատեալ փոր- 11
ձեցեր . և զնոսա որպէս սաստիկ
թաղաւոր դատապարտեալ կշտամ-
բեցեր :

Հեռացեալք և մօտեալք զնոյն օրի- 12
նակ վտանկէին :

Օ ի կրկին կալաւ զնոսա տրտմու- 13
թիւն՝ և հեծութի անցելոց յիշա-
տակաց :

Օ ի յորժամ լսէին իւրեանց տան- 14
ջանօքն երախառաւորեալք՝ առնուին
զքո չափ Տի : Օ ի

- 15 Օ՛խ զոր երեկ և վաղուց հետե՞
րնկեցեալ ուրացան . և ծաղր առ-
նէին . 'ի վախճանի նոցին ելիցն
զարմանային : զի ոչ նման արդա-
րոցն ծաղաւեալք :
- 16 Փոխանակ անմիտ խորհրդոցն անի-
րաւութե՛ն իւրեանց . որովք մոլո-
րեալք պաշտէին զանմուռնչ սո-
ղունս՝ և ճճիս վատթարս : արձա-
կեցեր 'ի վերայ զբազմութիւն ան-
խօսուն անասնոց 'ի վրէժխնդրու-
թիւն :
- 17 Օ՛խ գիտասցեն . թէ որովք մեղան-
չէ դք՝ նոքիմբք և տանջի :
- 18 Օ՛խ ոչ չքաւորէր ամենազօր ձեռն
քո . որ հաստատեաց զաշխարհա
յանկերպարան նիւթոյ՝ արձակել
'ի վերայ նոցա զբազմութի՛ արջոց ,
կամ առիւծս սաստիկս :
- 19 Կամ նորագործս լի բարկութեամբ՝
դազանս անծանօթս : կամ հրա-
շունչս փորոտօղս գողութե՛ն : կամ
զհոսիչս ծխոյն շարաւոյ . կամ որք
սաստիկ կայծակունս յաչաց փայ-
լատակեցողաննն :
- 20 Արոց ոչ միայն վնասն կարօղ էր
խոր-

խորտակել զնոսա, այլև տեսիլն ա-

հիշ սատակել:

Եւ առանց այնոցիկ իսկ, միով 21

հողմով կարէիր կործանել. հա-

լածեալք և հասեալք ՚ի դատաս-

տանաց ոգւոց զօրութե քո: այլ 21

զամենայն՝ չամիով և թռնով և

կշռով կարգեցեր:

Օ, ի մեծապէս կարօղ լինիլ յիմ 22

ժամ առ քեզ է: և զօրութեան

բազկի քո, ով է՝ որ ընդդէմ դառ-

նայցէ:

Օ, ի ուղ մէտ մի՛ ի նժարից կշռոց 23

է իմ աշխարհս առաջի քո: և

որպէս զկաթ մի առաւօտուն ցօղջ՝

որ իջանէ յերկիր:

Եւ ողորմիս ամենեցուն՝ զի յա- 24

մենայնի կարօղ ես: և անտես առ-

նես զմեզս մարդկան ապաշխարութի:

Օ, ի սիրես զիմ ինչ՝ որ է: և ոչ 25

դարչիս յումեքէ՝ զորս արարեր:

զի ոչ եթէ առատել հաստա-

տեցեր ինչ՝ կամ արարեր:

Քանզի զհարգ կայր ինչ՝ եթէ ոչ 26

կամէիր: և կամ, որ ՚ի քէն չէր

կոչեցեալ՝ զհարգ պահէր:

Ինա-

27 Խնայես յամենեսեան . զի քո են
Տր ոգեսեր :

ԳԼԽԻ :

1 Օ ի անեղծ հոգիդ քո է յամենե-
սեան : Ով , որքան բարի և համեղ
է Տր հոգի քո յամենեսեան :

2 Ասնորոյ զյանցաւորսն առ սակաւ
սակաւ յանդիմանես՝ և որովք մե-
ղանչեն՝ յուշ արարեալ խրատես :
զի գերծեալք ՚ի չարեաց՝ հաւա-
տասցեն ՚ի քեզ Տր :

3 Եւ զհին բնակիչսն սրբոյ երկրի
քո ատեցեր :

4 Աս զգարչելի գործսն գործելոյ .
զկախարդութեց՝ և զանսբ նոճի-
րաց :

5 Օրդեկոտորսն զանողորմս . և զա-
ղեկեր մարդկեղէն մարմնոց : զոր
սնուցանէին : և արեան ՚ի միջոյ
խորհրդականաց քոց՝ անծեղինաց :

6 Եւ զճոխս ծնողս անձանց տնօգ-
նականաց կամեցար կորուսանել ՚ի
ձեռն հարցն մերոց :

7 Օ ի զարժանի գերութի ընկալցին
ծառայից ԼՅ . որ առ ՚ի քեզ քան
զա-

զամենայն պատուականն էր երկիրն :

Եւ ի նոսա ուղ ի մարդիկ խնայ- 8
եցեր : առաքեցեր կարապետս զօրու-
քո զպիծակն : զի զնոսա առ աա-
կաւ սակաւ սատակեցեն :

Ոչ տկարացեալ ի պատերազմի : 9
տալ զամբարիշտսն ընդ ձեռամբ
արդարոց : կամ անհնարին դա-
ղանօք : կամ բանիւ միայն համա-
ռօտս խորտակեալ :

Եւ առ սակաւ սակաւ դատելովն 10
տայիր տեղի ապաշխարութե : ոչ
անգիտացեալ թէ չար է արար
նոցա : և ընդաբոյս չարութիւն
նոցա : և ոչ փոխին խորհուրդք
նոցա յաւիտեան :

Օ ի զաւակ անիծեալ էր ի սկզբա- 11
նէ : ոչ եթէ երկուցեալ ինչ յու-
մեքէ՝ յորոց վր մեղանչէինն , շնոր-
հէիր զներեւն :

Վասնզի ո՞վ ասիցէ ցբեզ՝ թէ զինչ 11
գործեցեր : և կամ ո՞վ է . որ
ընդդէմ դառնայցէ դատաստանի
քում : և ո՞վ կշտամբեսցէ զքեզ
յազգացն կորուսելոց՝ զորս դու ա-
րարեր : կամ ո՞վ գայցէ ընդ քեզ
ի

'ի հակառակութի. 'ի վրէժխնդ-
րութիւն մարդոց անիրաւաց :

13 Վանզի ոչ այլ ՎՃ գոյ բաց 'ի
քէն . որում փոյթ իցէ վս ամենե-
ցուն : զի յայտ արասցես՝ թէ ոչ
'ի տարապարտուց դատեցեր :

14 Եւ ոչ թագաւոր, կամ բռնաւոր՝
բառնալ զակն 'ի վեր կարասցէ ընդ-
դէմ քո՝ վասն որոյ տանջեցերն :

15 Վանզի արդար ես՝ և արդարու-
թեամբ վարես զամ : զայն որ պարտ
իցէ տանջելոյ, տանջեցեր՝ օտար
համարեալ 'ի քումմէ զօրութէդ :

16 Օ՛ի քո զօրութիդ իշխան է ար-
դարութն : և տիրելդ ամենեցուն,
խնայել տայ քեզ յամ :

17 Յուցանես զզօրութի 'ի վերայ ան-
հաւատին . կատարեալ զօրութիք :
և զայնոսիկ՝ որք ոչ ճանաչեն
զզօրութի քո՝ յանդիմանես :

18 Գաւ՝ որ տիրեսդ զօրութն՝ հեզու-
թեամբ դատես : և բազմաւ խնայ-
ութեամբ դարմանես զմեզ : քան-
զի մօտ է քեզ՝ յորժամ կամիս
կարօղ լինել :

19 Ուսուցեր զժողովուրդն այսպիսեօք
ԺԳ Ա ԳՈՐ-

գործովք, թէ պարտ է արդարոցն
լինիլ մարդասէր: և բարեյոյս ա-
րարեր զորդիս քո: զի տաս'ի վն
մեղաց ապաշխարու թի:

Օ, ի եթէ զթշնամիս ծառայից քոց՝ 20
և զմահապարտսն այնչափ ներե-
լով պատժեցեր՝ և փրկեցեր, տո՛ւ-
եալ ժամանակս և տեղիս, որովք
զերծանիցին'ի չարեաց:

Խսկ որչափ ճշմարտութիւն դատես 21
զորդիս քո, որոց ընդ հարսն երդ-
մունս և դաշինս արարեր բարեացն
աւետեաց:

Եւրդ զմեզ խրատեալ՝ զթշնամիսն 22
բիւրապատիկս տանջես: զի զքո
բարերարութեանդ զչափ առեալ
հոգասցուք, և դատեալք ակնկալ-
ցուք ողորմութե:

Աւստի և զայնոսիկ, որք յանմտու 23
թեան կեանսն էին տարապարտուց՝
իւրեանց գարշութիւն տանջեցեր:

Քանզի՝ և մոլորութեան ճանա 24
պարհաւ երկայնագոյնս մոլորեցան:
համրեալ անհամարելի զորս և յա-
նասունս թշնամանացն անարգէին
ջօրէն տղայոց անմտաց խաբեալք:

Ս, ասն

- 25 Սասնայնորիկ որպէս անխօսուէն ան-
նասնոց դատաստան՝ ընդ խաղ ար-
ձակեցեր :
- 26 Եւ զի նոքա խաղովք սաստիցն ոչ
խրատեցան . զարժանաւոր Այ դա-
տաստանն կրեսցեն :
- 27 Օի որովք ինքեանք ՚ի չարչարիլն
զայրանային՝ նոքիմբք՝ զոր ամս հա-
մարէին , տանջեսցին : տեսեալ զայն
զոր յառաջն ուրանային . ծանեան՝
զի Աճ ճշմարիտ է : վասնորոյ և
նշանակ դատապարտութեն եկն ՚ի
վերայ նոցա :

ԳԼ ԺԳ :

- 1 Օի ընդունայն էին ամ մար-
դիկ բնութք . յորս էր Այ ան-
գիտութի : և յերևելի բարութեցն
ոչ կարացին գիտել զայն՝ որ էրն .
և ոչ ՚ի գործն նայեցեալք ծանեսն
զճարտարապետն :

- 2 Այլ կամ զհօւր . կամ զհող .
կամ զօդ արագ . կամ զաստեղաց
շրջանս : կամ զջրոյ բնութի . կամ
զլուսաւորսն երկնաւորս զարբա-
նեալս աշխարհիս ամս համարեցան :

Արոց եթէ ընդ գեղն զոճարճաւ 3
ցեալք՝ զնս աստուճածս կարծեցին .
գիտասցեն՝ թէ որչափ ևս նոցա
Տրն առաւել լաւ է . զի որ գե-
ղեցկութեան արարչապետն է՝ նա

Հաստատեաց զնոսա :

Եւս թէ ընդ զօրութիւն և ընդ ազ- 4
դեցութիւն զարմանայցեն . իմասցին
'ի նոցանէ՝ որչափ ևս՝ որ կազմեաց
զնոսա առաւել զօրաւոր է :

Օ՛ի՛ի մեծութիւն՝ և 'ի գեղեցկու- 5
թենէ արարածոց ընմին Համեմա-
տութիւն՝ և արարչագործննց երևի :
Բայց սակայն , տակաւին գոյ և 6
նոցա սակաւ ինչ մեղադրութիւն : զի
և նոքա թերևս մոլորեալք խնդրեն
զԼ՛ծ՝ և կամին գտանել :

Ընդ գործս նորա յածեալք քննեն . 7
և հաւանին տեսլեամբն . եթէ բար-
ւոք են երեւելիքս :

Դարձեալ և նոքա ոչ են ներելիք : 8

Օ՛ի եթէ այնչափ կարացին գի- 9
տել . զի բաւական լիցին նկատել
զաշխարհս . զնց Տրն զիարդ ոչ
գտին վաղվաղակի :

Թշուճառականք են՝ և 'ի մեռեալս 10

յոյս նոցա : որք համարեցան աստ-
տուածս զձեռագործս մարդկան : զոս-
կի . և զարծաթ . և զճարտարու-
թեան արուճեստա , և զնմանութիւ
անասնոց : կամ զքար անպիտան .
զձեռագործս նախնեաց զաստուածս
յորջյորջեցին :

11 Լպա թէ՛ դք ատաղձագործ հիւան
զփայտ ինչ գեղեցիկ սղոցեալ . քե-
րեաց ճարտարութիւն զամ կեղեւ նի :
և հնարեալ վայելուչ անօթ պիտանի
կազմեաց ՚ի սպասաւորութիւ կենաց :

12 Եւ զոռշեղ գործոյն ՚ի պատրաս-
տութիւն կերակրոյ ծախեալ յա-
գեցաւ . և որինչ ՚ի նոցանէն ան-
պիտան և խոտան էր :

13 Օփայտն խեղաթիւր և ոստովք
վարակեալ . առեալ դրօշեաց մտա-
դիւրութիւն գործոյն իւրոյ՝ և խելամը-
տութեամբ իմաստութեւ տպաւո-
րեաց զնա : և պատկերի մարդոյ :

14 Կամ անասնոյ վատթարի ճշգրտիւ
նմանեցոյց զնա : ծեփեաց բռով .
և կարմրացոյց սնգուրաւ զգոյն նի .
և զամ խնդրունս նորա ծեփեաց
հողով :

Եւ արար նմա տուն ըստ նմին 15
արժանի : եղ զնա առ որմ . հաս-
տատեալ երկաթով :

Եւ զգուշացաւ նմա՝ զի մի կործա- 16
նեսցի : և զիտէ՝ թէ և իւրում սն-
ծինն օգնել ոչ կարէ : քանզի է
պատկեր՝ և կարօտ է օգնականու-
թեան :

Եւ վասն սամուսնութեան . և որդւոց՝ 17
և ստացունածոց իւրոց՝ մատուցեալ
շնչէ առանձինն :

Մզաւէ՝ և ոչ ամաւէ : Եւ վասն 18
առողջութեան , զապիկարն կարդայ :
և վասն կենաց , զմեռեալն աղաչէ :
և վասն 'ի թիկունս հասանելոյ ,
տարակուսելոյն մաղթէ :

Եւ վասն ճանապարհորդութեան , 19
զայն . որ և զօտն յօտանէ չկարէ
փոխել : և վասն ընչաւետութեան
և գործոց ձեռաց կորովութեան ,
յանարգասաւորէն ձեռօք՝ զարգա-
սաւորութի խնդրէ :

ԳԼ . ԺԴ :

Մարձեալ՝ թէ 'ի նաւ ելեալ դք՝ 20
ընդ ամէհի ալիս կամիցի ճանա-
պար-

պարհորդել, առ փայտն՝ որ քան
զնաւափայտն տկարագոյն է, ա-
ղաղակէ :

2. Օ՛խ զայն թէպէտ և ցանկութի շա-
հիցն հնարեցաւ . և ճարտարապետ
իմաստութիւն կազմեաց :

3. Սակայն քո հայր՝ վարէ տեսչու-
թիւն : զի ետուր և 'ի ծովու ճա-
նապարհ . և 'ի մէջ ալեաց շաւիղ
զգուշաւոր :

4. Յայտ արաբեալ՝ թէ անի կարող
ես փրկել՝ թէպէտ և առանց ճար-
տարութե ոք ելանիցէ 'ի վերայ :

5. Իայց կամիս՝ զի մի դատարկացի
դործ իմաստութե : վասնայնորիկ
և չնչին փայտին հաւատան մար-
դիկ զանձինս իւրեանց : և շրջեալ
ընդ ալիս դոյզն լաստիւն ապրեցան :

6. Քանզի և 'ի սկզբունէ 'ի կորնչել
սկայիցն ամբարտաւանից . յոյս
աշխարհի 'ի լաստափայտն ապաւի-
նեալ եթող աշխարհի զաւակ լինե-
լոյ՝ քո ձեռամբդ նաւապետեալ :

7. Օ՛խ օրհնեալ է փայտն՝ որով լինի
արդարութի :

8. Եւ ձեռագործն անիծեալ . ինքն՝

և որ արարն զնա : զի նա արար՝ և
սա եղծանելի՝ աստուճած անուանե-
ցաւ :

Եւ հասարակ ատելիք են Մ. Ե. ամ. 9
բարշտեալն և ամբարշտութի նր :
Օհ գործն և գործօղն ասհասա- 10
րակ տանջեսցին :

Սանայնորիկ և՛ի կուռս հեթա- 11
նոսաց այցելութի եղեցի : զի ՚ի մէջ
այ արարածոց՝ ՚ի գարշութիս եղեն .
և ՚ի գայթաղութիս որդւոյ մարդ-
կան : և յորոգայթ ոտից անզգա-
մաց :

Օհ սկիզբն պտոնկութե՝ հնարա- 12
գիտութի կոոց է : և գիւտք նոցա
ապականութի կենաց :

Օհ ոչ էր ՚ի սկզբանէ . և ոչ 13
կացցէ յաւիտեան :

Նորակրօնաւորութեամբ մարդկան 14
եմուտ յաշխարհս : և վասնայնո-
րիկ ՚ի կարծոյ հնարեցաւ վախճան
նոցա :

Օհ տարաժամ սգով թախծեալ 15
հայր՝ վաղամեռիկ լինելոյ որդւոյ՝
արար զպատկեր : արդ՝ զայն ժամու-
մէռեալ զմարդն՝ այժմ իբրեւ զստ-
ուճ :

տնած պնտոճեաց : և առանդեաց
իւրոց հնազանդելոց՝ խորհուրդս և
նոճերս :

16 Եւ պա ժամանակաւ ձգեալ ամբա-
րիշտ սովորութիւն . որպէս զօրէնս
պահեցաւ : և բռնաւորաց հրամա-
նաւ կարգեցան ՚ի պաշտօն դրօ-
շեալքն :

17 Օգրս յանդիման պատոճել ոչ կա-
րէին . կամ վասն հեռի բնակելոյ՝
ղբացական տեսիլն . զնոյն օրինակ
քանդակեալ դրօշեցին . և յայտնի
պատկեր պատոճելոյ թագաւորին
արարին : զի ուն զմօտաւոր զհե-
ռաւորն ողորբեացեն փութով :

18 Ի յաճախութի պաշտաման զան-
դէտսն . յետ այնորիկ ճարտարին
համարձակեաց առատութիւն ար-
ժնաստագիտութեան :

19 Օ ի նա թերևս վն զեշխանին կա-
մեցեալ զմիտսն հաճելոյ՝ բռնադա-
տեաց արժնեստիւնն . ածեալ զման-
կութիւն ՚ի գեղեցկութի :

20 Իսկ բազմութիւնն պատրեալ վն
պաաշտածողութն գործոյն : զայն որ
յառաջ քան զսակաւ մի պատ-
ոճեալ

դճեալ էր մարդ՝ այժմ պաշտօն հա-
մարեցաւ :

Եւ այն եղև կենաց մարդկան 'ի 21
գայթապողութի : զի որում յայն-
ժամ առ վշտի 'ի բռնութենն ծա-
ռայէին մարդիկ : արդ զանհա-
ղորդական անունն՝ քարանց և փայ-
տից եդին :

Եւ այն ոչ եղև բաւական նոցա . 22
առ 'ի մոլորելոյ յԱՅ գիտութեն :
այլ մինչ 'ի մեծի պատերազմի ան-
գիտութե կէին , զայնպիսի չարիս
խաղաղութի անուանէին :

Կամ զորդեկոտոր նուէրս . կամ 23
զգաղտնի խորհուրդսն . կամ զմո-
լեգին յայլոց կրօնից զանառակու-
թիւնս բերեալ :

Ոչ զկեանս . և ոչ զամուսնութի 24
տակաւին սուրբ պահէին : այլ զըն-
կեր՝ կամ վարանեալ սպանանէ :
կամ գաղտամեստ թախանձեցու-
ցանէ :

Եւ ամ ինչ՝ իսառնիխուռն : արիւն , 25
և սպանութի : գողութի . և նեն-
դութի : ապականութի : անհաւա-
տութի , խռովութի : երդմնութի :
աղակութի : Իա-

- 26 Բարեաց երախտեաց անյիշաա-
կութիւն : ոգւոց պղծութի : ծնըն-
դեան փոփոխումն : ամուսնութե
անառակութի : շնութիւն : գիծու-
թիւն :
- 27 Օ՛ի անուն կոոցն պաշտօն ամ չա-
րի սկիզբն . և պատճառ . և կա-
տարած է :
- 28 Կամ թէ ուրախ եղեալ մօլին .
կամ թէ մարգարէանան ստութի :
կամ թէ կեան անիրաւութի : կամ
թէ 'ի սուտ երդումն վաղվաղեն :
- 29 Օ՛ի յանշունչ կուռն յուսացեալ
երդնուն սուտ . և պատժի ակն ոչ
ունին :
- 30 Ըրդ երկօքեան եկեսցեն 'ի վերայ
նոցա : զի չարաչար խորհեցան զՄ.Յ.
ունկնդիրք լեալք կոոցն և սուտ
երդուն 'ի կուռն . արհամար-
հելով զսրբութին :
- 31 Օ՛ի ոչ եթէ երդմնեւացն զօրու-
թիւն՝ այլ մեղուցելոցն դատաստան
հանէր ը գլուխ զանիրաւաց զյան-
ցանս :

ԳԼ: ԺԵ:

Բայց դու Է՞ճ մեր՝ քաղցր, և 1
ճշմարիտ. և երկայնամիտ. ողոր-
մութիւն դարմանես զիմ:

Օ՛ի եթէ մեղանչեմք՝ քո եմք, 2
քանզի գիտեմք զգորութիւնս քո:
Բայց ոչ մեղիցուք՝ քանզի գիտեմք
եթէ՛ի քում համարի եմք:

Օ՛ի և ճանաչելն իսկ զքեզ՝ բովան- 3
դակ արդարութիւն է: և գիտելն
զգորութիւն քո արմատ անմահութե:

Օ՛ի ոչ մոլորեցոյց զմեզ մարդկան 4
չարարունեստ հնարագիտութիւն: և
ոչ ստունբազրացն անպտուղ աշ-
խատութիւն. պատկերք մեքենայա-
գործք՝ պէսպէս գունիւք:

Արոց տեսիլն անմտաց՝ի ցանկաւթի 5
գայ: փափաղի պատկերի մեռելոց
անշունչ տեսլեան:

Չարաց արունեստագէտք՝ արժաւ 6
նիք այնպիսոյ յուսոյ: և որք գոր-
ծենն՝ և որք փափագինն, և ոյք
պաշտենն:

Քանզի և բրտի լմեալ զկակուղ 7
կան, զնէ՛ի վերայ զրգան, և ըս-
տեղ-

տեղծանէ անօթս առ իւրաքան-
 չիւր ումէք սպասու մերոյ: սա-
 կայն անգստին 'ի կաւոյ ստեղծ՝ կամ
 թէ սրբութեանց ինչ անօթս 'ի
 սպասաւորութի. կամ թէ գոր-
 ծոյից. կամ թէ ամենեին նոցին
 հակառակ: ըստ նմին օրինակի. և
 'ի նոցանէ իւրաքանչիւր ումէք են
 պէտքն: գատաւոր կաւագործն է՝
 և վշտահան:

- 8 Օ՛հ 'ի զուր 'ի նմին կաւոյ զսատոճած
 ստեղծանէ: որ յառաջ քան զփոքր
 մի յերկրէ եղեալ. յետ սակաւ
 միոյ 'ի նոյն երթայ՝ ուստի առաւն.
 և զգարտս ոգւոյ պահանջեալ:

- 9 Այլ կայ 'ի նմա հոգ՝ ոչ զի աշ-
 խատելոց է՝ և ոչ զի սակաւավախ-
 ճան կեանս ունի. այլ ընդ ոսկե-
 րիչս և ընդ արծաթաձոյլս հակա-
 ռակի. և պղնձագործաց նմանի: և
 փառս համարի. զի զգարշելիսն
 ստեղծանէ:

- 10 Սոխիւր է սիրտ նորա. և հող ար-
 համարհեալ յոյս նորա: և քան
 զկաւ անարգագոյն կեանք նորա:

- 11 Օ՛հ ոչ ծանեաւ զստեղծիչն իւր. և
 ոչ

ոչ զայն՝ որ շնչեացն՝ ի նա զշունչն
ազգեցուցիչ : և որ փչեաց ի նա
զոգի կենդանակաւն :

Եւ խաղ համարեցան զկենդաւն 12
նութիս մեր : և զկեանս տօնավա-
ճառ շահից : զի պարտ է՝ ասեն .
ուստի և իցէ . թէպէտ և ի չարաց
է , շահիլ ինչ :

Եւ նա քան զամենեւեան առաւել 13
գիտէ՝ թէ մեղանչէ : զի ի հողեղէն
նիւթոյ՝ դիւրաբեկ անօթս դրօ-
շեալ կազմէ :

Եւ ամենեքեան անմտագոյնք և 14
խաղք քան զանձն տղայոց : թշնա-
միք ժողովրդեան քո բռնադատե-
ցին զնա :

Օհ և զամենայն կուռս ազգաց 15
աստուծաժս համարեցան : որոց և ոչ
աչաց պիտանուծի էր ի տեսանել :
և ոչ ունչք առ ի ձգելոյ զօդս :
և ոչ ականջք առ ի լսելոյ : և ոչ
մատունք ձեռաց առ ի շօշափե-
լոյ : և ոտք նոցա դատարկացեալք
ի գնալոյ :

Քանզի մարդ արար զնոսա . և 16
ոգի մուրացիկ ստեղծ զնոսա : և

ոչոք կարող է ստեղծանել զնմա
նութի Մ.Յ.:

17 Քանզի մահկանացու է՝ և զմե-
ռեալ գործ գործէ անօրէն ձեռօք :
զի ինքն լաւ է քան զպաշտամունս
իւր : յորոց ինքն կենդանի է՝ և
նոքա ոչ երբէք :

18 Նա և զգարչելի անասունս պաշ-
տեն : և այն է անհնարին անմը-
տութիւն :

19 Օ, ի եթէ ընդ այլն կշռիցին, վատ-
թարագոյնք գտանին : ոչ որպէս
ցանկանան, այնպէս գեղեցկութիւնք
'ի կերպարանս նոցա իցեն. բայց
զի վրիպեցան Մ.Յ գովութէն, և
'ի նորին օրհնութէ :

ԳԼ : Ժ.Օ :

1 Ասնայնորիկ ըստ նոցին նմա-
նութե արժանաւորապէս տանջե-
ցան : և վասն բաղմութե ճճեացն
գանալիցք եղեն :

2 Փոխանակ այնր տանջանաց դիւրե-
ցեր ժողովրդեան քում. 'ի ցանկուի
տենչանաց՝ նորաճաշակ կերակուր
պատրաստեցեր զլորամարդին :

Օ, ի

Օ՛ի նորա ցանկացեալք կերակրոց 3
ցուցելովքն՝ որք առաքեցան նոցա :
և ՚ի կարևոր կերակրոյն ցանկութե
արդելցին : և սոքա առ սակաւ կա-
րօտացեալք ՚ի նոր ճաշական վայ-
ելեսցեն :

Օ՛ի պարտ էր ՚ի վերայ նոցա ան 4
հրաժեշտ կարօտութեանցն դալ :
քանզի բռնանային . և սոցա ցու-
ցանել միայն . թէ որպէս թշնա-
միքն տանջեսցին :

Վանդի յորժամ նոցա անհարին 5
բարկութի գազանացն եհաս ՚ի վր .
և հարունածովք կամակոր օձիցն սա-
տակէին :

Այ մինչև իսպառ յամեաց բար 6
կութի քո . այլ ՚ի խրատ՝ առ սա-
կաւ մի խռովեցան . զի նշանակ
փրկութե ունիցին . առ ՚ի յիշելոյ
զպատուիրանս օրինաց քոց :

Օ՛ի որ դառնայրն՝ ոչ վասն այնր՝ 7
զոր տեսանէրն ապրելի . այլ վասն
քո՝ որ ամենեցուն փրկիչդ ես :

Եւ այնու հաւանեցուցեր զթշնա 8
միս մեր՝ եթէ դու ես՝ որ փրկես
յամենայն չարէ :

Օ՛ի

- 9 Օ՛ի զոմանս մարախոյ և մկանց կո-
տորեցին հարունաճք . և ոչ գտաւ
բժշկութի անձանց նոցա՝ զի ար-
ժանի էին այնպիսեացն տանջելոյ :
- 10 Բայց որդւոց քոց՝ և ոչ թու-
նաւորաց լիշապաց յաղթեցին ժա-
նիք . և ողորմութի քո անջրպե-
տեաց՝ և բժշկեաց զնոսա :
- 11 Օ՛ի 'ի յիշատակս բանից քոց ան-
դէն պատուհաստէին , և վաղվաղակի
փրկէին : զի մի 'ի խոր մոռացումն
անկանիցին . և անպատսպարանք լի-
նիցին 'ի քումմէ օգնականութէդ :
- 12 Քանզի ոչ դեղք՝ և ոչ սպեղա-
նեաց դիրք բժշկեցին զնոսա : այլ
քո Տէր բանդ՝ որ զամ բժշկէ :
- 13 Քանզի կենաց՝ և մահու դու ունիս
իշխանութի . իջուցանես 'ի դժոխս՝
և հանես :
- 14 Եւ մարդ սպանանէ չարութեամբ
իւրով : և ելեալ ոգին անդրէն ոչ
դառնայ : և ոչ պարանի շունչն
գրտեալ :
- 15 Քանզի 'ի քումմէ ձեռանէ փախ-
չիլ անհնարին է :
- 16 Ուրանան գիտել զքեզ ամբա-
ժդ • լիշաք՝

քիշտք՝ բայց զօրութիւն բազկի քո
տանջեցան՝ նոր անձրևօք կարկտի .
և անհրաժեշտ շառաչմամբ հալա-
ծեալք . և հրով ծախեալք :

Եւ որ ինչ նորանշան սքանչելին 17
էր : զի ամենաշիջոյց ջուրն առաւել
գործէր զհրոյ զօրութի . զի մար-
տիկ արդարոց է աշխարհս :

Երբեմն ընտանենայր բոցն . զի 18
մի այրեսցէ զարձակեալ գազանսն
'ի վերայ ամբարշտաց : այլ նոքա
հայեցեալ տեսանէին . թէ Մ. Յ դա-
տաստանաւն խուճապին :

Եւ երբեմն 'ի մէջ ջրոյն՝ առաւել 19
քան զզօրութի հրոյ բորբոքէր :
զի զմեղանչական երկիրն ապակա-
նեսցէ :

Նո՞ր որոց՝ զկերակուր հրեշտակաց 20
ջամբեցեր ժողովրդեան քում . և
ղպատրաստական հացն յերկնից ե-
տուր նոցա առանց ջանալոյ : առ
մամ ցանկութի բաւական . և առ
մամ հանդերձանս ճաշակաց :

Օ՛ի քո գոյաւորութիւնդ առ քո 21
որդիս եցոյց զբաղցրութի ըստ մա-
տուցանելոյ ցանկութեն արբանե-
կեալ :

կեալ : առ որ զինչ և որ կամէր՝
խառնէր :

22 Չիւն և սառն կային ընդդէմ հրոյ՝
և ոչ հալէին : զի ծանիցուք՝ թէ
զպտուղ թշնամեացն ապականէր :
հուր բորբոքեալ ընդ կարկտի . և
փայլատակեալ 'ի մէջ ջրոց :

23 Եւ այն դարձեալ՝ զի արդարք կե-
րակրեսցին . և զիւր զօրութիւն մո-
ռանայցէ :

24 Օ՛ի քո արարածք քեզ արարչիդ
արբանեկեն . և սառտկանան 'ի տան-
ջանս անիրաւաց : և օրհնի բարե-
րարութի . փոխանակ 'ի քեզն յու-
սացելոյ :

25 Ամանայնորիկ և յայնժամ յամե-
նայն ինչ փոփոխեալ ամենակերակ-
րիչ պարգևիդ քում լինէր սպա-
սաւոր . առ 'ի կամս քոյոցն կա-
տարելոյ :

26 Օ՛ի ուսանիցին որդիքն քո՝ զորո
դու սիրեցեր Տէ . եթէ ոչ արարք
արմտեաց կերակրեն զմարդ՝ այլ
քո բանն զհաւատացեալսն 'ի քեզ
պահէ :

27 Օ՛ի որ 'ի հրոյն ոչ ապականէր .
● 2 (վայ-

(վայրապար)՝ի դոյզն ճառագայթից արեգական ջեռեալ հալէր :
 Որպէսզի յայտնի լիցի . թէ պարտ 2)
 է նախ քան զարեգակն կանխել ի
 գովութիւն քեզ . և յառաջքան
 զճագել լուսոյ յանդիման լինիլ քեզ :
 Օ՛ի յոյս անշնորհակալին որպէս 2)
 զսառն ձմերայնոյ հալեսցի : և ծո-
 րեսցի ոն զջուր անպիտան :

ԳԼ : ԺԼ :

Օ՛ի մեծամեծք են դատաստանք 1
 քո . և դժուարապատուժք : վասն
 այնորիկ անձինք անխրատից մոլո-
 րեցան :

Արծեցին բռնադատել զազգն նք 2
 անօրէնքն : կապեալք ի խաւարի .
 և կաշկանդեալք երկայն գիշերոյ .
 արգելեալք ընդ յարկօք՝ փախստա-
 կանք ի յաւիտենական տեսչու-
 թենէն անկեալք դնէին :

Օ՛ի զօղեալ համարէին ընդ գաղտ- 3
 նեօք մեղաց : ընդ անճաճանչ յի-
 մարութք առագաստի՛ց ցրո՛ւեցան .
 անհնարին յիմարեալք՝ և խուճա-
 պիւք խռովեալք :

Քան

- 4 Վանգի՛ և ոչ՝ որ տւնէր զնոսա՛ մ/թու/թիւն , աներկիւղս պահեաց :
զի բոմբիւնք գիշերականք շուրջ
զնոքօք պատեալս արբեցուցանէին :
և ցնորք անժպիաք խոժողագիւ
մացն երեւին :
- 5 Եւ հրոյ՝ և ոչ մի ինչ բռնութիւն
կարաց լուսաւորել : և ոչ խարու-
կածինք բորբոքեալք բոցք հան-
դարտէին լրջացուցանել զտխուր
գիշերն :
- 6 Բայց միայն երեւեր նոցա ինքնա-
կաց խարոյկ լի երկիւղիւ՝ . զար-
հուրեալք յաներևոյթ տեսլենէն
այնորիկ . համարէին չար ևս՝ քան
զոր տեսանէին :
- 7 Ի գիւթական արոճեստի խարե-
ութիս անկանէին . և ի խորհուրդս
ամպարչտութե՛ կշտամբէին թշնա-
մանալիցք :
- 8 Օ՛ի որք խոստանային զարհաւիրս
և զխռովութիս հալածել յանձնէ
ախտացելոյն . նոքա զճաղըրալից եր-
կիւղն ախտանային :
- 9 Օ՛ի թէպէտ և ոչէնչ նորանշան
զարհուրեցուցանէր . ճճեաց ան-
ցիւք՝

ցիւք՝ և սողնոց շնչմամբք խուճապեալք և դողացեալք սատակէին : և յանուրեք յանոխախուստ օդն՝ անդրէն հայելոյ ուրանային :

Օ՛ի երկչոտին առանձինն իմն չաբութիւն՝ ինքեամբ վկայէ դատապարտեալ : միշտ կանխէ զանհնարինսն . նեղեալ ՚ի խղճէ մտաց : Քանզի ոչինչ է երկիւղ՝ եթէ ոչ մատնութիւն մտացն օդնականութեանց :

Ա՛նչդեռ ՚ի ներքս է . սակաւ ինչ է ակնկալութիւն : և բազում համարի զանգիտութեցն . որ ածէ ՚ի վերայ զպատճառս տանջանացն : Եւ նոքա զանհնարին գիշերն յանմատուցից մթից դժոխոց գործոցն ՚ի վր հասելոց . զնոյն քունն չեցին : Եւ զի նշանօք ցնորիցն պակշէին : և էր՝ զի ոգւոցն մատնութիւն լքանէին : զի յանկարծօրէն . և յանկարծուստ մածանէր տհն ՚ի վր : Եւ պաւսն զհարդ . և էր . անդ անկանէր՝ և պահիւր օներկաթ բանտարգելեալ :

Եթէ հողագործ էր՝ և եթէ հո վե՛:

վիճ : և կամ եթէ անապատական
աշխատութեցն գործաւոր՝ ըմբռ-
նեալ յանլոյծ տաղնապ հասանէր :

- 17 Վանգի միով խաւարային շղթայ-
իւ ամենեքեան կապեցան : եթէ
հողմ շնչէր . և եթէ 'ի թանձրա-
խիտ ոստոց քաղցրաձայն հաւուց
բարբառ հնչէր : եթէ յորդութի
ջրոց՝ հոսելոց բռնութիւն :

- 18 Եւ եթէ ընթացք աներևոյթ
անասնոցն կայտուելոց . եթէ բար-
բառ ահագին գազանաց գոչելոց .
և եթէ բոմբիւն սպառազինաց՝ վի-
մաց հողովելոց . կամ անդրէն յանձն
բեկելոյ՝ 'ի քարանձաւաց լերանց՝
ձայնից արձագանգաց՝ լքոյց զնոսա
զարհուրեցուցեալ :

- 19 Օ՛ի ամենայն աշխարհ պայծառա-
ցուցեալ լուսով լուսաւորէր . և
անխափան գործովք կայր պնտա-
կազմ :

- 20 Բայց միայն 'ի վերայ նոցա տա-
րածանէր ծանր գիշեր . յօրինակ խա-
ւարին՝ որ յաջորդելոց էր զնոսա,
ինքեանք ինքեանց իսկ ծանրագոյնք
էին քան զխաւարն :

ԳԿ: ԺԸ:

Բայց սրբոց քոց լոյս մեծ էր: 1
 զորոց զբարբառն միայն լսէին. և
 ղկերպարանսն ոչ տեսանէին: ղի
 և նոքա՝ որք զայնպիսի չարչարանս
 կրեցին, երանէին:

Օհ և ոչ վնասէին յառաջագոյն 2
 զըկեալքն՝ գոհանային: և վասն ան-
 ցանելոյ աղաչէին:

Ընդ որով սիւն բոցոյ առաջնորդ 3
 լինէր անձանօթ ճանապարհին: զա-
 րեգակն անմխաս ետուր առատ աս-
 անջականութիւն:

Ստանգի արժանի իսկ էին նոքա՝ 4
 վրիպելոյ՝ի յուսոյ. և արգելոյ՝ի
 խաւարի. որք արգելականս պա-
 հէին զորդիան քո: որովք հանդեր-
 ձեալ էր անեղծ օրինացն լոյս՝ կե-
 նաց աշխարհի պարգևել:

Օհ խորհեալ էին նոքա զտղայս 5
 սրբոցն կոտորել. և ընդ միոյ ման-
 կան ընկեցիկ եղելոյ. և ապրեցելոյ
 ՚ի յանդիմանութիւն. զնոցա զբաղ-
 ւութիւն որդւոցն սատակեցեր: և
 առհասարակ կորուսեր ՚ի ջուրս սաս-
 տիկս:

Ընե

- 6 Եւ զիշեր յառաջածանօթ եղև
հարցն մերոց: զի հաստատութի
տեսեալ յերդմունս յորս հաւա-
տացին, խրախամիտ լինիցին:
- 7 Եւ կնկալութիւն եղև ժողովրդեան
քում արդարոցն փրկութիւն. և
թշնամեացն կորուստ:
- 8 Օհ որովք պատժեցեր զհակառա-
կորդսն. նովին զմեզ առ քեզ կո-
չեալ փառաւորեցեր:
- 9 Օհ գաղտ զոհէին որդիք աղնը-
ռւացն. և զսրբութեն օրէնս միաբա-
նութեամբ ուխտէին: ըստ նմին օ-
րինակի բարութեցն՝ և վշտաց սբցն
հաղորդակիցք լինէին: անդ հարք
քաղցրացուցանէին զօրհնութի:
- 10 Եւ աւանիկ հակառակ ձայնատու-
էր՝ անմիաբան բարբառ թշնա-
մեացն: և ձայն որորմ ելանէր ման-
կանց սգացելոց:
- 11 Օնոյն օրինակ ծառայք հանդերձ
տերամբք տանջեալք: և խառնի-
ճաղանճ ընդ թագաւորին զնոյնս
չարչարեալ:
- 12 Եւ մենեքեան առ հասարակ՝ միով ան-
ռւամբ մահու ունէին մեռեալս ան-
հա-

Համարս . զի և թաղել անգամ
չէին բաւական կենդանիքն : քանզի
ի միում վայրկենի պատուական
ազգն նոցա սատակէր :

Օ ի ամին Հաւատային վասն կա- 13
խարդութեցն . բայց ՚ի սատակելոյ
անդրանկացն՝ խոստովանեցան ժո-
ղութուրդ քո լինիլ :

Սինչդեռ խաղաղութեանն պա- 14
տեալ էր զամենայն . և այն ինչ
գիշերն իւրով արագութեամբ ընդ-
միջէր :

Լմենազօր բան քո յերկնից յա- 15
թոռոյ արքունեաց : սաստիկ պա-
տերազմօղ ՚ի մէջ սատակմամբ երկ-
րին հասանէր :

Սուսեր պողովատիկ զանաչառ քո 16
հրամանդ բերեալ . և ՚ի մէջ ան-
ցեալ զամենեսեան ընդր մահուամբ :
անդ առ երկնիւք քերէր . և այսր
յերկիր հասանէր :

Յայնժամ ցնորք վաղվաղակի ան- 17
հնարինք երազոց խռովեցուցանէին
զնոսա : և արհաւիրք անկարծք ՚ի
վերայ հասանէին :

Եւ այլոք այլուր անկեալ կիսա- 18
մահ :

մահ : վասն որոց պատճառանաց
մեռանէրն՝ յայտ առնէր :

19 Օ՛խ երազոցն խռովեցուցեալ զնոսա-
լնոյն յառաջագոյն գուշակէին . զի
մի յանգէտս , վասն որոյ չարա-
չարն տանջէին՝ կորնչէին :

20 Սատեաւ և յարդարսն երբեմն փորձ
մահու . և սատակումն բազմութենն
եղև յանապատի . այլ ոչ ընդ եր-
կար կալաւ բարկութիւն :

21 Օ՛խ փութացեալ այրն անարատ՝
մատուցեալ ՚ի կոիւն . իւրով պաշ-
տպման զինուէն . աղօթիւք և խըն-
կովք ուղերձեալ զքաւութիւնն .
եկաց ընդդէմ բարկութենն . և ա-
րար զփախճան հարուածոցն :

22 Հայտ արարեալ . թէ ծառայ քո
յաղթեաց բազմաց ամբոխից : ոչ
զօրութեամբ մարմնոյ՝ և ոչ զի-
նուց ազդեցութեամբ . այլ բանիւ
զտանջիչսն հնազանդեաց . զերդ-
մունս՝ և զդաշինս հարցն յիշա-
տակեալ :

23 Օ՛չ եղջաշեղջ զիականց անկելոց
սու միմեանս կացեալ ՚ի մէջ դա-
դարեցոյց զբարկութիւն : և եհերձ
դճա-

զճանապարհ 'ի մէջ կենդանեաց և
մեռելոց :

Քանզի 'ի պճղնաւոր հանդերձին 24
էր ամ զարգն . և փառք հարցն 'ի
շորեքկարգեան ականս քանդա-
կեալս . և մեծութի քո 'ի վերայ
Թագի գլխոյ նորա :

Հայնցանէ խորշեցաւ սատակիչն . 25
և 'ի սոցունց զարհուրեցաւ : զի բա-
ւական էր միայն փորձ բարկու-
թեանն :

ԳԼ : ԺԺ :

Բայց ամբարշտացն մինչև խաղառ 1
եհաս 'ի վերայ անողորմ սրտմտու-
թիւն : քանզի գիտէր նց և զհան-
դերձեալսն :

Օհ նոքա դարձցին 'ի գնալ . և 2
տագնապաւ յուղարկեալ զնոսա՝
հալածեացն զշնացեալք :

Օհ մինչդեռ տակաւին 'ի ձեռս 3
իւրեանց ունէին զսուգս իւրեանց .
և ճչէին առ գերեզմանօք մե-
ռելոցն : միւս ևս խորհուրդ անմը-
տութեան յինքեանս կորզեցին . և
զորս աղաչէին՝ և հանէին . նոցին
որպէս

որպէս փախստէից հետամուտ լինէին :

4 Օ՛ի ձգէր զնս արժանն յայնր վախճանի տագնապ . և զանցելոց անցիցն ընդ նոսա անյիշատակութիւն 'ի միտս արկանէին . զի զմնացելոցն տանջանաց լցցեն զպատիժս :

5 Լըւ քո ժողովուրդն զնորասքանչ ճանապարհ գնացցեն : և նք զնորանշան մահ գտանիցեն :

6 Օ՛ի ամ արարած՝ յիւրասքանչիւր կարգի վերստին նորոգէր՝ արբանեկեալ քոյոց հրամանաց : զի քո որդիք պահեսցին անվնաս :

7 Լմայն ծածկէր զբանակն . զի 'ի ջրոցն ցամաքութէ . որ 'ի ներքոյ կայր՝ յատակք երկրի երևէին . և 'ի կարմիր ծովուն ճանապարհ անխափան՝ և դաշտ ծաղկաբեր 'ի պտուտից բռնութեն :

8 Սանորոյ միագունդ անցանէին . որ քոյով ձեռամբդ ծածկեալք էին : տեսեալ զգործս քո սքանչելիս :

9 Օ՛ի որպէս զձիս ճախրեցան . և իբրև զգառինս խայտացին . օրհնել

նել զքեզ Տէր . որ փրկեցեր
զնոսա :

Քանզի յիշէին տակաւին զիրան . 10
որք 'ի պանդխտութե իւրեանց , թէ
զիարդ փոխանակ ծննդեան անաս-
նոց՝ բղխեաց երկիր նոցա զմուն .
և փոխանակ ջրականացն՝ բղխեաց
գետն զբազմութի գորտոց :

Ապա յետոյ տեսին զնոր ծը- 11
նունդ թռչնոց : յորժամ ցան-
կութեամբ տենչացեալք խնդրէին
խորտիկս կերակրոց :

Ո՛հ 'ի մխիթարութիւն ել նոցա 12
լորամարդին 'ի ծովէն : և պատիժք
'ի վերայ մեղաւորացն հասին : ոչ
առանց յառաջագոյն եղելոց նշա-
նացն բռնութեան . հրայրեաց բար-
կութեց : քանզի յիրաւի չարչարե-
ցան ըստ իւրեանց չարութեցն : զի
չարաչար օտարութեցութիւն հնա-
րեցան :

Ո՛հ ոմանք զանժանօթս եկեալսն 13
ոչ ընդունէին : և նոքա զերախ-
տաւոր հիւրսն ծառայեցուցանէին :

Եւ ոչ այսչափ միայն . այլև այցե- 14
լութիւն եղիցի նոցա : քանզի ա-
տե-

տելութիւն ընդունէին զօտարսն :

15 Իայց նոքա խնդութեամբ տօնա-
կիցք ընկալեալք ընդ վաղուց՝ ընդ
նոցին արդարօցն վայելէին : զի
անհնարին ցաւովք չարչարեցին
զնոսա :

16 Հարան շացութիւն իբրեւ զայնոսիկ :
որք առ դուրս արդարօյն : յորժամ
աննշոյլ անբաց խաւարաւն պատե-
ցան, իւրաքանչիւրոք զիւրոյ դրաց
զելս խնդրէր :

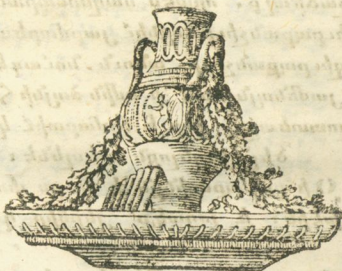
17 Օ՛ի վասն նոցա բնութիւնք պատ-
շաճեալք, որպէս սաղմոսարանաւ՝
իւրաքանչիւր ձայնիւ յարմարեալք,
զիւրաքանչիւր անուն նունագէին :
յամենայն ժամ՝ ի նմին ձայնի հաս-
տատեալք, զոր է ճշմարտիւ կար-
ծել՝ յեղեւոցն տեսլենէ :

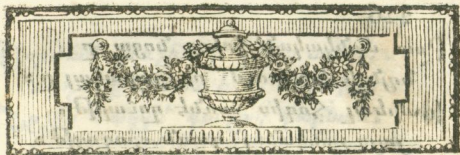
18 Օ՛ի ցամաքայիներն՝ ի ջուրս փոփո-
խէին : և լողակք՝ յերկիր դառ-
նային :

19 Հուր ջրոյ յաղթէր իւրով զօրու-
թեամբ : և ջուր զիւր շիջուցիչ
բնութի մոռանայր :

20 Եւ բոցք դարձեալ՝ զդիւրածախ
անասնոց զմարմինս ոչ թառամե-

ցուցանէին 'ի շրջելն իւրեանց : և
 ոչ հալէին զսառնակերպ դիւրահալ
 զազգ անուշակ կերակրոց : զի յամի
 բարձրացուցեր զԺողովուրդ քո, և
 փառաւորեցեր : և ոչ տնտես աւ-
 րարեր յամ ժամանակի . և յամե-
 նայն տեղին . քով պաշտպանութիւն
 Տէր :

Տ՞ Եւրսէնի Շիրհաւոյ Բան յեշտ-
պակէ Լաւակացն Սողոմոնի, զոր իւրով
յԼաւակն գրեաց զարժանացանէլ զԼԵՒԷ-
թեալս Ռուս :

Լ. ստոճածեղէն՝ Հոգւովն՝ ի սմաւ,
խաղաղութեան՝ անուն ալքա :
Բարբառեցաւ՝ իմաստութեամբ,
զորդիս խրատեաց՝ ըզգօնութեամբ :
Գեղեցկադիր՝ բանիւն ի կարգ,
գլորիչ եղև՝ Հոգւոյն արագ :
Դաւթի որդի՝ վեհ բան ըզմարդ,
մարգարէին՝ աստուծազարդ :
Լորեակ տառիւ՝ վերաբերե,
զմարդիկ յերկին՝ ըս մակապրե :
Օգեստ արկանէ՝ տղայոց բեհեզ,
զհնազանդ լինել՝ ըն հօր և հեզ :
Լին շնորհօք՝ պըսակ կապէ,
մանեակ ոսկի՝ զպարանոցէ :

Բստ մանկական՝ տիոց նոցա ը,
 նոյն և խոստում՝ ըն յարակայ ը ։
 Թմբեալ հոգիս՝ առնէ զոճարթ,
 յայս չանկանել՝ դառն որոգայթ ։
 Դամանակեայ՝ զկենցաղըս յոյժ,
 ասէ զանկեալսն՝ ՚ի սմա անբոյժ ։
 Իբրև երազ՝ խոր գիշերի,
 կամ պըղպըջակ՝ ինչ կաթոճածի ։
 Լայն ճանապարհ՝ ըն հետեւել,
 տանի ՚ի գուբ՝ խորին չանել ։
 Խորասուզեալ՝ մանկանց ՚ի յուղիս,
 խրատ ընծայէ՝ սա հոգէբուղիս ։
 Վաճուկ բարեաւ՝ խորհրդազգած,
 միշտ ՚ի յոգւոջ՝ ունել զլստոճած ։
 Կենարարին՝ սպասել համակ,
 ոչ մոռանալ՝ սուրբ զյիշատակ ։
 Հայել վերջին՝ յօրն և ՚ի մահ,
 չ՚ի սպառնալեացն՝ երկիւղ և ահ ։
 Չայնըն հաւուն՝ յոյժ գերապանձ,
 որով գայցեն՝ մեռեալքն ՚ի դարձ ։
 Ղօղեալ սարսեն՝ դստերքն ՚ի խաղ,
 ողբան տրկար՝ ձայնիւ նոճաղ ։
 Ճառագայթից՝ լուսոյն ճաճանձ,
 լուսին չաստեղք՝ ճեմեալ զոճարձ ։
 Սեծին ծագմամբ՝ չփայլեն այլում,
 մինչ փայլակէ՝ լոյսն անպատում ։
 Եր-

Երթամ թռչին՝ ի կառս ամպոյ,
 արդարք նրման՝ խիտ մարախոյ:
 Նըշին ծաղկէ՝ գուշակ գարնան,
 գունով պճնին՝ վրկայքն արեան:
 Երջին կոծով գնացողքն գարշ,
 կապար մեղացն՝ անկցին ի քարշ:
 Որք ի բարձունս՝ հային լուսո,
 ապշին դողան՝ յահեղ բոցո:
 Չէ պիտանի՝ արծաթըն յինչ,
 և ոչ ոսկւոյն՝ գեղ զարդարիչ:
 Պարօղն անոճոյ՝ հասցէ վըրէպ,
 պատկեր եօթանց՝ դարուցս ի դէպ:
 Գլրոյն կենաց՝ սափօրն ի մէջ,
 այն խորտակի՝ յաղբերըն մէջ:
 Ուհեալ սրբոց՝ ըն լուսավառ,
 գնացեն յերկինս՝ ի տունն անճառ:
 Սա միջակին՝ է խրատ մարդոյս,
 յորժամ շարժի՝ ախտիցըն բոյս:
 Սերադառնայ՝ ներհուն բանով,
 երգէ զիմաստս՝ երրորդ տառով:
 Տիրականի՝ մասինս ազատ,
 որ յերկրայնոց՝ կըրիցս ի զատ:
 Բաբունական՝ սիրոյն տիպար,
 կացուցանէ՝ անմիջաբար:
 Յնծալ բերկրիլ՝ ընդ հրեշտակաց,
 ի յառագաստն՝ օրիորդաց:

Ի իւսեակ հարսին՝ սիրով կիզու,
 մարգարտայեռ՝ և լուսատու:
 Փեսայն իջմամբ՝ ցօղատարաւ,
 համբուրէ զտիպ՝ ըն լուսայարի:
 Քոյր կոչելով՝ աստուճածակաոք,
 յաննիւթական՝ տարեալ քաղաք:

Եւրպայտայո՛ւն Եւրպայտայո՛ւն յիշատակե
նորին՝ Ներսէսի՝ Բայ :

Քաղցրագունիս՝ այս բաղձանօք ,
լըցեալ հոգիս՝ մեռեալ մեղօք :
Փափագեցի՝ սրտատրրոփ ,
ես որ բնաւից՝ բարեաց ամիփոփ :
Իկերաքանչիւր՝ բան կենսատու ,
պէսպէս ցաւոց՝ իմ դեղատու :
Յնծամ հոգւով մինչ կարդացից ,
թէպէտ և սուրբ՝ ոչ եմ յախտից :
Բոտէ զմարմին՝ ըս հոգւոր ,
զմիտըս գործէ՝ բանից աղբիւր :
Տանել զանտեսն՝ ամենագէտ ,
հայել յաննիւթ՝ լոյսն որպէս դէտ :
Սանայնորիկ՝ տաժանելով ,
ձեռամբ ըզսա՝ գրծագրելով :
Ստացունած բարեաց՝ երևելոյս ,
և յետ մահու՝ յիշումն և յոյս :
Սետին քաղցու՝ կենաց բարբառ ,
պտղաբերէ՝ անմահ այս ծառ :
Յերմ արտասոճօք՝ ջուր կաթոճածոջ ,
ի լըսողաց՝ հոսէ յոգւոջ :

Պատան վերաց՝ լինի և կապ ,
 Թե որ սրմին՝ լինի պարապ :
 Չէ նախանձոտ՝ սա ուսուցիչ ,
 քանզի ձրրի՝ է պարգևիչ :
 Որ որ մըտաց՝ ըզբերանո ,
 դուռըն բանայ՝ այս հանձարո :
 Ենորհէ յառատ՝ գանձուցն իւր ուշ ,
 իւղով մարդէ՝ ի հոտ անուշ :
 “Կարդոս քրքում” զըմուռ ը հալո՛ւին ,
 կազմէ քառիւք՝ զառաքինին :
 Յանդաստանէ՝ բերեալ խնդոյ ,
 մեռելութիւն՝ ախտից մարմնոյ :
 Սերժէ ի բաց՝ զախտըս տարտամ ,
 գործովք բարեաց՝ առնէ փարթամ :
 Ճառից սորա՝ լըսել պատշաճ ,
 կենդանի ձայն՝ հնչէ յականձ :
 Պամբար լուսոյ՝ մըտաց նո՛ւաղ ,
 նեխեալ հոգւոց՝ լինելով աղ :
 Չիոց նըման՝ մեծատանց սանձ ,
 և աղքատաց՝ յիմաստից գանձ :
 Հաց հանձարոյ՝ սորա անմահ ,
 եկայք կերայք՝ սովեալք ի մահ :
 Կացցէ ի սիրտ՝ ըս ձեր յստակ ,
 խառնարանին՝ անմահ բաժակ :
 Կարաւեցայ՝ բանիցս անբիծ ,
 և տարփացայ՝ դրոշմել ի գիծ :
Խան

Բանդակաթեալ՝ աստ միջամուխ,
 հասի յաւարտ՝ վախճան կանուխ:
 Լըցի զըղձումն՝ իմ անձկացեալ,
 'ի սոյն ժամու՝ վարժմամբ կրթեալ:
 'Ի ժամանակս՝ յոյժ անբարի,
 մինչ 'Վերմանիկն՝ առեալ լինի:
 Ժամանեցին՝ աշխարհի գոյժ,
 քրիստոնէից՝ գոլով անոյժ:
 Թո՛ւնական Հայոց՝ հինգ հարիւր չուծ,
 նաև ուծսուն՝ երկուք և ուծ:
 Ընտրեալ գըլուխ՝ գոյր Հայկազին ը,
 'Վրիգորիոս՝ պալհաւունին ը:
 Իւր 'ի յաթոռ՝ լոյս ընդ լուսէ,
 շնորհօք լըցեալ՝ 'ի 'Վրիստոսէ:
 Օարմ և ժառանգ՝ հօրն աննիազ,
 համանըման՝ և ոչ նո՛ւազ:
 Եղբայր երէց՝ գոլ յարգանդե,
 իմ 'Ներսեսի որ զայս երգե:
 'Վարձեալ եղբարց՝ երկուց ծընունդ,
 ըստ աշխարհի՝ գոլ բարեսնունդ:
 'Գովեալ Սասիլ՝ իշխան առոյգ,
 և զօրավար՝ ընտրեալ 'ի կարգ:
 Բայց և ծնողաց՝ մեր հանդերձ քերբ,
 լիցի յիշումն՝ յաւուրն աներբ:
 Եւարտ բանիս՝ տէր ողորմեա՛,
 առհասարակ՝ մեզ և նոցա:

Նորին գործեալ 'ի շէրայ Լաւոյցն
 Ապրիլին :

Նորոգ ծընունդ՝ որ յերկիր գաս ,
 և յերկարեալ՝ կենօք մընաս :
 Եթէ 'ի խրատ՝ բանիցս որ աստ ,
 յօժարութեամբ՝ սրտի կենաս :
 Բաքունաբար՝ իմաստնանաս ,
 և հանճարով՝ փարձամանաս :
 Սէր զանցաւոր՝ մերժեալ 'ի բաց ,
 որով խրատիս՝ բանիւք սորայս :
 Ին սիրոյ՝ եթէ բաղձաս ,
 և 'ի հրամանս՝ նորա գու կաս :
 Արտի՛ւ ընդ նոյն՝ իսկ միանաս ,
 և յետ աստեացս՝ առ նա գընաս :

Նորէն Կարէալ ի Լեւոյ Լաւոյց:

Բանիդ ընդ հօր՝ Էականի,
 և Ճմարիտ՝ Աղղումնի:

Լղերսական՝ բան ընծայի,
 մատուցանեմ՝ քեզ փարելի:

Նոյն ըզձածուկ՝ զիմ լըսելիս,
 զլըսող անյայտ՝ հոգւոց ձայնի:

Նոր նորոգեա՝ ի նոյն հոգի,
 լըսել խրատու՝ սոյսում տառի:

Եւ կատարել՝ գործով բարի,
 որով լինիմ՝ երանելի:

Բենական՝ լոյս ըղձալի,
 և ճառագայթ՝ իմանալի:

Աիրով քո հեղ՝ յիմըս հոգի,
 ըզսէր բանին՝ պատուիրանի:

Երևելով՝ քան ըզմեղուի,
 ի քիմս իմ քաղցր՝ և բաղձալի:

Սաստեալ յոգունց՝ որ յիս ախտի,
 և մըթութեանց՝ ըն խաւարի:

Ինձ ողորմեա՝ քում ծառայի,
 տառիս գըծող՝ տը՝ Ներսեսի:

Նորին դարչեալ յանսն յապշուղէ
տապեալ :

Սա մարգարէ՝ աստուծաճարան ,
և իմաստուն՝ յոյժ խոհական ,
Սա օրինակ՝ է աննրման ,
Սողոմոնին՝ ճշմարտութեան ,
Սա 'ի հօրէն՝ իւր սեպհական ,
առնու ըզթագն՝ և գաւազան ,
Սապէս և տէրն՝ յիւր հայրսկան ,
նստի յաթոռ՝ աստուծական :

Ունի լինել՝ այն թագաւոր ,
երկուց կանանց՝ նախ դատաւոր ,
Որ վըճրուալ՝ վաղակաւոր ,
եցոյց զարեանն՝ ըզմերձաւոր ,
Որպէս և տէրն՝ իմ դատելով ,
խաչիւճ զիշխան՝ ըն բռնաւոր ,
Որով կրկին՝ գայ ահաւոր ,
դատել ըզսեռ՝ ըս բանաւոր ,
Գամբարափայլ՝ շինեաց տաճար ,
այս Սողոմոն՝ խորանայար ,
Իւր երկաթոյ՝ չհնչեալ 'ի քար ,
լոյս օրինացն՝ 'ի նմա բնաբար .

Լա .

Լաւագոյն յոյժ՝ քան զայս տաճար,
զառ 'ի կուսէն՝ մարմինն արար:

Երանց նրման՝ անշարժարար,
զեկեղեցւոյ՝ կանգնեալ կամար:

Ունել ունէր՝ սա սխրալի,
խաղաղութեան՝ անուն բարի:

Որով յաթող՝ բազմեալ նստի,
յԵրուսաղէմս՝ որ յաշխարհի:

Ուստի և տէր՝ ըն մեր լինի,
խաղաղութիւն՝ որոց յերկրի:

Ոչ մարմնական՝ որպէս ասի,
այլ անմարմնոց՝ չորք 'ի մարմնի:

Մեծափափաք՝ տենչմամբ լըցաւ,
սովաւ դշխոյն՝ որ 'ի հարաւ:

Մինչ զի ծագաց՝ երկրէ չոգաւ,
յիմաստութեան՝ սորա համբաւ:

Մեծ քան ըզսա՝ տէրն ասացաւ,
որով ըզհրէայս՝ ըն դատեցաւ:

Միոյն փոխան՝ ժողովս անբաւ,
առ տէրըն մեր՝ հաւաքեցաւ:

Ոչ համեմատ՝ երկրածրնաց,
բանն աստուծոյ՝ ըզնա ասաց:

Ոչ 'ի նախնեաց՝ թագաւորաց,
չոչ յապագայց՝ բռնաւորաց:

Ոչ մարմնական՝ միայն փառաց,
կամ հեշտութեանց՝ անցաւորաց:

Ու-

Ունի զիմաստ՝ ըս գերապանծ,
 զոր գերագոյն՝ ծանեաք բազմաց։
 Նոյն ինձ ըզբանն՝ աստուճած իմն,
 անզուգական՝ գոլով սրմա։
 Նա՛ի յերկրէս՝ է ստորակայ,
 տէրըն յերկնից՝ իջեալ արքայ։
 Նրմա զիմաստ՝ ըն չափով տայ,
 իսկ ինքն ունի՝ զհօրն անխընայ։
 Նա կորուսեալ՝ զոր ետնըմա,
 սա շնորհըս տայ՝ որք յԱղամայ։

Սրմանաբար՝ խորհուրդ խորին,
 յայտնէ և միւս՝ անուէն նորին։
 Նկայք տեսցո՛ւք՝ զիմաստ բանին,
 ըզմիտս անուան՝ ժողովողին։
 Բամէ զհանճար՝ ըս սա՛ի մին,
 զիմաստութեանց՝ ըզպիտանին։
 Սիրով զորդիան՝ Խորայելին,
 ժողովելով զամենեւին։
 Ի տեսանել՝ զայս առ փրկչին,
 ճշմարտապէս՝ ժողովողին։
 Սարտուցելոցս՝ ազդմամբ չարին,
 բերող զորդիան՝ ի միասին։
 Ի խորանէ՝ աստ ըստորին,
 Արուսաղէմ՝ հանէ վերին։

Իայց և ըզնորհս՝ աստուճածային,
 զոր բաժանէ՝ մասունս հոգին:
 Եւակերտաց՝ շնորհէ բանին,
 նոքօք ծնընդոց՝ աւազանին:
 Ներսէս ծառայ՝ տեսունըդ վերջին,
 հայցեմ յառատ՝ շնորհէդ կրկին:
 Սրբել զհոգիս՝ յախտից չարին,
 տաճար առնել՝ քեզ վերըստին:
 Երրորդութեանդ՝ երբեակ անձին,
 երգել միշտ փառս՝ ի սրովբէին:

unbe

